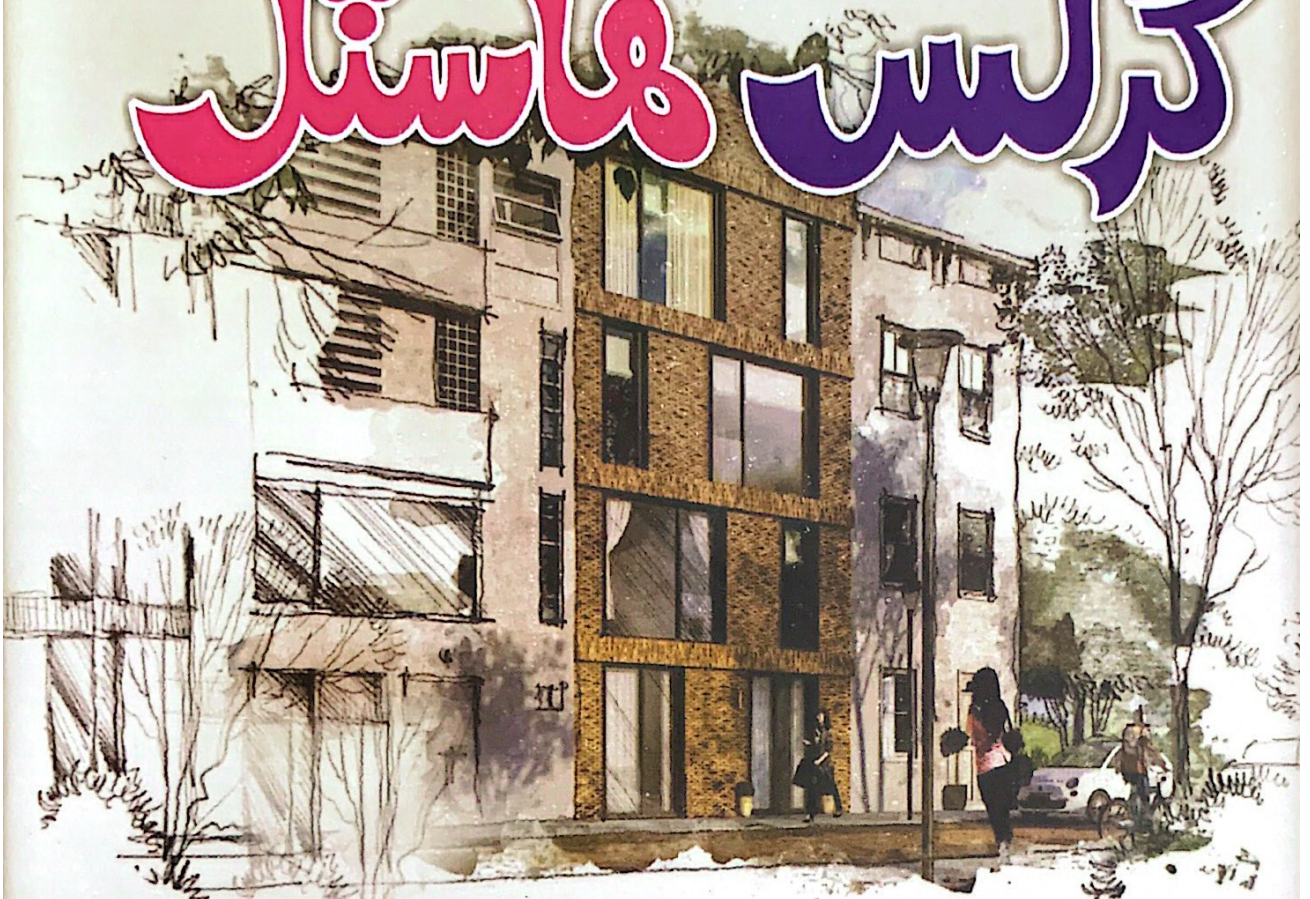

Dr. ARBAS -

ناول

گرلس ہاسٹل

اسیر امتیاز

چاندوکی

Dr. GHULAM ABBAS

Date: 25-4-2023
HAYD.

گرس ماسٽل

(ناول)

اسير امتياز

چاندوڪي پبليڪيشن
واهي پانڌي

ارپنا

يونيورستي ۾ پڙهندڙ باڪمال چوڪرين جي نالي...!

سنڌي ادب جي موجوده صورتحال ۾ ناول کي تمام گهڻو پڙهيو ۽ سارا هيو پيو وڃي، اُن جو هڪڙو سبب موضوع جي انفراديت ۽ ناول جو مٿس پڙهندڙ کي بهتر ماحول پيش ڪري رهيو آهي.

سنڌي ناول توڙي جو موضوعاتي طور اڃا به گهڻو ڪچو لکيو وڃي ٿو پر پڙهندڙ اُن جاڻ کان شايد قاصر آهي، جو اهو فني فڪري گهرجائن کان هتي ڪري رڳو ذهني چسڪي ۽ سڪون حاصل ڪرڻ خاطر رومانوي ناول سان پڪجي وڃي ٿو ۽ پوءِ ناول جي مارڪيٽ به وڌي ٿي. اهو ضروري ناهي ته هر پڙهندڙ سڄاڳ به هجي ۽ اهو پڻ نقاد ليکاري پڙهندڙن جيان دانشور اٿي اڪثر سان ناول کي پرکي. پڙهندڙ کي پنهنجي ڪرت تحت ناول سان محبوباڻو روبرو ڪرڻ ڏجي ته جيئن ناول ۽ پيو ادب پنهنجي صلاحيت سان گڏ اڳتي اُسري سگهي.

حقيقت هيءَ آهي ته سڀ کان وڌيڪ ناولن تي بحث ڪرڻ، پسند نا پسند بابت اظهار جو حق به انهن نوجوانن جو آهي، جيڪي گهڻي کان گهڻا ناول پڙهي رهيا آهن. باقي اسان جو اڪثر اديب ته وڏي وقت کان مفت خور رهيو آهي، اهو ڪتاب پڙهي ئي ڪونه ٿو، تمام ٿورا ليکاري دوست هر موضوع تي آيل ڪتابن کي سنجيدگي سان پڙهن ٿا. آئون انهن جي نيڪ نيتي تي ڪنهن به قسم جو شڪ نٿو ڪريان ۽ انهن کان توقع ٿو ڪيان ته اهي اڳي کان وڌيڪ پنهنجي ٻوليءَ ۾ شايع ٿيندڙ ڪتابن سان پيار ڪندا.

سنڌي ناول ڪيترو معجزو آهي ۽ موضوعاتي طور ڪيترو سگهارو لکجي رهيو آهي، اُن جو فيصلو وقت جا منصف ئي ڪري سگهن ٿا پر

شاعريء ۽ ٻين موضوعن جي پيٽ ۾ ناول کي پڙهندڙن طرفان تمام گهڻي پذيرائي ملي رهي آهي ته ان پٺيان سنڌ جي نئين نسل جو هيڪانڊو پيار شامل آهي. مايوسيءَ جي ڏهڻ ۾ ڦاٿل تنگ ذهن، جتي اهو چوندي دير ئي نٿا ڪن ته ڪتابن جو زمانو ختم ٿي ويو آهي ته، اها سندن محدود سوچ تي سگهي ٿي! باقي ڪتاب اڄ به وڏي پيار سان پڙهيا وڃن ٿا، اهو سنڌي ادب، سنڌي ٻوليءَ لاءِ اُتساهيندڙ عمل آهي.

آئون پنهنجي هر ٻي ناول ”گرلس هاسٽل“ بابت ڪابه دعويٰ ڪونه ٿو ڪريان ته اهو فني ۽ فڪري طور ڪيترو سگهارو تخليق ٿي سگهيو آهي، پر مون ڪوشش ڪري يونيورسٽيءَ جي رومانس سان گڏ ناول ۾ حيرتناڪ حادثا قلمبند بند ڪري نئين ڳالهه ڪرڻ ۽ نوان بحث متعارف ڪرائڻ جي ننڍڙي ڪوشش ضرور ڪئي آهي.

سنڌ جي نئين نسل ۽ پانڪ اڪين جي ادبي اُڃ کي نظر ۾ رکندي، انهن جي ذوق کي دلي داد ڏيندي، هن ناول ۾ انهن جي پيار، انهن جي تٽل دلين ۽ انهن جي ناڪامين کان ويندي، انهن جي بهتر ۽ سندر سڀڻن جي ساڀيان تائين، هن ناول ۾ اهو ڪجهه اوتيو ويو آهي، جنهن جي پاڙ يونيورسٽي ۾ پڙهندڙ هر نوجوان کي رهي آهي.

آئون هن ناول کي سنڌ جي اُڀرندڙ اڪين ۽ سُجاڳ ذهن شاگرد/پڙهندڙن آڏو آڻيندي نهايت ئي سرهائي محسوس ڪري رهيو آهيان. اوهان جي راءِ جو منتظر...

اسيرامتياز

03342208151

03022166112

گرلس ہاسٹل

Dr ABBAS
25-04-24
1440

يونيورسٽيءَ ۾ چار سال گهاري ويندڙ چوڪري جيڪڏهن
قسم ڪٿي چوي ته مان هتي اهڙيءَ ڪنهن به حرڪت جو شڪار نه ٿي
آهيان ته اها دنيا جي وڏي ۾ وڏي ڪوڙي چوڪري هوندي.

اُن ڏينهن تون وري منڊڪائي هلي رهي هُئين. مون کي ٿورو شڪ
 ٿيو ته ڪٿي توکي وري انهن گورين ته ناهي ورتو، جيڪي اڪثر رات جو
 چھري ۽ جسم جي خوبصورتي برقرار رکڻ لاءِ کير سان کائي سُمهندي
 آهين ۽ پوءِ ڪڏهن ڪڏهن جسم ۾ ٽڪاوت، سُستي ۽ بدن ۾ بيقاراري
 سان گڏ سندن ۾ سُور جي شڪايت به ڪندي هُئين.

توکان منڊڪائي هلڻ جو سبب پُڇڻ لاءِ جيئن ئي سبنترل لائبريري
 کان نڪري تنهنجي پُٺيان آيس ئي پئي ته پويان نيٺ سڌ ڪيو. نيٺ جو
 سڌ معنيٰ عزرائيل جي آمد. بس پوءِ پورو ڪلاڪ ڄاڙي هڻندي رهي ۽
 پنهنجو بيوڪار فلسفو مون مٿان هاريندي رهي، هر پيري جيان ساڳيون
 ڳالهيون ته،

”ماڻهو اوور ٿيڻ لڳا آهن، مون کي ڏسي ڪلن ٿا، مون کي چڙهي وئي،
 چورا هروڀرو به استائش ڪپڙا پائي، سامهون بيهي پنهنجي وارن تي هٿ
 ڦيري پاڻ کي هيرو سمجهڻ جي ڪوشش ڪن ٿا! يونيورسٽيءَ جو ماحول
 مون کي خاص نٿو وڻي، مان شهري چوڪري آهيان ۽ گهڻو ايڊوانس به
 آهيان، چورا پاڻ کي الائي ڇا تاسمجهن، رڳو عشق، رڳو حرامپائي!
 شل نه ڪا چوڪري سوڙهي سلوار، ننڍا ۽ سوڙها ڪپڙا پائي اچي،
 پوءِ ته نياڳن جون اڪيون اسان چوڪرين جي چٽڙن مان نڪرن ٿي نه ٿيون!

جي حرڪتن صفا تنگ ڪري ڇڏيو هو. مان به گھڻو اڳ ٻين ڇوڪرن جيان پڇي وڃان ها پر مون وٽ ايترا پئسا ڪوندا هئا ۽ ايڊوانس وارا پئسا ڦاٿل هجڻ ڪري آخري مهينو ڏکيو شڪيو گذاري رهيو هئس.

هاستل انچارج عامو جون مشقون ٻار ٻار پيرن تي ڪري پوئڻ کي ڏسي مون به کڻي هلندي ڪي هلايو. باقي هن هاستل ۾ رهڻ، جهڙي تهڙي جي جاءِ نه هئي. نياڳي جي لڇڻن جي ڪري زير دست ۽ بهترين آمدني ڏيندڙ هاستل عامو کي ته اڪيلو ڪري ڇڏيو هو پر ان سان گڏ مان به لوڙي رهيو هئس. اهو هو جو مون کي ڪڏهن به عامو غلط ڪم جو نه چيو، ۽ نه ئي وري مان سندس ويجهو ٿي ويس، شروع وارن ڏهاڙن ۾ نياڳي مشق کان پوءِ به دفعا پور چيخاني ۾ زير دستي منهنجي پينٽ جي زپ کولي هئي، هڪ دفعي ته هڪ شاگرد به ڏسي ورتو هو پر پوءِ دير سان خبر پئي ته اهو شاگرد به سندس روز جو گراھڪ هئو، اهو ئي سبب هيو جو سڀني شاگردن هاستل کي الوداع ڪيو هو.

توسان ڇڏڻ به عامو هاستل واري جو ذڪر ڪندو هئس ته تون ته ٺوه ته ويندين هئين ۽ ڀر ڌڪري ڇوڏي هئين ته.

”اهو عامو هڪ دفعو مون کي ڏيکار ته سهي، وڃهائس مڙجون“
ان تي ڪڏهن ڪڏهن ٽهڪرا مڇي ويندا هئا ۽ مان به هاسيڪار توکي وڌيڪ چيڙا اٿڻ خاطر ڇوڏس هئس ته.

”اسان چڙا چورا ڀلا آخر ڪاڏي وڃون، گرلس هاستل ۾ ته....“
”هاڻي ته سائين بازار کلي پئي آهي، شل نه ڪا ڳالهه هت اچي، هڪ دفعي ائين ٿير آهي، اوهان کي ته موقوف ملي ويو آهي، اهو به نياڳي ڇوڪدار جي ڪري، جنهن چند پئسن جي ڪري، سڀني کي خوار ڪيو آهي ۽ پنهنجي نوڪري تان به هت ڌوڙي ويٺو آهي.“
”هڪ دفعو ڇا...؟“

يار اسدا! هڪ ڳالهه ته پڌراءِ ان سمنڙي سنيڪڙي معوش ۾ چاڙ ڪيو آهي، هو پنهنجي ڊپارٽمينٽ جا سڀا چورا اڀوان اٿس، بس رڳو راز ۽ اڪيون پليمن اٿس.

ڪوڙن سياستدانن جيان ڊگهي تقرير ڪندڙ نيلم ساه مس ڪيو ته مون کي ڪيس چيو ته.
”ايترو ته تون به تسليم ٿي ڪرين ته معوش نه چاوار ۽ اڪيون پليمن آهن، تنهنجو چا پلو آهي ۽ معوش ايتري به سنهي ڪونهي، جيترو پيش پئي ڪرئس...“

منهنجو ايترو چوڻ ڪاري رنگ وارو چهرو ويتر درنهن ٿي ويس ۽ ڪاڙ مان نڪ ڦيڊو ڪري ڏاڪڻ لهڻ لڳي ته مون توڏانهن ڏٺو. تون جنهن پرائنٽ تي رهي چڙهي هئين، اها آئي پيل نظر ڪونه آئي.

تون هاستل وڃڻ بجاءِ حيدرآباد واري پرائنٽ تي چو چڙهي حيدرآباد وئين؟ ان تي سوچڻ لڳس ۽ پاڻ سان گڏ ان ڪاري مينهن تي هيڪاندي ڪاڙو پئي آئي ته، نياڳي دسترپ به ڪيو ۽ تنهنجي ڳلا به ڪٽي، پر ڪڇس ڪونه، جي ڪڇان ها ته ويتر ويڪري مٿي واري ڪاري نيلم جو مٿو خراب ٿي ها ۽ توتي، مون تي خواهخواه جو شڪ ڪري ها.. بس پوءِ اڪيلو رستي جو تڏل روڊ لٽاڙيندو پوند ٿي پوند سوسائٽي هاستل طرف هليو آيس. رستي ۾ ٻن دوستن موٽر سائيڪل بيهاري لفت ڏيڻ جو به چيو پر الائي ڇو ڪئن ۾ هيٺ فون لڳائي، انهن دوستن کي ڪنڌ لوڙي نهڪر ۾ مختصر جواب ڏيندي، لٽا کي پڙندو اچي هاستل پهتس، جتي اڪيلائي منهنجو انتظار ڪري رهي هئي.

هاستل نه چڻڻ جيل ۾ رهندو هئس، هڪ هڪ ٿي سڀ شاگرد هاستل ڇڏي ويا هئا، اڪيلو مان ايڊوانس وارا پئسا واپس نه ڪرڻ جي ڪسر ۾ پنهنجي جان تنهنجي ۽ ڳاري رهيو هئس. هڪ تنهنجي پيو هاستل انچارج

”چا وري چا، نياڳي اٽڪل سان جاويد ڪي گرس هاسٽل اندر

چوريءَ سان ملڻ چڱيو هو، ٻيو ڪهڙو آسمان ڪير ايو هيائين، تون چا ٿو سمجهين سڀ چور ڪريون ڀلا ائين آهن چا..؟“

”نه نه مون ائين ته ڪونه چيو آهي، باقي گرس هاسٽل ۾ رهندڙ

اڪثر چور ڪيون ڊگها واڳڻ ۽ ڳاڙهيون گجرون شوق سان کائين ٿيون، روز وٺي وينديون آهن“

اُن جملي تي توبه ڪلي ڳڻن تي چڱهه ٺاهيا هئا، اهڙيون ڪيئي

ڪچهرين ڪندي توسان يونيورسٽي کان سنڌ لائبريري گيت ٺاهين پنڌ

ايندو، توکي چيڙائيندو، خوب ٽهڪ ڏيندو هُئس، روز جي معمول جيان

اڃ به اهو ئي سوچي سينٽرل لائبريري تي تنهنجي ئي انتظار ۾ بيٺو هُئس

ته، تون حيدرآباد واري پوائنٽ تي رهي چڙهي هُئين ۽ مون کي ڪٿه ۾

ڪلي جيان نيلم اچي لڳي، پوءِ ته سڄو ڏينهن ڏيندڙ جي ڏنگ جيان ڏڪندو رهيو ۽ مان لڄندو رهيس.

خير ناهي ته تون. حيدرآباد مان ڪهڙي ٺاهيم موٽي واپس هاسٽل

آئين هُئين ۽ پر مون کي بيقاراي سوچي رات لٽائيندي رهي، ٻار بار تنهنجو

نمبر به پئي ڏاڻل ڪيم پر هر ڀيري ڀاڙو ڊ آف پئي مليو ته ويتر تنهنجي جي

اولده ۾ گهاريندي، بيقاراي جو ٻار ٻار مٿان وڌيڪ محسوس ڪرڻ

لڳس، عجيب سوچن جي پيڙيءَ دل جي درياهه مٿان لمبدي رهي، صبح

جي روشنائي کي به شايد ڊگهي ننڊ اچي وئي هُئي ۽ تنهنجي تمنائون جو

معموم ٻار اکيون مٽي هر هر هاسٽل جي ڌري مان سڄ جي روشني کي

ڳوليندو رهيو، نيٺ هاسٽل جي ڀتين تي ويٺل جهر ڪين جي چُون چُون ڪنن سان ٽڪرايو ۽ مان ٽوال ڪڍي واشروم ۾ هليو ويس.

ٻي

ڏينهن تي يونيورسٽي آيس پئي ته تڇرس ڪلب کان

تنهنجي پياري سهيلي روئي ملي هُئي، پئي چٽا پنڌ ئي پنڌ سينٽرل

لائبريري سامهون واري چاڙهي چڙهي رهيا هيائين، پنڌ ڪندي ٿورو

سهڪي به پيا هُئاسين، مون ڪلندي ٿڪ جي احساس کي طلاق ڏيندي،

روئي کان تنهنجو پڇيو ته روئي مون ڏانهن ڏسي چيو ته،

”مان پاڻ توکان مموش جو پڇيڻ واري هُئس، رات ڪال ڪئي مانس پر

منهنجي ڪال رسپونڊ ڪيائين“

مون پنهنجي ڊائري ڪاپي هٿ کان ساڄي هٿ تي ڪندي، تجسس

وچان روئي سان مخاطب ٿيندي چيو ته،

”ڪهڙي ٺاهيم مموش جو نمبر ڪليل هُيو، مون ته سڄي رات ڪيس

ڪالون پئي ڪيون آهن پر سندس نمبر ته مسلسل بند پئي مليو آهي ۽

تو کي نمبر ڪليل مليو، تو ڪال ڪئي ته تنهنجي ڪال رسپونڊ ڪيائين.“

روئي پنهنجي پرس مان موبائيل ڪڍي تنهنجو نمبر وري ڊاڻل ڪيو

ته روئي جي موبائيل جي لائوڊ اسپيڪر تان شمن ميرالي جي ڪلام جي

رنگ ٽون وڃڻ لڳي،
ڌري ڌري ڏي نه معطال ٿئي پوندي،
دل ٿئي ته خيالي سها کڻي پوندي..
گرس هاسٽل

نيلم جي طبيعت کان سڀئي ڪلاس ميٽ چوڪر ۾ چوڪريون واقف ٿيون، ڪنهن جي به نه پڙهندي هئي، رڳو پنهنجون ڳالهيون ۾ پنهنجي تعريف ڪندي، سڀني جو وقت وڃائيندي هئي، ڪجهه چوڪريون ۾ چوڪر انهن پنهنجي غير موجودگي ۾ اڪثر اهو به چوندا هئا ته نيلم ۾ معوش پاڻ ۾ سيٽ آهن، هڪ ٻي جو خيال رکڻ ٿيون، هڪ ٻي کي تمام گھڻو پائينديون به آهن پر هڪ ٻي جي ڳالهه خوب ڪندين آهن، خبر نه ٿي پوي ته اهي هڪ ٻئي جون دوست آهيون يا دشمن..

هڪڙي ڳالهه ضرور مڃجي ته مون سان جڏهن به معوش ملي آهي ته هن نيلم جي باري ۾ ڪڏهن به ڪو غلط ڪمڀڻت نه ڪيو آهي ۽ نه ئي سندس وائڻ نيلم جي ڳالهيون پڙهي آهي، باقي نيلم جو رات جڏهن به کليو آهي ته ان مان صرف پنهنجي تعريف ۾ معوش جي ڳالهه ٿي نڪرندي رهي آهي، معوش کي سڀئي بهائين ۾ چوڪر اڀرائيندا به آهن پر ان هوندي به معوش ڪڏهن به ناراضگي ظاهر ناهي ڪئي، معوش جهڙي سونهن ۾ سڀئي، تعري سیرت ۾ سوير هئي، پڙهائي ۾ به ڏاڍي هوشيار ۽ دل جي صفا نفيس، تيز لهجي ۾ ڳالهائينس ته اکيون ڪڪر ٿي وڃن ٿيون.

آئون اڪثر معوش لاءِ چونڊو رهيو آهيان ته معوش جهڙي چوڪري جي دل يا ته پڪين جي ٿي سگهي ٿي يا ته اها اڪيلي دل ئي آهي جيڪا فقط معوش وٽ آهي باقي ته سڀني جون دليون ٿوري جهڙيون آهن.

روني ۾ منهنجو پٽ به اچي کڻو هو ۽ روني سامهون جاويد کي ايندو ڏسي بنا موڪلائڻ جي جاويد ڏانهن هلي وئي هئي، مان سيدو پنهنجي ڊپارٽمينٽ طرف هليو آيو هئس.

ڪلاس ائيند ڪرڻ کان پوءِ ڊپارٽمينٽ واري پارڪ تي ويهي ڪي گھڙيون سوچڻ جي سمند ۾ ٿري ويو هئس، مون کي هڪڙي ڳالهه سمجھ ۾ نه پئي آئي ته نيلم، معوش ۽ روني ڪلاس ميٽ هجڻ جي باوجود به هڪ

مون حيرت وڃان روني ڏانهن ڏٺو ۽ يڪدم تنهنجو نمبر ڏاڍل ڪيو ته مون کي لاري به تو وارو نمبر پاورڊ آف مليو، ته روني وارن کي جهٽڪو ڏيندي، ڳنڍي چيو ته،

”تون معوش جو ڪمٽرو نمبر تو ملائين، زونگ وارو يا جاز جو..“

مون حيرت انگيز لهجي ۾ چيو ته معوش وٽ ته هڪٽرو ئي جاز وارو نمبر آهي ۽ مان اهو ئي تو ڏاڍل ڪريان.

روني سُرخي لڳل چنن تان ٽهڪڻ جا پويٽ اُڏاريندي چيو ته،

”معوش وٽ زونگ جو به نمبر آهي“

مون کي تنهنجي ٻي نمبر جي خبر تنهنجي سهيلي روني کان پئي ته ٿورو شرمساري محسوس ڪرڻ لڳس ۽ دل ئي دل ۾ سوچڻ لڳس ته اڄڪلهه جون چوڪريون ايڏي سچائي رکڻ جي باوجود به ٻه ٻه نمبر رکڻ ٿيون ۽ ڪا خبر نه ٿي پوي،

منهنجي دل جي ڳالهه روني جي وائڻ نڪرندي ئي منهنجي خواهش جو ڳلو گهٽيو ته،

”اسد چوڪريون به ٻه نمبر ته نمبر به ٻه پر ڪنڊيون آهن ۽ تو جهڙي

سياڻي چوڪري کي ڪا شڪ ٿي نٿي پوي“

مون وڌيڪ روني جي ڳالهين تي ڌيان ڏيڻ بدران سيدو اصل ڳالهه طرف سندس ڌيان ڇڪائيندي چيو ته،

”معوش کي ڪالهه حيدرآباد واري پوائنٽ تي چڙهندي ڏٺم،

حيدرآباد واري پٺي، مون ڪوشش ڪئي ته معوش سان ملان، ڳالهائين پر اوچتو نيلم منهن ڇڙهي وئي.“

روني وڏو ٽهڪ ڏيندي، پنهنجي وارن کي سيٽ ڪندي چيو ته،

”نيلم منهنجي قیامت، توکي پورو ڪلاڪ بيهاريو هوندئين“

"ها يار خير آ، معوش ڪالهه شام سج لٿي جو گاڏي کاتي ملي هئي، تنهنجو پڇي پئي ۽ گڏ ڪو اٺ جاتل ماڻهو به هُئس، مون ڪو نه سڃاتو، ڪافي شاينگ به ڪيل هُئس، تڏهن توکان پڇم پئي ۽ معوش به اڄڪلهه ڪاٺ مل گڏ سمعڻ مهل مسيت ۽ واري ڪار پئي ڪري، تورو نظر رکيس"

نيلم جي انڪشاف حيران نه ڪيو ٿي ڪيو پر معوش جي سادگي ۽ سچائي تي يقين نه پئي آيو، تنهندي نيلم کي چيم ته،

"اوهان چوڪرين سان اسان چوڪرا ڪتي ٿا پڇي سگهون."

اڪرم خاموشي سان مون کي ۽ نيلم کي ٻڌندو رهيو، گهڻي ڪچهري کان پوءِ نيلم خوشي وڃان اهو به ٻڌايو ته،

"سڀاڻي منهنجي سالگره آهي، اسان ڪجهه دوستن ڪيڪ ڪٽڻ جو پروگرام رکيو آهي، توهان ۽ معوش ضرور اچجو"

مون اڳواٽ نيلم کي سالگره جون مبارڪون ڏيندي، خوشي جو اظهار ڪيو، اڪرم به اچڻ جي خاطري ڪرايس، نيلم جو خوشي مان ڪارو چهرو اڌ ناسي ۽ اڌ ڪارو نظر اچي رهيو هو، عربن جي جُبي جهڙا ڪپڙا سٺ ڪندي، نيلم اُتي ڪڙي ٿي ته ان سان گڏ اڪرم به اُتيو، ٻئي چڻا باقي دوستن کي دعوت ڏيڻ جو چئي روانا ٿيا.

منهنجي اکين ۾ ڪنن کي ويساهه ٿي نه پئي آيو ته نيلم ڇا چئي وئي آهي ۽ ائين ٿي به سگهي ٿو ڇا...؟

مون نيلم جون ڳالهيون دل ۾ رکڻ بجاءِ هڪ ڪن مان ٻڌي ٻي ڪن مان ڪڍي ڇڏيون، پر الائي ڇو ڪنهن ڪنهن مهل دل کي ڪو ڪٽڪو ورائي رهيو هو، ان هوندي به مون پلڻ سنڀاليندي پنهنجي روز مره جي ڪار گذارين طرف ڌيان ڏنو ۽ ڪيترن تان اُتي بيٺو سوسائتي آيس، ڏوي کان ڪپڙا ڪٽي، ڪجهه نوٽس ٽوٽو ڪاپي ڪرائي، موبائل جو نيٽ

پئي سان ايڏو ساڙو رکڻ ٿيون ۽ انهن جي غير موجودگي ۾ اڪثر چوڪرا اهو به ٻڌائين ٿا ته اُهي ٽي سميليون پاڻ ۾ سيٽ آهن، معوش جي ٻي نمبر جو روئي کان ٻڌي مان دل ٿي دل ۾ تورو ڪاوڙيو هُئس ته جنهن جي ايڏي عزت ڪيان ٿو، نوٽس ڏيڻ کان ويندي، ڪتاب وٺي ڏيڻ تائين ۽ ڪڏهن ڪڏهن پيسا نه هئڻ جي صورت ۾ به سندس مدد ڪيان ٿو ان هوندي به معوش ڪجهه ڳالهيون مون کان لڪائي ٿي، اهڙيون ڪوڙيون به ڳالهيون ذهن جي اسڪرين تي هيٺ مٿي ٿينديون رهيون، گهڻي دير سوچڻ کان پوءِ مون پنهنجي پيرن جو پنڌ ڏٺو واري ڪيترن ڏانهن شروع ڪيو، ڪيترن تي رهي اڃا مس پائي جو ڳلاس نڙيءَ مان لاتو هُيم ته سامهون نظر نيلم ۽ اڪرم تي پئي، جيڪي مون کان اڳ ۾ ڪيترن تي ويٺا هئا، مون کي ڏسندي ئي بيٺو مون طرف آيا، نيلم کان ته هر ڪوئي پڇي ٿو ته، ڪير گڏ ڪوڙ ويهندو هُئس، مون به اُٿڻ جي ڪئي پئي پر اڪرم بهترين دوست آهي، ان جي ڪري ويهڻ مناسب سمجهم، اڪرم ۽ نيلم سان سلام دعا ڪرڻ کان پوءِ پنهنجي ڪي چانهه جي صلاح ڪيم ته پنهنجي انڪار ڪيو، ايتري ۾ نيلم پنهنجي ڊگهي چولي جي جمولي پنهنجي گوڏن ۾ ٽاسائيندي، تورو جمڪي پنهنجا نوٽ ٽپيل تي رکندي، مون کي چيو ته،

"اسد معوش جا حال احوال ڏي"

نيلم جي وائڻ ايڏي سنجيدگي سان معوش جو ذڪر مون پهرين ڀيرو ٻڌو ته خوشي سان گڏ حيرت به ٿي ۽ دوستن جي ڪيل ڳالهيون تي تورو ويساهه به ٿيڻ لڳو ته هي پاڻ ۾ واقعي سيٺ آهن،

"نيلم اڄ معوش جو نالو تنهنجي چچن تي ۽ ايڏو پيار مان... ڇو خير ته آهي"

مان مُسڪرائيندي نيلم سان مخاطب ٿيس ته نيلم به پنهنجا ڪارا چپ چوريا.

پڪڇ ڪرائي، هاسٽل آيس، هاسٽل ۾ خاموشي سان گڏ ويٺو اتي ۽ گرمي منعجنو انتظار ڪري رهي هئي، هاسٽل ۾ لائيت نه هئي ۽ عامو به ڪو نه هو، ننڍو چور ڪرو موجود هيو، جيڪو عامو سان رڌ پچاءُ معل ڪڏهن ڪڏهن هٿ همرهي ڪرائڻ ايندو هيو، اهو به موٽائڻ ۾ مصروف هيو ۽ مان پاڻ کي پنهنجي ميري هنڌ تي اچائي ڇڏيو هو جڏهن ڪٿي رڃائجي ويو هجان.

اڃا اٺون پوائنٽ تان لهي پنهنجي شرت نيڪ ڪري اڳتي وڌيو

ٽي مس هُئس ته پويان نيلم جون رڙيون پڙڻ ۾ آيون هُيون، پوائنٽ تان لهندي نيلم جي پير تي شايد ڪو پاڻ چور ڪرو چڙهي ويو هو، پويان رڙين تي ڪنڌ ورائي ڏنم ته نيلم جا پئي هٿ پاڻ چور ڪري جي ڳچي ۾ هئا، سڀ چور ڪيون تماشو ڏسڻ ۾ مصروف هُيون، اُن پاڻ چور ڪري جي دوستن نيلم کي منتون ڪيون ته پوءِ وڃي نيلم هٿ ڌرا ڪيا، باقي ذري گهٽ چوري جو ساهه ڪڍيو هُئائين، نيلم پگهر ۾ ٿيل جيئن ئي ڊپارٽمينٽ اندر داخل ٿي ته سڀني چور ڪرن ۽ چور ڪرين گڏيل آواز ۾ هڻي ڀرڻ ڏي چورن شروع ڪيو، نيلم کان سالگرهه واري خوشي وسري وئي هُئي، ڪنهن منعن ڪري ڪرسي تي ويهي رهي هُئي، ڪنهن پاڻي کڻي اچڻ جو چيس پئي ته ڪنهن چيس پئي ته،

"ويچاريءَ کي پڪو ته هئو، پگهر جي وٽي آهي."

ڪي چورا ته هاسيڪار وڏا وڏا ٽڪ ڏئي کڻي رهيا هئا، هڪڙي ٻري کان رڙ ڪري ڇڏيو ته،

نيلم جي چھري تي اڏوگاري مرڪ تري آئي ۽ سڀني جو ڌيان پاڻ

طرف ڇڪائيندي ڇڏيائين ته،

”سڀني پنهنجا پنهنجا آندل تحفا پهرين ٿيل تي رکو“

سڀني دوستن پاڻ سان آندل تحفا ٿيل تي رکيا، تو نيلم لاءِ نئين ڊائري آندِي هئي، ڊائري جو رنگ ۽ ڊزائين وڻندڙ هئي، مون توکيا

انداز ۾ چيو ته،

”هل... ڇا ته گفت آهي سائين... ڪاش اسان کي به ڪو سالگرهه تي

اهڙو تحفو گفت ڪري“

تو اکين جو تلوارون تائيندي، مون ڏي ڏسي چيو ته،

”اهڙا تحفا نصيبن وارن کي ملندا آهن“

پريان سڀني گڏيل آواز ۾ چئي ڏنو،

”ڪنهن جي ڀاڱ سان ڪهڙي ريس آيا“

ڪافي وقت تائين تحفا ٿيل تي سٽ ڪندي، هڪ ٻئي سان چرچا ڪندي، هڪ ٻئي ڏانهن سوال طعنن جي صورت ۾ اڇلائيندي، مذاق مستيون ڪندي نيٺ نيلم جي سالگرهه جو ڪيڪ کائي سان ڪٽيو ويو ۽ سڀني واري واري سان نيلم کي ڪيڪ کارايو ۽ پوءِ هر ڪنهن پنهنجي منهن سان هڪ ٻئي کي ڪيڪ کارائڻ شروع ڪيو، مان ڪنڊ وٺي ڪرسي تي ويهي رهيس ته تو سڀني کان اک وٺي مون کي ڪيڪ اچي کارايو ته مون تنهنجو شڪريه ادا ڪندي توکي چيو ته،

”معوڙ وڏي مهرباني، جيڪڏهن ٿاڻيم هجي ته ڪيڏين تي هلون“

تو منهنجي سوال جو جواب نه ڏنو ۽ وڏي وڏي جاويد کي ڪيڪ کارايو هئي، عجيب ئي چيني لڳن ۾ ڪاهي پئي هئي، توکي ڪنهن سان ڪلهندي ڏسندو هئس ته جسم تي ڪو پليوڻ چڙهندي محسوس ڪندو هئس ۽ دل ئي دل ۾ ڪاوڙ ڪندو رهندو هئس پر ڪڏهن به ڪنهن سان

”هاڻي جي پير تي گڏه ڪيئن لت ڏئي آهي يار، ڳالهه مڃڻ ۾ نٿي

اچي“

نيلم پنهنجي وارن کي پنهنجي پگهريل چھري تان پري ڪندي، تڏا ساهه کڻي رهي هئي ۽ سڀني ڏي ڊوڏا ٿوڙاري ڏسي رهي هئي ته سڀني کي معن پرتي ڪيا ۽ پاڻ ۾ ڳالهائڻ شروع ٿي ويا.

ايتري ۾ تون به اچي وئي هئين، توکي ناسي وڳو ڏاڍو ٺھي رهيو هو، پاڻ کي اڳي کان وڌيڪ ٺاهي آئي هئين، پريان ڪنهن شرارت مان رڙ ڪري چيو ته،

”سالگرهه نيلم جي آهي يا معوڙ جي، ٻڌايو ته صحيح“

ٻي چوڪري سندس آواز کي سگهه بخشيندي چيو ته،

”جي معوڙ جي سالگرهه آهي ته پوءِ ٿورو ترسو اسان تحفا وٺي اچون جي نيلم جي سالگرهه آهي ته پوءِ جلدي ڪري ڪيڪ کي ڪهي وٺو“

سڄي ڪلاس ۾ ٽڪڙا مڃي ويا هئا، اڪرم ٿيل تي ڪيڪ رکندي سڀني کي سڏ ڪيو، سڀني چوڪرا ۽ چوڪريون ٿيل جي چوڌاري ڦري آيا، نيلم جي هٿ ۾ وڏي ڪاٺي پڪڙائي وئي، نيلم ڪاٺي کي ڏسي کلي ڏنو ۽ چوڻ لڳي ته،

”هي پڪ اسد جي شرارت آهي“

منهنجي منهن جو پٺو ئي لهي ويو، مون سوچيو ٺپاڳي ڪيڪ بدران مون کي نه ڪهي ڇڏي، سو مون ٽڪڙا ۾ چيو ته،

”نه نه مان ائين چو ڪندس، هي ڏس مون ته تنهنجي لاءِ زبردست تحفو آندو آهي“

مون پنهنجي هٿ ۾ جھليل ٽيلمي ڏانهن اشارو ڪندي چيو،

ڪندي ڏاڀي نه ٿي، اُن نيلم جي سالگرهه جي سرويائي تون ڪري رهي هُئين، بهرحال حالتن جا هاڻي مون کي لٿاڙي اڳتي وڌي رهيا هُئا، توهان چوڪرين جي سادگي ۽ حراپائي گهٽ ۾ گهٽ مون کي نه سمجهه ۾ ڪوڙن اچي رهي هُئي، جاويد ميسٽر به توهان ۾ نيلم سان پٽ پٽيل هو، توهان جي اڌ سمي ۾ جاويد محسوس ٿيڻ لڳو هو، جنهن سان ته تنهنجي ايتري لڳندي به ڪوڙ هُئي، جاويد ۾ تنهنجي سمي رهي جي ٿوري گهڻي لڳندي هُئي، پر رويي به ڪنهن محل ڏس ته جاويد سان گڏ ته ڪنهن محل اڪرم سان، تنهن جي به خاص خبر نه پئي پوي، نيلم کان ته هر ڪو بيزار هو، باقي پئسي جي ڪري سڀئي مينهن کي هر ٿي محسوس ڪندا هُئا، سڀئي ڇوڙن ۾ توهان چوڪرين کي چانهيون جو پيارين هُئي.

اجوڪي سالگرهه منعجو مٿو ٿيري ڇڏيو هو، مون کي ته ڪجهه سمجهه ۾ نه پئي آيو.

گهڻي دير کان پوءِ سڀ دوست هڪ هڪ ٿي هالنڊن ڏانهن وڃڻ لڳا هُئا، نيلم ۾ جاويد، جاويد جي ڪار تي چڙهي حيدرآباد هليا ويا هُئا، تر پنهنجو پرس ڪلهي تي رکندي، مون کي هلڻ جو اشارو ڏنو ته منهنجي دل جو درياهه موچن ۾ اچي ويو هو، سينٽرل لائبريري جي پوئين پاسي دڪين تي گهڙي سوار ويا هُئا، مون توکان اُن ڏينهن منڊڪاڻي هلڻ جو سبب پڇيو ته تو هڪي مُرڪ چين تي هاريندي، مون ڏانهن منهن ڪندي چيو ته،

”اڙي يار تو مون کي ڏٺو هو ڇا؟“

دل ۾ چيم ته تو کي رڳو رات جو سڀين ۾ ٿوري ڏسندو آهيان، جاڳ ۾ به تنهنجي جيءَ ۾ جيلاپي جي پوراها پاڻ مٿان سوار محسوس ڪندو آهيان.

منهنجي لاڳيتي گھورڻ جو نوٽيس وٺندي چيو هُئي ته،

دل جي واراڻا بيان نه ڪيم نه توهان به نه ٿي وري تنهنجي ڪنهن سمي ۾، اُن ڏينهن تون منهنجي آفر کي نڪرائي، جاويد سان گڏ هلي وئي هُئين، نه ڄاڻ منهنجي ڪيترين حسرتن کي لٿاڙي وئي هُئين، دل جي موسم ۾ ٻين ڇڻ ڪاهي پئي هُئي، اُداس روح جو ويڳاڻو پئجي ٿي ٿي پيو هو.

ديوارن ۾ وٺڻ جا پاڇا ڊگها ٿي رهيا هُئا، ڪلاس اٿيندڙ ڪرنل کان پوءِ آهستي آهستي گڏ ٿيندڙ سمورا چوڪر ۾ چوڪريون ڪيٽين جي ڪرستن کي ڀرڻ لڳيون هُيون، جاويد ۾ تون پڻا هُئي، ٻين ڊپارٽمينٽ مان آيل سڀني شاگردن ۾ شاگردياڻين کي پليڪار چوندي ويهڻ جو چڻي رهي هُئين، منهنجي اکين جا شرارتي ٻار تنهنجي سونهن جي پٿوراريءَ پريان ڊوڙي رهيا هُئا، تنهنجي ڳٽن جي چمڪ، تنهنجي ڳچي جي باڪمال تر جي حُسن اڪي هانءَ ۾ هٿڙيون هڻڻ لڳي هُئي، ناسي وڳو پُورو رنگ، کليل وار، زبردست خوشبوءِ، مڪمل واسيل هُئين، پيرن کان چوٽيءَ تائين هڪ نظر تو ۾ وڌي هُئي، مون کي اُن ڏينهن تون هُج تائين ڏٺل ماڳيءَ جو شيشو لڳي رهي هُئين.

گهڻي دير کان پوءِ خبر پئي ته نيلم جي سالگرهه جو سمورو انتظام تو ۾ جاويد ڪيو آهي، هڪ ڏينهن اڳ سڀني کي دعوتون جاويد ۾ اڪرم پئي ڏنيون ۽ تو پريزورسٽي جي، چوڪرن ۾ چوڪرين جي ٺهيل وائس ايڊي گروپ ۾ پوسٽون پئي نيشن ڪيون.

اُتي ويٺي مون محسوس ڪيو ته چوڪرن جون ڳالهيون سچيون آهن، توهان ته پاڻ ۾ بلڪل سٺ، آهيو، اڃاڻو اسان ڇورا توهان جي سينگ تي بحث ڪندا ٿا وٽون، هي هيڏو انتظام نيلم جي سالگرهه جو ... ڳالهه سمجهه ۾ نه پئي آئي، نيلم جيڪا هر روز تنهنجون ڳالهيون

"يار هائي ٿورو سختي ڪئي اٿن نه اڳ ۾ چور يون پنهنجا عاشق
به چوڪيدار ڪي خرچي ڏئي اندر گهرائينديون هيون، توکي خبر آ مون
واري روم ميت چاچي ڏاڙهي واري چوڪيدار جي مدد سان ڪجهه وقت
اڳ شمراد کي اندر گهرائيندي هئي"

مون حيرانگي ظاهر ڪندي چيو ته،

"يار نامڪن آهي، گرس هاسٽل جي اندر ڪو مرد ڪيئن ٿو رهي
سگهي"

تو اکين جا چير ڪندي، نهايت ئي سٺي لهجي ۾ ورائيو هيو ته،

"يار چور يون حرام زاديون آهن، چوڪيدار ڪي زبني چوڙندي هئي
نه منهنجو پاءُ آهي، ڳوٺان آيو آهي ۽ پوءِ شمراد اندر زبني سان گڏ
پنهنجي ڪار تان سامان لاهي ڪٽائي اچي روم ۾ رڪرائيندو هو، پهرين ته
مون به ان ادا ڪي زبني جو پاءُ سمجهو هو، اسان جي اڳيان زبني جي ڇي
تي هٿ رکي ادي چئي مخاطب ٿيندو هو ۽ زبني انتهائي پنهنجائپ
واري لهجي ۾ سندس عزت ڪندي هُئس، ڪنهن ڪي ڪمڙي ڪل ته ادا
هتي هائڙ ٺارڻ ايندا آهن"

موش پنهنجي روم ميت زينت عرف زبني جو نالو ڪندي سڀني راز
فاش پئي ڪيا ۽ مان حيرانگي وڃان سڀ ڪجهه ٻڌي رهيو هُئس.

منهنجي دل جي شرارتي ٻار توکان تنهنجي باري ۾ ۽ تنهنجي
گرس هاسٽل جي زندگي بابت وڌيڪ پڇڻ چاهيو پئي پر همت نه ساري
سگهيس ۽ خاموش ٿي رهيس.

تو هڪ دفعو پيهر هڪ پيو نئون راز فشان ڪندي ٻڌايو ته،
"تي ڏينهن اڳ روئي ۽ سيمي سيو هڻڻ ويون هيون"

"گهم..."

مون وڏي آواز ۾ چيو،

"چا ٿو سورجين ۽ چا ٿو ڏسين، خاموش چو ٿي ويو آهين"

چيو ته،

"موش هڪ ڳالهه پڇان"

"جي پڇو، چا ٿا پڇو سائين"

پنهنجون ٻانئون چاتي مٿان رکندي چيو هُئي، مون توکان الائي چا
پڇڻ پئي چاهيو پر تنهنجي سخي ٽهڪ ۽ چين جي خوشبوءِ ۾ سڀ
ڪجهه وسري ويو ۽ ان چاٿائي ۾ الائي چا مان چا چوندو ويس ۽ توکي
تڪيندو رهيس، گهڻي ڪجههري کان پوءِ هلڻ جو چيئي ته مون اڃا ويهڻ
جي منت ڪئي.

"نه يار گهڻي دير ٿي وئي آهي، اڄ مون ڪي ڪپڙا به استري ڪرڻا
آهن ۽ روم ميت انتظار ۾ هوندي، روم جون چابيون مان ڪٿي آئي آهيان."

روم جي چابين جي ذڪر تي گرس هاسٽل جا ڪمرا ذهن تي تري
آيا هئا، جتي چوڪريون رات جو وار کولي، رات واري لُڀي ڊريس پائي،
بالڪوني ۾ جڏهن واک ڪنديون آهن ته اهو منظر اکين آڏو تري آيو هُئيم،
تو توکان هر پيري جيان گرس هاسٽل جون ڳالهيون پڇڻ لڳو هُئس، تو
ڏکيءَ تان اتي پنهنجا ڪپڙا ڇڏي، آهستي آهستي هلندي گرس
هاسٽل جا راز سلڻ شروع ڪيا هئا.

"اڙي يار توکي، گرس هاسٽل سان ايڏي دلچسپي جو آهي،
چوڪرين جي رهڻي ڪهڻي بابت پڇي چا ٿو ڪرڻ چاهين، ٻاا سڀ
ڪنهن جي پنهنجي لائيف آهي، ڀلي نياڻيون انجواءِ ڪن، ڪهڙو مسئلو
آهي"

مان توکي اڃايل پڪي جيان پاڻي جي ڦٽي ٽائين پھچڻ جي حسرتن
وانگي تڪيندو رهيس ۽ تون سهيلين جا پلڪا بيان ڪري رهي هُئين.

"پار هائي ٿورو سختي ڪئي اٿن ته اڳ ۾ چور يون پنهنجا عاشق

به چوڪيدار کي خرچي ڏئي اندر گهرائينديون هيون، توکي خبر آ مون واري روم ميت چاچي ڏاڙهي واري چوڪيدار جي مدد سان ڪجهه وقت اڳ شغزاد کي اندر گهرائيندي هئي

مون حيرانگي ظاهر ڪندي چيو ته،

"پار ناممڪن آهي، گرس هاسٽل جي اندر ڪو مرد ڪيئن ٿو رچي

سگهي

تو اکين جا چير ڪڍندي، نهايت ئي سھڻي لهجي ۾ ورائيو هيو ته،

"پار چور يون حرام زادين آھن، چوڪيدار کي زيني چوندي هئي

ته منهنجو ڀاءُ آهي، ڳوٺان آيو آهي ۽ پوءِ شغزاد اندر زيني سان گڏ پنهنجي ڪار تان سامان لاهي ڪٽائي اچي روم ۾ رکرائيندو هو، پهرين ته مون به ان ادا کي زيني جو ڀاءُ سمجهو هو، اسان جي اڳيان زيني جي مٿي تي هٿ رکي ادي چئي مخاطب ٿيندو هو ۽ زيني انتهائي پنهنجي ڀاءُ واري لهجي ۾ سندس عزت ڪندي هُئس، ڪنهن کي ڪمڙي ڪل ته ادا هتي هانءُ ٺارڻ ايندا آهن"

موش پنهنجي روم ميت زينت عرف زيني جو نالو ڪڍندي سڀني راز فاش پئي ڪيا ۽ مان حيرانگي وڃان سڀ ڪجهه ٻڌي رهيو هُئس.

منهنجي دل جي شراتي پار توکان تنهنجي باري ۾ ۽ تنهنجي

گرس هاسٽل جي زندگي بابت وڌيڪ پڇڻ چاهيو پئي پر همت نه ساري سگهيس ۽ خاموش ٿي رهيس.

تو هڪ دفعو پهر هڪ ڀيرو نئون راز نشان ڪندي ٻڌايو ته،

"تي ڏينهن اڳ روليءَ ۽ سيمي سيوهڻ ويون هيون"

"گھم..."

مون وڏي آواز ۾ چيو،

"چا ٿو سوچين ۽ چا ٿو ڏسين، خاموش چو ٿي ويو آهين"

چيو ته،

"موش هڪ ڳالهه پڇان"

"جي پڇو، چا ٿا پڇو سائين"

پنهنجون ٻانھون چاٽي مٿان رکندي چيو هُئي، مون توکان الائي چا

پڇڻ پئي چاهيو پر تنهنجي سھڻي ٿھڪ ۽ چين جي خوشبوءِ ۾ سڀ ڪجهه وسري ويو ۽ ان ڄاڻائي ۾ الائي چا مان چا چوندو ويس ۽ توکي ٽڪيندو رهيس، گھڻي ڪجههري کان پوءِ هلڻ جو چيئي ته مون اڃا ويھڻ جي منت ڪئي.

"ته پار گھڻي دير ٿي وئي آهي، اڄ مون کي ڪيترا به استري ڪرڻا

آھن ۽ روم ميت انتظار ۾ هوندي، روم جون چاٻيون مان ڪڍي آئي آهيان."

روم جي چاٻين جي ذڪر تي گرس هاسٽل جا ڪمرا ذهن تي تري آيا هئا، جتي چور يون رات جو وار کولي، رات واري لڏي ڊريس پائي، بالڪوني ۾ جڏهن واک ڪنديون آهن ته اهو منظر اکين آڏو تري آيو هُئس، تو توکان هر پيري جيان گرس هاسٽل جون ڳالهيون پڇڻ لڳو هُئس، تو ڏکيءَ تان اُٿي پنهنجا ڪپڙا ڇنڊي، آهستي آهستي هڻندي گرس هاسٽل جا راز سلخ شروع ڪيا هُئا.

"اڙي پار توکي، گرس هاسٽل سان ايندي دلچسپي جو آهي،

چور يون جي رهڻي ڪهڻي بابت پڇي چا ٿو ڪرڻ چاهين، بابا سڀ ڪنهن جي پنهنجي لائيف آهي، ڀلي نياڻيون انجواءِ ڪن، ڪمڙو مسلو آهي"

مان توکي اڃايل پڪي جيان پائي جي ڦڙي تائين پهچڻ جي حسرتن وانگي ٽڪيندو رهيس ۽ تون سڀيلن جا پلڪار بيان ڪري رهي هُئين.

"نہ نہ گھمب...."

پوء...

تو هت جو اڻ وڻندڙ اشارو ڪيو ته منعنجا تاڪ لڳي ويا، توڙي پوءِ

واقعي کي واکو ڪندي ٻڌايو ته،

"روليءَ جي نيس ڪٿل هئي، نيلم سان مسئلو شيعر ڪيو هئائين، نيلم

ڪنهن پئسي واري ماڻهو جو نمبر ڏنس ۽ چيائينس ته تنهنجو مسئلو م

مانو حل ڪندو

"پوءِ چاٿيو

مون وڌيڪ اُن معاملي بابت چڻ مڪمل ريسرچ ڪرڻ پئي چاهي،

جو توکي وڌيڪ ڪورائيندو رهيس.

"پوءِ وري چا...؟ هڪ رات گذاري آهين آهين، فيس روليءَ جي ڪلا

هئي ۽ شوق سان سڄي رات سيمي چسڪا ورتا هئا، نياڳو ڳوڙاڻو هو،

پڪرين جو ڪير پيٽل هئس الائي ڇا چو، ٻن چوڪرين کي سڄي رات

نمهنڙ ڏٺائين

تو کي ايترو ادين ڪنهن ٻڌايو،

مون تڪڙو سوال تو طرف آچلايو،

تو جلدي ۾ سيمي جو نالو ڪئين،

"سيمي وڏي چالاڪ ۽ ادين مائيند چوڪريءَ آهي، سيمي ته اهو به

ٻڌايو هيو ته روليءَ گهڻي پاڻي سڪنگ ڪئي پئي ۽ مون اڳيان پويان

پئي پاسا ٿيڙ ڪيا آهن

موش جو صفا کلي ڳالهائڻ ۽ گلس هاسٽل ۾ رهندڙ چوڪرين جي

حرڪتن حيران ۽ پريشان ڪري ڇڏيو هو، مون دل ۾ تصور ڪيو

ته هتان جي ڇورن جا سمورا ۽ چانهيون الائي ڪهڙي ڪنڊ ۾ ٿيون وڃن،

ٻاهر جو ماڻهو بنا ڪنهن محنت ۽ مشن جي سڀني مڙا پيو ماڻهي،

"گڏيون ڳالهيون آهن ٻڌندي ته دماغ ڪم ڪرڻ ڇڏي ڏيندي"

موش ٿورو شرمساري محسوس ڪندي چيو، موش ٿورو ڪلندي

روڊ ڪراس ڪندي ۽ هت جي اشاري سان موڪلائڻ لڳي، مون گلس

هاسٽل جي گيت کي غور سان ڏٺو ۽ آهستي آهستي روڊ ڪراس ڪيو

چڻ ٻاهر جو درياه لٽائي اڳتي وڌي رهيو هئس.

اڏوري جاڳ جسم تي پوريت طاري ڪري ڇڏي هئي، اوچتو بهلي

جي اکبرٽ ڪري نٿو ڪي تڙي ڪڍيو هُئ، واشر ۾ مان تي پاڻ ڪي آئيني آڏو آئي اچي بيهاريو هُئ، وارن ڪي سيت ڪري موٽاڪل چارجر جي مان ڪڍي، ٻاهر هاسٽل جي پور چيخاني ڏانهن وڌي ويو هُئ، چانهه جي پاڻ لڳي هئي، سوچيو هُئ ته اڄ پنهنجي پئسن جو سئو ڪير وٺي اچي پاڻ ڪرڪ چانهه ڪاڙهي پيان، رف ڇپل پيرن ۾ ڦاسائي ۾ روم مان نڪري پور جي خاني ۾ جيئن ئي گهٽيس ته عامو جون ٽنگون ذري گهٽ ڇت واري پڪي سان پئي لڳيون، هاسٽل جي سامهون تيار ٿيندڙ پلازه جو چورڪيدار ماجد سندس چڪي آڏي رهيو هو، مون پنهنجي موجودگي کي لڪائيندي دريءَ جو پاسو وٺي سڄو تماشو پئي ڏنو، ماجو گرمي ۾ ٿيل هُئ، عامو جون سيڪسي ڏانهن، منهنجي به جان مان سيسرائيئون ڪڍي رهيون هُيون، هيڪر خيال آيو ته نياڳن جي ويڊيو ريكارڊ ڪريان ۽ پوءِ توکي ۽ نيلم کي ڏيکاري توهان کي وڌيڪ چيڙا بيان پر پوءِ انسانيت جي توهين سمجهي پاڻ کي اُن غلط عمل کان روڪي ڇڏي، عامو ۽ ماجو جڏهن ٻي چٽا واندا ٿيا ته مون پنهنجي موجودگي جو احساس ڏياريندي هليو ڪنگهيو ته پنهني پاڻ سنڀاليندي، پنهنجو پاڻ کي ڪيل گناهه مان لڪائڻ جي پير پور ڪوشش ڪئي، ماجو نڪري ڏاڪڻ لهي روانو ٿيو ته

مون عامو کي رعب وڃان ڇڏيو ته،

"هي ڪهڙي نفيليت آهي يار"

عامو روز جيان هٿ ٻڏي بيهي رهيو ۽ منهنجي ڪاڙو مرڪ ۾ تبديل ٿي وئي، مون عامو کي ڪير وٺي اچڻ لاءِ پيشا ڏنا، عامو ويامل مائي وانگي ٿيڙ ٿيندو هيٺ ڏاڪڻ تان لهي، منهنجي اکين کان اوچل ٿي ويو هو، مون هاسٽل جي آڱر تي بيٺي پريسن پاسي نظر ايندڙ ڇتتن ڏانهن نهاريو ته هڪ ڇت مٿان ڪا پدمشي ڪپڙا مڪڻا وجهي رهي هئي.

هان هاسٽل تي اچي تر ڪري، پاڻ مٿان چادر وجهي سُمهي پيو

هُئ، اڪيون بند هُيون پر دل جاڳيل هئي، دل جي اکين سان تصور ۾ توکي لاٿو هُئ، توهان کوڙ ڪچهريون ڪيون هُئ ۽ توکان گولس هاسٽل جي اندر جون کوڙ ساريون ڪهاڻيون به پڇي ويو هُئ، محسوس ڪندو هُئ ته تون واقعي سچار آهين ۽ صرف مون سان ئي سچ ڳالهائيندي آهين، پر ڪڏهن ڪڏهن دوستن جي وٽان پُٺل ڳالهين تي دل ٻڌي ويندي هُئي.

تنهنجي سميلين تي سوچيو هُئ، جيڪي ڪڏهن ڪڏهن تنهنجي

ڳالا به ڪنڊيون هُيون ۽ وري انهن سان تنهنجو پيار ڏسي، تنهنجي فراخدي تي ويتر پيار اچي ويندو هو، خبر ناهي تون ڪهڙي مٽيءَ جي، نجيل آهين، جو ڪڏهن به پنهنجي دل جي ڳالهه ڪنهن ٻي سان نه شيئر ڪئي هُئي ۽ نه ئي وري تنهنجي ڪنهن سان دل ٽڙيل هئي، سوچيندو هُئ ته توکي ڪڏهن پنهنجي دل جي سموري ڪٿا ٻڌائي ڇڏيان ته منهنجي دل ۾ تنهنجي لاءِ ڪيترو پيار پهلجي ٿو پر ڪڏهن به اظهار جون عمارتون ڪٿيون نه ڪري سگهيس.

جواني پوڙهائپ جي ور چڙهي رهي هئي، آس پاس جي گهرن ۾ هلندڙ جو نيترن جا آواز ڪنن ۾ ڪاهي پيا هئا، عامو کان چانهه جو ڪوپ وٺندي ڪمري ۾ هليو آيو هئس ۽ ڪوپ ۾ چپ رکي ڇڏيا هئس، ڇو ته اسان ٻارن جي ڇٽن تائين فقط ڪوپ ئي اچي سگهن ٿا باقي اسان جي ڇٽن سان چوڪرين جا چپ ٽڪرائجن سو ممڪن ئي ڪونهي.

کليل وار، ٻٽ ۾ پيريل، بنا پوتيءَ ۽ اڌ ڀسيل ڪپڙن ۾ سندس جسم جي جادوگري پري کان ئي موهي رهي هئي، چيلهه کان هيٺ واري پراپر تي وڌيڪ خوبصورت لڳي رهي هئس، چاليءَ جي گولاڻي به ڪمال جي هئس، جهڙو معانگي نازڪي جا به وڻندڙ انٽم سامهون هجڻ، دل ڇيو ته وڃي پڪ وجهجيس، پر اهو ممڪن ئي ڪونه هيو، باقي تصور ۾ ته ان سميت الائي ڪيترن کي پڪيندو رهيو هئس، منهنجو هڪڙو ڳوڙائي دوست چونڊو آهي ته پيو ته ته ٿور ڇٽو لازم ڪجي، سو مون به پري کان بيٺي ٿور ڇٽو ڪيو ۽ گهڻي دير کان پوءِ اها پدمي به اکين کان اوجھل ٿي وئي هئي، ڇٽ سمورو منظر معذور ٿي ويو هو، اکيون بي رنگ منظرن مان هٽائي موبائل تي آيل مسيح پڙهڻ لڳو هئس، جيڪي مختلف گروپن ۾ آيل هئا.

ممڪن جي تلاش ۾ نه جانچ مون ڪيترا پنهنجا پهرائين آوارگيءَ ۾ وڃائي ڇڏيا هئا، الائي ڇو مڪمل سنجيدگي منهنجي مزاج ۾ هائڻ ناهي رهي، جيڪو ڪجهه ڪيان ته اهو پاڻ کي اڏورو محسوس ٿئي ٿو، عشق اڏورو، ڳالهين اڏوريون، ننڊ اڏوري، خواب اڏورا ۽ سڀ خواهشون به اڏوريون ئي رهنديون هيون.

تنهنائي سان ڳالهائي رهيو هئس ته عامو جي پيرن جي زپ زپ ڪنن سان ٽڪرائيو ۽ عامو مڙڪندي، بور چيخالي ۾ هليو ويو ته مون رڌ ڪري کيس ڇيو ته،

"اڙي هيڏي بالا تان ڇڻجي طرح ڌوئجان"

عامو اندران ڊيبل آواز ۾ ورائيو ته،

"حاضر سر حاضر"

چانهه جي انتظار ۾ ڪرسي پٽ سان ملائي ويهي رهيو هئس، ڇٽ بئنڪ جو سيڪيورٽي گارڊ هجان، ائين محسوس ڪيو هئس، شام جي

آئون تنهنجي انتظار ۾ صبح سان ٿورو ڪاپي واري جي دڪان تان

ڪجهه ڪاغذ ٿورو ڪاپي ڪرائي، ڪمند واري جوس کپائيندڙ ڪاٺي ڪاڪي جي پينچ تي ويهي رهيو آهي، مون کي بروج چوري تي گهٽ ۽ جاريدي تي وڌيڪ حيرانگي ٿي رهي هئي ته جاويد جهڙو شريف ۽ اثر اف چوڪرو به چوڪرين لاءِ اهڙا ڪمينٽ ڪري رهيو هو، اڪثر چوڪريون ته هاسيڪار تيز هوا ۾ وار کولي آڏور ٿي رهيون هيون ۽ سيلفيون ڪڍندي نظر آيون، فطرت صبح سان ماحول کي مهڪائي رکيو هو، يونيورسٽي ۾ چوڏس خوشبوءِ ڦهلجي وئي هئي، منهنجي وسڪڙي روح کي ڪنهن پل زلن ته ڪنهن پل ڪناري بدن جي خوشبوءِ ته ڪنهن پل وري گلن جي خوشبوءِ گهاٽي رهي هئي، سوچان پيو ته ڪاش... هن لمحي تون سامعون اچي وڃين ۽ تنهنجي جويون جو واس واءِ جي معرفت سنگهي وٺان، پر الائي ڇو منهنجو انتظار طويل ٿيندو ٿي ويو ۽ مون گهڻو وقت ويهي تنهنجو انتظار ڪرڻ بجاءِ سڀيتل لائبريري ڏانهن وڪ وڌائي هئي.

لائبريري ۾ خاموشي ڇانيل هئي پر رڪي رڪي هوا جا ڌڙڪا در ۽ درين کي چرڪائي رهيا هئا، مون واشروم ۾ وڃي پنهنجو پاڻ کي سٽ ڪيو ۽ پوءِ جيئن ئي ٻاهر نڪتس ته تون ۽ نيلم ڪنهن اڻڄاتل شخص سان پيٽل نظر آيو.

تو کي ڳاڙهو وڳو پاتل هيون، تون ڳاڙهي وڳي ۾ جرحي رهي هئين، تنهنجي وارن کي رنگين ڪلر ٿيل هيون ۽ وارن جي ٿوري ڪٽينگ به ٿيل نظر آئي ۽ اُن سان گڏ تنهنجي وارن جو اسٽائيل به نرالو لڳو، نيلم کي ڪارو ڪٽرو پهريل هيون، هڪ نيلم جو رنگ ڪارو ۽ ٻيو وري ڪٽرو ڪارو، ائين محسوس ٿي رهيو هو جهڙو بليڪ بورڊ تي ڪنهن ڪاري مس هاري هجي، صرف نيلم جون بگيون اکيون چمڪي رهيون هيون، تنهنجي ڀر ۾ پيٽل اجنبئي شخص کي وڌا ۽ ويڪرا ڪپڙا پهريل هئا، مڇون وڏيون

آسمان تي ڪارا ڪڪر ڇانيل هئا، موسم جو مزاج عاشقانو هو،

دلنريب هوا جو جويون مڪار اوتي رهيو هو، وٺن مان هوا جي شدد ڪري طرح طرح جون بانسرين وڃي رهيون هيون، يونيورسٽي جا منظر محبوب جي مُرڪ جيان موهي رهيا هئا، ڪنهن ڪنهن پل هوا جي چٽي بغاوت تي چوڪرين جا چولا چٽيون ٿي رهيا هئا، پينٽ شرٽ پاتل چوڪريون ۽ چوڪرا ڪنهن قدر محفوظ هئا باقي ننڍا چولا پائي ايندڙ چوڪريون سڀني چٽوڳ چٽون جي نظرن جو مرڪز بڻيل هيون، جاويد ۽ اُن سان اڪثر گڏ گڏمندڙ فرسٽ ايئر جو بروج چوڪرو، جيڪو گهڻي ڀاڱي ڳالهائيندو به ڪونه هو پر موسم جي مزاج اُن کي به تڪيءَ زبان ڏئي ڇڏي هئي، جيڪو رڪي رڪي وڌا تهڪ ڏئي، چوڪرين جي پوئين پر اڀري گھوري چٽي رهيو هو ته،

"گند گند ڄاڻو چڪر مال اي..."

جاويد جنهن کي به اڏو ڳاڙهي پرچڪي ايندي هئي، اهو به پنهنجي دوست جي شرارت کي سگند بخشي رهيو هو،
"آن مون تي اي ڪين گند، چير گان لڏائينگي..."

بي ترتيب جملن جي فائزنگ ڪندي توڪندي ٿيري ڇڏيو هو، مون سوري چئي جان ڇڏائي ته تون موڪلائي، پوائشن طرف وڌڻ لڳي هئين، تنهنجي لوڏ تي لڇڪندڙ تنهنجي هائيءَ، قد ۽ آڪٽر تي سوچڻ لڳو هئس. نون مڪمل ماڪي، جو شارو لڳندي هئين، تنهنجي اُهرن جي آڙ ۽ ڳڻن جي ڪاڇ کي چڪڻ لاءِ نه صرف مان آتو هئس پر جهان جون جهانين تنهنجي پويان رڳنديون هيون.

مان سوچڻ جي سمنڊ مان تري ڪناري پهتس ته پويان نيلم جي رڙ منهنجي وڌندڙ وڳن کي روڪيو.

"ايڏو تڪڙو ڪاڏي پيو وڃين اسد"

مون بيقراريءَ جي بهار ۾ وڪوڙيل جسم جي غريبي کي سمجهي نيلم ڏانهن ڏٺو ۽ سندس ڊگهوليڪر پنڌ لاءِ پنهنجي ذهن کي ٽارڇر سيل ۾ لاهڻ لاءِ تيار ٿي بيهي رهيس.

نيلم ڳالهائين جي ڪڪائين گهر مان اڏوهي ڇڏيندي بنا پنڇڻ جي ڪيئي حيران ڪندڙ ڳالهيون پنڌائڻ شروع ڪيون، ائين محسوس ٿي رهيو هو جهڙو تو وارا روح نيلم ۾ اچي ويو هجي، مان حيران اُن ڪري به هئس ته اهي سڀئي ڳالهيون آئون صرف توکان ئي پڇندو هئس ۽ تون ئي مون کي پنڌائيندي هئين، اوريٽو نيلم جو کلي پوڻ سمجهه ۾ نه پئي آيو پر سندس دل رکڻ لاءِ هان هون ڪندو رهيس، منعجا ڪن ڪوڙا تڏهن ٿيا جڏهن نيلم جي راتان تنهنجي حيران ڪندڙ ڳالهه پڙهه، نيلم ڪارن ڇڏي تي بي شري مُرڪ اڇلائيندي چيو ته،

"اسد اهوڪي معوش جي لهجي توکي ضرور زخمي ڪيو هوندو پر معوش جي به ڪا مجبوري هوندي، اهو ته توکي احساس ئي ناهي"

۽ انهن مٿان پاء تيل جو لڳائي ايندڙ، اوهان سان ڪلي ڳالهائيندو ويڪري منهن وارو علائقو الائي ڪير هيو پر سندس هُلي مان محسوس ٿي رهيو هو ته وڏو پُٺي وارو آهي، لهجي جي وڻيءَ کان پوءِ نيلم ۽ اهو شخص، ٻاهر نڪري ويا هئا ۽ تو پنهنجي موبائل پنهنجي پرس مان ڪڍي ڪن تي رکي هئي ته منهنجي پينٽ جي ڪيسي ۾ پيل موبائل ۾ سامهون پيو هو ته اُها به رڻڻ لڳي هئي، مون تنهنجو نمبر پڙي ڪري، تنهنجي سامهون ٿيندي، هٿ مٿي ڪري پاڻ ڏانهن اچڻ جو اشارو ڪيو ته تو مَرڪن جون مينهن ڪڍيون پنهنجي چين تي رسايون.

پرنسورستي جي وڻن کي سڀرو ڪري ويندڙ هوا جي شديد احتجاج تي ڳالهائيندي، تو ڪيئي ڳالهين جا وڻ پوکيندي، مون کان پنهنجي هر غلطي لڪائيندي، مون کي مطمئن ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي هئي، منهنجون اکيون تنهنجي چمري تي پوسٽر وانگر ڇٽيل رهيون، هوا جو هن آهستي آهستي نازل پوزيشن ۾ آيو هو ۽ موسم جي جواني ۾ خوشبوءِ جو شامل ٿيڻ به سڀاڻي لڳي رهيو هو، تو هٿن جي آڱرين کي پاڻ ۾ ملائيندي آڱرين مان نڪاء ڪڍيندي چيو ته،

"يار اسد هڪ ڳالهه ته پڻ مون پلاج نائين توکان تنهنجي غلطين جي باري ۾ ڪڏهن پڇيو آهي..."

تنهنجي اُن ڪوري لهجي، منهنجي خيال جي نازڪ جسم تي جڏهن چڱڪ هڻڻ شروع ڪيا ته مان بنا ڪنهن سوال ڪرڻ ۽ بحث ڪي اڳتي وڌائڻ جي، خاموشي کي ترجيح ڏئي، تنهنجو چمرو ڳاڙهو ٿيڻ لڳو هو، مون ڳالهين جو رخ مٽائيندي، توکان نيلم ۽ اُن لڻ جاٽل شخص بابت پڇيو ته تو وڌيڪ ڪاوڙ جو زهر مون مٿان هاري ڏيندي چيو ته،

"پُرس هو منهنجو، چو ڪوڪم آهي چا اُن ۾ تنهنجو..."

ڪوشش جي باوجود تنهنجو نمبر بند مليو ته منهنجي هانءَ ۾ هٿڙيون لڳڻ شروع ٿي ويون، مون وري نيلم جو نمبر لڳايو ته نيلم وڏا ٽڪ ڏيندي چيو ته،

"اسد چوڪرين جي حراپين سان ڪونه پئجي سگهندي، موش جنهن چوڪريءَ سان ڪار تي وٺي آهي، اها اردو اسپيڪنگ وڏي ٻڙڪر آهي، ائين سمجهه ته اها چوڪريءَ ان وڏيري جو هٿي ايل پهرائڻ آهي، تون ڇا توڪري سگهن، اڄ شاينگ ٿيندي، بيٽر وٺيو، وسڪيءَ وٺي، ڪپڙا، سٽيل ڪنڊوم ۽ ٻيو گهڻو ڪجهه خريد ڪيو ۽ رات موش جي ان نسريل پوک کي پهراڙيءَ جو بي قابو پاڻو پيڻدو... هاهاها... ويچارو..."

مون نيلم کي پهريون ڀيرو گندي گار ڏيندي چيو ته،
 "سپ تنهنجي حراپائي آهي، ڪاري مينهن مان توکي ڏسي رهندس"

منهنجو جذباتي ٿيڻ ۽ نيلم جا ٽڪ ڏيڻ سمجهه ۾ ڪونه آيو، ڪاوڙ مان ڪال ڪئي، پاڻ کي هاسٽل جي پراڻي بستري تي اچلائي ڇڏيو هُئ، جڻ منهنجي جسم مان ساهه نڪري ويو هجي، اڌ ڪلال ٽائين شديد سوچڻ جي ور چڙهيل رهيس، منعجا ڳوڙها اکين جا بند توڙي کاڌيءَ مان ٺهي رهيا هئا، وجود ۾ رڻڻي ڪاهي پئي هُئي، طبيعت ۾ خطرناڪ بيقراري ترسي پئي هُئي، ان ڏينهن پنهنجو پاڻ سان بغاوت ڪندي، پنهنجي وجود کان نفرت ڪرڻ لڳو هُئس، سمجهه ۾ نه پئي آيو ته ڇا ٿي رهيو هو، نيلم جي ڪنهن به ڳالهه تي يقين نه پئي آيو، سوچيم ته بيوقوف ٿي ڪري شادي، پر وري موش جو چڙي پوڻ ۽ ڪجهه لڪائڻ واري سرگرمي شڪ ۾ مبتلا ڪري رهي هُئي، اڌ ڪنل پکي وانگي اچي رهيو هُئس ته وري نيلم جو ايس ايم ايس آيو ته،

مون تڪڙو سنجيدگي اختيار ڪندي، نيلم کان تنهنجي مڃوري ۽ تنهنجي گھري لهجي بابت پڇيو ته نيلم جي ويڪري وات مان ز برداشت ڪندڙ ڳالهيون وهڻ لڳيون.

"اسد اهو وڏيري جو پٽ آهي، موش کي هر مميني جسماني تغلي برقرار رکڻ لاءِ زور ڏيندو آهي، هتي يونيورسٽي جي ڪنهن سيلم جي معرفت ايندو آهي ۽ هر پيري موش کي بليڪ ميل ڪندو آهي، موش به مجبور آهي ڇا ڪري ويچارو... سوڀر به ڊگهو بحث ان موضوع تي هلي رهيو هو، موش مون کي ۽ ان شخص کي ڊاڀو ڏيندي چيو ته مان سڀ ڪجهه اسد کي اڄ پٽايان ٿي ته ان شخص سندس بنا ڪيئن جي يونيورسٽي جي پروفيسر سان شل وڌيو ڏيکاريندي موش کي وڌيڪ بليڪ ميل ڪرڻ شروع ڪيو"

منهنجي وائڻان جذباتي جملا نڪرڻ لڳا،

"اڙي يار پوءِ تون به سڀ ڪجهه خاموشي سان ٻڌندي رهين، ان ڪميٽي کي ٿوڙا ڪونه هڻي"

"مان ڇو سندس بي عزتي ڪيان، منهنجو پراڻو فرينڊ آهي ۽ منهنجي پڙهائي جو سمورو خرچو ان مٿان آهي، موش به پهرين سال پاڻ ان سان تعلقات وڌايا هئا، هاڻي موش کي هوش آيو آهي ته مان ڇا ٿي ڪري سگهان."

نيلم جي ترقيءَ مان نڪتل بي فنيلي بحث کي پڙندو ٿو، توڻيان آيس، پر تون پنهنجي هڪ بي سهيليءَ سان ڪار تي چڙهي سپر هاءِ وي طرف وڃي چڪي هُئين، منهنجي ذهن تي سوچڻ جي بهاري تيز ٿيڻ لڳي هُئي، منهنجي وڪڻ ۾ تيزي آئي هُئي، مان تڪڙو پنهنجي هاسٽل طرف آيس ۽ چارجر تي چڙهي آيل پنهنجي بي موائل کڻي، تڪڙو تنهنجو نمبر ڊائل ڪيو هُئ، جنهن ۾ مميني جو پڪيڇ ٿيل هُئ، لڳاتار

"اسد تو کي منعجنجي ڳالهين تي يقين نه ڪونه ايندو پر ڪجهه ئي ڏينهن ۾ مان توکي ثبوت ڏينديس پوءِ ته پڪ ٿيندي ۽ ها... ان ڏينهن به ڳاڙهي کاتي ۾ گهمندڙ ان جا تل شخص اهو ئي وڌيري جو پٽ هيو، جنهن جو مون ڳالهين ڳالهين ۾ توسان ذڪر به ڪيو هو، توکي چڱي طرح ياد هوندو."

مون نيلم جي چمڪن جا ڪاٺ پئجنجي جسم ۾ چڻندي محسوس ڪيا ۽ سندس اوکي لکي فون پاروڊ آف ڪري سمهي پيو هُئس جن ريل جي هيٺان اچي ويو هُئس.

سج پئجنجي جويين جي نمائش ڪندي هاسٽل جي ديوارن کان وڌو

تي رهيو هو، هاسٽل ۾ رهندڙ سمورا چوڪرا تيار ٿي، يونيورسٽي ۾ ڪي ڪاليجن ڏانهن نڪري ويا هئا، مان اڪيلو پئجنجي روم جي ڪنڊ ۾

ويڙهيو پيو هُئس، طبيعت ۾ ساڳي بيقاراري برقرار هئي، بستري تان اُٿڻ تي دل نه پئي چيو، گهڻي دير کان پوءِ نيٺ اُٿي تر ڪيو هُئس ۽ پوءِ اڌو ڳاڙو ڪنگو ڏٺي، هاسٽل کان ٻاهر آيو هُئس، ڄامشوري جي پٿريلي ڌرتي تي هلندي، ڄامشوري جي هوائن ۽ خوبصورتي تي سوچڻ لڳو هُئس، سنڌ جي انهن سمورن شاعرن ۽ فنڪارن تي ڪاوڙيو هُئس، جنهن ڄامشوري کي پئجنجي پئجنجي انداز ۾ ڳايو آهي، انهن مان ڪنهن تي ڪنهن پل چڙ ته ڪنهن پل ترس اچي رهيو هو ته انهن ڄامشوري کي ڪهڙي طرح پئجنجي شاعريءَ ۾ قلمبند ڪيو آهي، ڪن ڄامشوري کي حُسن جو هندورو ته ڪن پرين جو شعر، ڪن پٿرن جو شعر ته ڪن هوائن جو شعر، ڪن علم جو شعر ته ڪن خوشبوءِ جو شعر به سڏيو آهي، پر حقيقت هي آهي ته ڄامشورو ٺڳن جو شعر آهي، اُهي ٺڳ جنهن کان اسان جعرا سادا ۽ سچا ماڻهو ٺڳجي رهيا آهن، هي ڪهڙي قسم جو علمي شعر آهي جو، جتان

هتان جون نازڪ هر ٿيون پاڻ وڃي چيئن جي ڪلمن تي چوڻن ته ان زماني جو ڪهڙو قصور....!

نڀاڳو سڄو ته ان موضوع تي طويل بحث ڪندي ذري گهٽ ڙهڻ جهڙو ٿي ويندو هو ۽ چونڊو هو،

"يار تو جهڙو بيوقوف دنيا ۾ نه هوندو، هتان جي هر چوڪريءَ هر هڪ

چوڪري سان فقط ٽائيم پاس ڪري ٿي بس."

۽ مون کي ٽائيم پاس ڪرڻ واري جملي تي سخت ڪاوڙ ايندي

هئي، چونڊو هئس،

"يار بهترين چوڪرين جي هوندي، ڪنهن هڪ ۾ به سچائي نه

هوندي"

سڄو نڀاڳو ٿي باهه ٿيندي وڌيڪ چونڊو هو،

"بابا صرف انجواء ڪرڻ سڪ، ڳالهه کي سمجه ۽ شين کي

استعمال ڪرڻ جو سوچ، جديد دؤر هلي پيو، اڄڪلهه جون چوڪريون اهي پراڻي ڪلچر واريون ٿورڙي رهيون آهن، هر هڪ چوڪريءَ ايڊوائس آهي، ڏسندو ناهين ڪيئن چپ ڳاڙها ڪري، وارن کي ناهي، نيوٽن سولارون پائي، ڊول کي لڏائينديون هاسيڪار چوڪرن آڏو اينديون آهن ته جيئن ڪو لفٽ ڪرائي، پونيءَ جا سڀ ڇورا صرف چورين فاسائي، پيز ڪري، پوءِ انهن کي ٽائيم ٿي ناهن ڏيندا، توکي خبر آ، رڪورمن محل تائين پوني جي پارنهن چوڪرين کي چڱي چڱو آهي، سندس ڪلاس ميٽ برقعو پائي ايندڙ شريف چوريءَ به نشاني هيٺ هئي، هڪ هفتو پويان لڳس ۽ نيٺ ونگو وهنجاري ويهي رهيو، حراهي ٻڌائيندو آهي، چوريءَ نخرو ڪري ته حد کان وڌيڪ تعريف ڪرينس پاڻي ويجهو ايندي ۽ ها... پاڻ وارو يار سٺو ته ان معاملي ۾ صفائيندڪ اٿي، رهي، سبل ۽ سيمي کي ڪيئن گهٽائيندو، ٿرائيندو، انهن کي

جي جوين کي پنهنجي مستي نه آهي پر ان ئي جوين ۽ جواني ۾ عجيب بيوفاني شامل آهي، جيڪا ماڻهو کي دن ۾ روليو ٿي ڇڏي، هن درسگاهه جي پارڪن، ڪلاسن ۽ پوائنشن اندر رقص ڪندڙ خوشبوءِ جي به عجيب ڪهاڻي آهي، جيڪا ماڻهو کي موهي نه ٿي پر ماڻهو کي مڪمل تازگي ٿئي، پختي.

يونيورسٽي طرف ويندي پنهنجو پاڻ کي مڪمل تنهن محسوس ڪيو هئس، دل ۾ عجيب خيال اچي رهيا هئا، هيڪر خيال آيو ته مرڳو يونيورسٽي ڇڏي رهي ڳوٺ جا وڻ وسائجڻ، پر پيرسن پيءُ جي هٿن جو پورا هيو ۽ امڙ جي اوجاڳڻ جو الڪو ورائي رهيو هو، ان ڏينهن پٽا ڪلاس اٿيند ڪرڻ جي يونيورسٽي جي روڊن تي هلندي، سورچيندي، سچ کي ٽڪيندي پهر گذريا هئا، پوائنشن جي هارون ۽ چوڪرين جي ٽڪن ذهن کي ان ماحول ڏانهن موٽائي آندو هو، جنهن ماحول ۾ لاڻي ڪيترا ڀيرا زندگي کي انجواء ڪري رهيا هئا، شايد انهن کي ڪنهن جي ڪارين اکين ڪوڙ ڪوڙو هو يا ڪنهن جي زلفن جي واسينگن ڪوڙ ڏنگيو هو جو، چوڪرين سان ڳلندا، پورڳ ڪندا ڏينهن، هفتا، مهينا ۽ پوءِ سال گذاري رهيا هئا، انهن ئي ڏينهن ۾ ۽ ان سموري صورتحال جي ذڪر کي منعجا به ويجهو دوست شايد صحيح سمجهي ان موضوع ۽ ان صورتحال کي دل سان انجواء ڪندي، مون کي سمجهائيندي چوندا هئا ته،

"پهريلا لايف کي انجواء ڪر، مزور وڻ ۽ آڏر، سچائي جي رنگت کي ذهن ۾ ئي نه آڻ"

مون کي وري لاڻي جو هر شئي چوڪريءَ کي سمجهڻ، سچائي تي هلڻ، سچاڻي ٿيڻ، ڏک سڪ جو ساڻي ٿي رهڻ، سچي دل سان محبت ڪرڻ ۽ ڪنهن هڪ سان اندر جون ڳالهيون اورڻ ئي بهتر لڳندو آهي، پر

وقت ڪافي گذري چڪو هو. ڏينهن جي جواني پورٽ هائپ طرف وڌڻ لڳي هئي، شام جا پاڇا ڊگهائي رهيا هئا، يونيورسٽي خالي ٿيڻ لڳي هئي، ميڪز بيڪر پورائنتون هارون وڃائي رهجي ويل چورڪرين کي سڏي رهيون هيون، مون به سوچيو ته وڃي ساڳي هاسٽل جي ساڳي ڪنڊ ڏي اڪيلائي ۾ لڳاتار روئي دل جو بار هٽايو ڪجي، يا ڪنهن سان ڪچهري ڪري ٿاڻيم پاس ڪجي، اهو سوچي بيٺو هاسٽل طرف موٽيس، هاسٽل ۾ ساڳي خاموشي ڇاڻيل هئي، مون کان اڳ ڪوبه هاسٽل شايد ڪو نه ڀڳو هو، جو هاسٽل خالي خالي نظر آيو هو، پير گهليدو، تڪل قدم سان اچي بستر تي پاڻ اڇلايو هئم، خبر ناهي ڪهڙي پهرين ڀيري نيري پيلي ناچڻي اڪين جي آڳاٽي تي رقص ڪيو هو، ڪاٺ ڪانه پئي اڪيون جهڻ ڀيڻيو اهو پيشي دنون هيون، ان ڪري به لڳاتار سڀا عدت ۾ ويهي رهيا هئا.

سيڪس جي موضوع تي وڏا وڏا ليڪچر ڏيندو، سيڪس تي آڏاڻا ڪتاب پڙهائيندو، سيڪسي ڳالهون ڪندو، ڪيئن امن سڀني جا ڪم لاهي ويو آهي، هاڻ اهي سڀ چوربون منتون ٿيون ڪنهن نه، جيئن چورن ٿورائين ڪنڊيون آهن پر سڀني دوستن سان امن جون ڳالهيون رڳو شير نه ڪري، حرامي پنهنجي دوستيءَ جي هٽائي ۾ ايندڙ ڪنهن کي زبردستي آيو آهي، سويار زندگي کي فل انجواءِ ڪري اڳتي وڌ...

دوستن جون سمجهاڻيون ذهن جي ڪچي ديوار تي مينهن جيان وسنديون رهيون، مايوسين جي گري پاڻي مان نڪري بيٺو ڪيڏين تي آيس، ڪٿ بهاءِ چانهه جو ڦل ڪپ ڪمائي ڏهني سڪون حاصل ڪيم ۽ گهڙي کن لاءِ پاڻ کي رليڪس ڇڏي ڏنم.

دل ۾ ڪيئي ڳالهون ڪر موڙينديون رهيون، پنهنجي معنيٰ لائي ڇانه ڇا سوچيندو رهيس، موش جي اٽڪي اڏي ڪري ڇڏيو هو، تصور ۾ آندو هئم ته ڇا مائو ڪنهن سان ايتري ديوانگي جي حد تائين به محبت ڪندو آهي ڇا...؟

جنهن کي مائو دل ٿي دل ۾ ايندو ڇاهيندو هجي ۽ اڳئين کي ڪا پرواهه ئي نه هجي ته ان جي پيڙهي تي آخر ڪيئن ۽ ڪهڙي طرح ڪمپرومائيز ڪجي.

ڪافي وقت تائين يونيورسٽي جي گلن ۾ اڪيون ترسائڻ جي ڪوشش ڪيم پر اڪيون ڪنهن هڪ هنڌ ترسڻ جو نالو ئي نه پيون وٺن، گل نڪاري وري آيل پورائنتن ڏانهن نڪاري ڏنو هئم ته من ڪٿان موش اچي وڃي ۽ ڪلي ڳالهائي، پنهنجاپ جون ڳالهون ڪري، پيار وٺي پر... تصور ته تصور ئي هوندو آهي، هر مائو شايد تصور ۾ ڪيئي جهاز اڏاري ۽ لاهي سگهي ٿو، انهن سايائين جي پوئين جي مرضيءَ جتي سندن دل چوري آئي وڃي بستيرو ڪن.

هڪڙي وڏي بي سُر آهي جي حڪومت هيٺ اسان سڀني جا احساس

تل ٿي رهيا آهن.

بي حياءَ روايتن اسان کان پيار ڪري، اسان جي دٻين ۽ هٿن ۾ هٿيار

پوکي ڇڏيا آهن.

چنڊ اسان سڀني جي ڊگهي خاموشي تي ڪلي پنهنجي اڪيلي

اُجرائي تي فخر ڪري ٿو پر اسان ڄاڻن ٿا ته جوان ڇوڪرين جي ڳڻن ۽ چنن تي سوچيندي ڪٿي پورن ٿا.

سند جي محبوب جوانين کي ڇڏو عاليشان حسن آهي، ايڏو وڏو

ٽڪر ۽ آڪڙ به انهن جي وجود جو حصو رهي آهي.

حقيقت هي به آهي ته پڙهائي پنهنجي رفتار سان پاڻ اڳتي جو پنڌ

ڪندي آهي، جوانيون صرف پنهنجي سينگار سان سُيون لڳنديون آهن.

حسین عورتن جي جسم ۾ ڪمال درجي جي جادوگري هوندي

آهي، اها جادوگري مرد جي اُڇايل روح کي ائين ٿي ڪاٽي ڇڏي، جيئن

ساحلي پتي کي سمنڊ ڪاٽي رهيو آهي.

آئون لڳاتار چرين وانگي پوڻيوريستي، پوڻيوريستي جي بگڙيل ماحول

کان ويندي، پونيءَ جي گلن، عمارتن، آفيسرن ۽ باڪمال، بانورين تي

سوچان ٿو ته منهنجي اکين ۾ ننڊ جا ڪپ لهي پون ٿا ۽ آئون احتجاجن

بھارت ڪندي ننڊ کي ٺڪرائڻ لاءِ سلمياني چانهه ۾ پناهه وٺي، زبان جو

ڏاڦو تبديل ڪيان ٿو پر ذهن جو ڏاڦو تبديل نٿو ٿئي، پوڻيوريستي جي

ماحول تي لکيل مختلف ناولن سان اکيون پر ٿايان ٿو پر منهنجي نهار ۾

مستي ٿي ترسي ته اُن پل شاعريءَ منهنجي من جي اوندھ تي منور ٿئي

ٿي ۽ آئون ڪجهه لمحا شاعري ۾ پناهه ڳولي وٺان ٿو.

آئون پنهنجي روح جي رخ ۾ رابيل پورڪڻ جي پوري ڪوشش ڪيان

ٿو پر پاڻمرادو توهر ٿئي پورن ٿا.

پوڻيوريستي اندر سڄائي سان محبت ڪندڙن جي دٻين تي

سوچيندي ذهن پنڪچر ٿي پوندو هو، ڪيئي وڏا سوال ذهن سان

ٽڪرائيندا هئا، پنهنجي منهن ويهي سوچيندو هُئس ته، سڄائي جي

ممايلي ۾ ايڏي سُچ جو آهي، اُجريون دليون ميريون ڇو ٿيون ٿين.

درياءَ جي وٽندڙ ۽ جر ڪندڙ بدن جهڙا جسم مجبورين ۽ مفاھمت

جي آڙ ۾ پليٽن جي زبائن سان آلا ٿي وڃن ٿا پر غلام ذهن ڪو بهلواني

احتجاج نٿا ڪن.

محبوب جسمن جي دلفريب خوشبوءِ ڪارين زبائن هيٺان اچي،

پنهنجي وجود کان بهارت نه ڪري ٿي پر اُجريون اکين جو سينو ٺٽي

پئجي.

لاوارث سڏن جي بک ورتال بنا نتيجهي ختم نه ٿي وڃي ٿي پر انهن

سڏن کي ڪا سينٽ ٺٽي سڏي.

ڪارن اکين جا ڪارا ڪپوٽر پنهنجي موهيندڙ ڳٽڪار سان، نيون

سمائيل دليون ته پٿرائن ٿا پر عاشق اکين جي اڳنڌ تي ڊاٽو ڇڏي نٿا

لن.

پليٽ فارم جي ماحول ۾ عجيب خاموشي چاٺيل هئي، رڪي رڪي سمعا ٽمڪ ڪنن تي پيا پئي ۽ ڪجهه مسافر چوڪرين جون هڪ ٻئي سان ٿيل مشڪيرون موهي رهيون هيون، انهن کي شايد ريل جي اچڻ جو انتظار هو، انهن جو ماڳ ته الائي ڪهڙو هيرو پر انهن جي انتظار جي شدد مان معلوم ٿي رهيو هو ته انهن جي سڪ ۽ چڪ ۾ وڏي تڙپ شامل آهي.

ڪي ته مون وانگي ڪنهن جي انتظار ۾ دليون ۾ اڪيون اگريٽين جيان ٻاري رهيا هيا، ملڪيءَ سانجھ جي نهايت ئي وڻندڙ موجودگي ۾ محسوس ڪيو هئم ته ڇا ته سنڌ جي جوانين کي حسن ۽ هٿ آهي، ڊگھا ڳلائي ڇولا ئي ترتيب جسمن ۾ ڦاٿل ڏسي ۽ اڻ پُر ٿيل ٽمڪ ٻڌان ٿو ته من جي اڪيلي ريلوي اسٽيشن تان جٽ ريل لنگهي وڃي ٿي.

ڀاڄ ۽ پنهنجي آوارا من کي پرڇاڻڻ ۽ ٿاڻيڪو ڪرڻ لاءِ نه ڄاڻ ڪيئي ٻهر ائين ڪڏهن ريلوي اسٽيشن تي ته، ڪڏهن وري ٽيڪسٽ بورڊ واري روڊ سان پينٽ ڪندي، ڪڏهن سوسائٽي فيز ٽو، الاڻيڊ پينٽڪ کان ويندي، لاشاري چونڪ تائين، پنهنجي پيرن جي ڪيل لانگ مارچ، يونيورسٽي ۾ گھارييل سمورا آداس لمحا نه ڄاڻ اڃا ڪيترن ڏينهن تائين مون کي اجازت لاءِ سنڀري رهيا هئا.

تفهنجو انتظار شدد سان محسوس ڪندي سوچيو هئم ته، توسان نيڪلائي ۾ ملاقات ڪري، توسان دل جي تڪليف شير ڪريان پر الائي ڇو تفهنجي ويجهڙائي آهستي آهستي ڏوري ۾ تبديل ٿي رهي هئي، ائين چيئن سڄ مٿي چڙهي اچڻ کان پوءِ پاڇا پاڻمرادو مري ويندا آهن.

ريلوي اسٽيشن تي تفهنجو انتظار ڪندي طويل وقت ڪٿيو هئم پر نه نئون آئين هئين ۽ نه تفهنجو پاڇو..

نيٺ منهنجو آوارا من، مون کي ريلوي اسٽيشن تي وٺي ٿو اچي، منهنجي ڪيفيت ۾ ڪجهه نرمي داخل ٿي ٿي، پليٽ فارم جي ڪرسي تي ويٺل ٻهر آڙيءَ جي عورتن جا گگھن جي تئين مان نڪتل آڏيا مسورا ٻارن جي وات ۾ ڏسي منهنجي نڙيءَ خشڪ ٿيڻ لڳي ٿي، منظرن جو خُشناڪي ۾ اڪيون ٺاريان ٿو ته عجيب ماحول متعارف ٿيندي نظر اچي ٿو.

تارا بنا اجازت جي آسمان تي اُڀري اچن ٿا ۽ صفا ملڪيءَ ازلهم جي موجودگي ۾ هوا جي وڻندڙ احساسن سان گڏ، ڪي نوجوان ولاڙو، ڪندي نظر اچن ٿا ته انتظار جي شدد کي دل ۾ لاهيندي، منهنجون اڪيون آپ ڏانهن ڪڍي وڃن ٿيون ۽ آپ تي تارن جي مجموعن کي چٽاڀندي پنهنجي منهن سان چٽي ويهان ٿو ته،

چنڊ به هن جو، تارا هن جا،
آپ ڪڍو آسودو آهي.

اُن بيوفا موسم ۽ ڏينهن ۾ مون کي شاعريءَ تمام گھڻو اُتساهيو هو، منهنجي ڏي شاعريءَ پنهنجي پٺي هئي، آئون ٻهر آڙيءَ جو اڻ گهڙيو ڪانڊ، الائي ڪيئن اچي سونهن جي وڙ چڙهيو هئس، سڄي پاڇو ته سونهن جو، عجيب نشو هوندو آهي، وڻندڙ لباس، بدن جي خوشبوءِ، حسين چهرام سوڙهن ڪپڙن ۾ قيد عورتاڻي جسمن جا وڏا ٿي ويل عضوا نه چٽاڀاڻ نه سُڪون ئي نه اچي، اهڙي بند پڇڙي بيقراريءَ اچي چٽيڙي هئي، جو مرڻ ۾ پنهنجو پاڇ کان ئي پيڙار ٿي پيو هئس.

واهيات بيقراري کي طلاق ڏيڻ لاءِ اڻ ڏنل رستن تي نڪري ويندو هئس ۽ دل وندرائي واپس وٺندو هئس ته هر جاءِ تي ساڳي بيقراري ۽ تڪڙائي منهنجو اوسيٽرو ڪنديون هيون.

نيٽ مايوس ٿي واپس موٽيو هُئس، واپس ايندي ئي جڏهن هاسٽل
پهتو هُئس ته تنهنجو نه اچڻ جو ايس ايم ايس مليو هو، تو ٻين ڏينهن ڪر
پوءِ يونيورسٽي ۾ ڪلاس ايند ڪرڻ کان پوءِ جو ٽائيم ڏيندي لکيو ته،
”آئون ڪجهه ڏينهن کان ڳوٺ ويل هُئس، اڄ توڙي اڃان هاڻ
رستي ۾ سُوراي دير ڪرائي ڇڏي ۾ ڏاڍو ٿڪي پئي آهيان، رليڪس ٿم
فون تي ڳالهائين ٿي...پريشان نه ٿي، گڊ باء...“

انتظار ۾ اُڪي کان پوءِ ٿورو رليڪس ته ٿيو هُئس پر لڙي پر
ڏينهن جي انتظار جا جبل جو جڳاڳا هيا، سو کٽڪو ئي هُيو، جيڪو پر
منهنجو همسفر ٿي مون سان ساٿ هلندو رهيو.

بنا ماني ڪاٺي جي، سڪئي چانهه تي رات جي تعائي ڪائيندي
اڪيون ڪتابن جي جسمن تي وجهي ڇڏيون هُئم، ڪتابن مون کي اٺو
تراڻيو هُيو جو پنهنجي ذهن جي بند دروازن جا ٽاڪ وجهندي محسوس
ڪندو هُئس، هر پيري جيان محل ۾ موقعي تي پوري نه لهندڙ چوڪريءَ پر
طعنو ڏيندي به توکان ڊڄندو هُئس، پر پوءِ به اُن رات تنهنجي ڪال جي
انتظار ۾ جڏهن رات جا پهر گهڻو اڳتي وڌي ويا هئا ته توکي ايس ايم
ڪري، سمهي پيو هُئس ته،

”انتظار ۾، اوهان نٿا چاڻو،
بيقرار ۾، اوهان نٿا چاڻو.“

هاستل لائيف به عجيب ٿيندي آهي، گھڻن چوڪرن سان لڳندي

نامي ۾ گھڻا وري گھڻو حجاب نٿا به ٿي وڃن ٿا، هر چوڪري جو الڳ مزاج ۾
پنهنجي اُنهي ويهڻي هوندي آهي، هاسٽل انچارج عامو کان علاوه اسان
واري هاسٽل ۾ هڪڙو اردو ڳالهائيندڙ سُھڻو چوڪرو رهندو هو، جيڪو
ڪجهه وقت اڳ هاسٽل ڇڏي، يونيورسٽي جي پوائنٽ هاسٽل ۾ رهڻ لڳو هو،
انهي لسڙي چوري جا چرچا يونيورسٽي جي چئن چورن ۾ ماڻن جي
مخالف جنس سان چاهه رکندڙ ڪامريڊن جي واٽان تمام گھڻا پڌا هئا،
انهي نوراني چموري جو موبائل نمبر مون وٽ به هُيو، سو هاسٽل جي
اڪيلائي، اُن سان رهائڻ لاءِ اڪساهي رهي هُئي، اُن سان رهائڻ جو موڊ
وڌيڪ پُختو تنهن پل ٿيو، جنهن پل عامو حيدرآباد وڃڻ جو چئي
موڪلايو هو.

آچر جو ڏينهن هُيو، ڄامشوري جا بنگلا صبح جي پهرن ۾ گونگا
محسوس ٿي رهيا هئا، ڪو آواز ڪونه هو، ڄڻ ماڻهو لڏي ويا هجن، اسان
پهر اڙيءَ جا چريا پار سوير اُٿڻ جا عادي، سو ساجهر جاڳ ٿيندي هُئي ته
ٻين جي ننڊ ڦٽائڻ ۾ به مڙو ايندو هو، سو صبح ساڻ پيو چوڪرن ۾

”لکس جان پلزر لکس“ چڻي رهيو هو، مون پينٽ جي زپ مس ڪولي هئي ته شارو مان پاڻي جا ٿڙا پاڻسرو تھل لڳا، ته هن ڪروڙ واري ڪيفيت سان مون کي ڏسي چوڻ لڳو، ”ارو ڪريو يا گل، اتا جلد ئي ڪريو يا گل“

مان ڪجهه پلن لاء پاڻ کان هن کي پري ڪندي وهائي ٿي آملجي پيس ۽ پوء پنهنجي پينٽ نيڪ ڪري واشروم طرف وڌيس، ته هن ڏي ڪنهن ٻي گراھڪ جي شايد ڪال آئي هئي، جو واشروم مان ايندي، هن کي فون تي سيڪسي انداز ۾ ڳالهائيندي ٻڌم، ڪال ڪٽڻ کان پوء مون کي اڪ هڻندي چيائين ته، ”ڪريو ڇڏو؟“

مون ٿورو ناٿيم گھريو ته ڪلي، منهنجي ڳال تي هٿ رکندي چيائين ته، ”کوئي بات نٿي ٿي ڄاڻ! جيتوڻيڪ مون پلزر لکي لکي ٿو ڇڏو، پر مون ڪو به ڪم نٿو ڪري“

مون فون ڪلي معوش جو نمبر ڏاڻل ڪيو ته نمبر بند مليو، منهنجي پيئراڙيء کي محسوس ڪندي، منهنجي رانن تي هٿ ڦيرائيندي، مون کي تلقيد ڪندي چوڻ لڳو ته،

”يار آپ لکي ڏيڻ کان سواءِ مون انٽرنيٽ تي ڪي به ڪم نٿو ڪري“

منهنجي ڪيفيت کي هر ڪوئي آساني سان پر ڪي وڻندو هو ۽ مان پنهنجي ان ڪيفيت کي لڪائڻ جي به ڪوشش ڪندو هئس ان هوندي به دوستن سامهون وائون ٿي ويندو هئس.

ڇت واري پکي جي اسپيد کي وڌائي، مون پاڻ کي هڪ دفعو پيهر سندس حوالي ڪيو ته پلي دل ناري، هن پيهر تي هن مون کان سمورا ڪپڙا لهرائي، مڪمل مساج ڪندڙ انداز ۾ منهنجي جسم جي هڪ هڪ جاء کي نه صرف معتبر پر دل سان چميو به، منهنجي ڪلي کي وات ۾ وجهندي، عجيب آواز ڪڍندي، هن مون کي مڪمل پر ڪيف ڪيو ۽

چورڪرين جا نمبر ڏاڻل ڪندو هئس، اڪثريت جا نمبر پاڙو آف ملندا هئا ته ڪي وري ڪال رسپونڊ ڪون ڪندا هئا، ان لسٽي جي به شايد مون وانگي تنب ڦٽل هئي جو، صبح سان آڻن لائين ويٺو هئس، ته مون سندس گود مار رنگ جو ايس ايم ايس ڪيو ته ٿرت جواب ڏنائين ته،

”آڇ نه ٿي، هم غريبن کي ڇڏو يا جناب؟“

مون دل وارو اسٽيڪر موڪلي، ملڻ جي خواهش ظاهر ڪئي ته جلد ئي ۾ هائوڪار ڪري، ڪنفرم ڪرڻ لڳو ته ڪٿي اچان، مون پاڻ واري هاسٽل جو پتو ڏنو ته، ڪيڏن وارو اسٽيڪر موڪلي لکيائين ته،

”ڪيڏن مان عام نٿي ٿي ڪري؟“

چوندا آهن ته پئسو پئسي کي نه سمجهي، سو هي هڪ ٻئي جي طبيعت ۽ چال چلت کان واقف هئا، مون کيس پڇيائون ته،

”عامو حيدر آباد ويو آهي، شام جو موٽندو ۽ منهنجو گهوڙو رسائو ڇڻائي، وڌيڪ جيڪا تنهنجي مرضي.“

يوٽيورسٽي جي پوائنٽ هاسٽل مان نڪري آيو آهيان، جو چيائين ته منهنجي جسم ۾ وڌيڪ لذت واري فيلنگ محسوس ٿيڻ لڳي هئي، آئون پاڻ ناهي هاسٽل جي گيت تي اچي پيس ته ڪجهه ئي لمحن ۾ ڪاري وڳي ۾ مليس، وارن کي استالشن نموني سيٽ ڪندي، توفيق مون طرف ڏوڙيندي آيو، مون گيت مان اندر ڇڏي ٿي پاڪر پائي، ڳتي تي چمي ڏينداسن ته هڪ عجيب محسوسات منهنجي جسم ۾ ڏوڙڻ لڳي، تن

معيئن کان پوء نياڳي جي جسم، ٻين ۽ پوئين پراپرٽي ۾ چڱي خاصي تبديلي محسوس ڪئي هئي، هن به دير ئي نه ڪئي، مون واري ٿاور کي هٿ جي وڻندڙ چچاء سان مٿڻ شروع ڪيو ته ويتر پوري جسم ۾ ڪرنٽ تيزي سان ڏوڙڻ لڳو هو ۽ پوء ٽڪڙو مٿي روم تي آيا سين، منهنجي ڪيفيت اڻڄاڻ جي بندوق مان نڪتل گولي وانگي هئي ۽ ٿورو ٻار ٻار

واري بنگلي ۾ ڪم ڪرڻ جو چئي، مون کي اتي رهائڻ لڳو ۽ صبح جو پنهنجي ڪار ۾ مون کي يونيورسٽي کنيو ايندو هو، ڪنهن کي به منهنجي غلط ڪمن جي ڪا جان ڪوڙ هئي، وڏي ڳالهه ته غلط ڪمن ۾ مون کي لاتو به پروفيسر ۽ يونيورسٽي جي ڪافي چوڪن سان منهنجي ڪچه ۽ به ان پروفيسر ڪئي، سڄو سال انهيءَ رت رهيس ۽ هن پئي مون کي پيلو، هاڻ رٽائرڊ ٿي وڃي ڪراچي ۾ آباد ٿيو آهي ۽ مون کي ڪجهه پئسا ۽ هاسٽل مفت ۾ آلاٽ ڪرائي ڏني ويو آهي، مان اڄ به پوائنٽ هاسٽل ۾ پنهنجي روم ۾ اڪيلو رهندو آهيان ۽ ڪڏهن ڪڏهن شوق شڪار به ڪندو آهيان، يونيورسٽي جا ڪافي چوڪرا بهترين دوست آهن، جيڪي هر وقت انساهين ٿا، باقي ڪامريڊي تي بانور ڪندڙ چوڪرن مان ڪڏهن ڪڏهن ڪو چيو ڪنڌ ۾ اچي لڳندو آهي ته ان کي اهڙي نموني ڳاڏيد ڪري ڇڏيندو آهيان، يونيورسٽي ۾ آيس ته شروع وارن ڏهاڙن ۾ مون سان تمام گهڻي ريگنگ ٿيندي هئي ۽ مان تمام گهڻو پريشان ٿيندو هئس، پوءِ آهستي آهستي ڇٽان جي ماحول کي سمجهي ويس ۽ يونيورسٽي جي ماحول ۾ رلي ملي ويس، ڪافي چوڪرين جي باري ۾ مون کي تمام گهڻي سٺا آهي، هتان جا پروفيسر وڏا لائند آهن، چوڪرين کي سٺي پوزيشن وٺي ڏيڻ کان ويندي، انهن کي پاس ڪرائڻ تائين آهي انهن نياڻين جي آرهن کي چمن ٿا، ڪڏهن ڪڏهن پنهنجي آفيس ۾ گهرائي، انهن کي ڪافي حد تائين بليڪ ميل به ڪندا آهن، مون کي هڪڙي چوڪريءَ پڻا پيو ته،

اسان جو پروفيسر اڪثر مون کي يونيورسٽي جا ڪلاس وٺڻ کان پوءِ پنهنجي آفيس ۾ گهرائي، ڪچرن جي مٿان اڳيان پويان هٿ لاهيندو آهي، انڪار ڪرڻ ۽ ڪنهن سان شيئر ڪرڻ جي صورت ۾ چوي ٿو

جنهن پل محسوس ٿي ڪيائين ته مان هاڻ سيريس ٿيڻ لڳو آهيان ته زوري هٿ ڏرا پئي ڪيائين، منهنجي چاٽيءَ مهتي بار بار، ”رگس هو بائو بائو“ چوڙندي، پنهنجو پاڻ به گهڻو ليڪس نظر آيو، جيئن ڪو بکيو ڏور ان نسريل پوک جون ڪنڊيون کڻي ڇڏيندو آهي، ائين منهنجي سموري جسم کي چوسِي، ڪمند جي چيچڙي وانگي مون واري گتي مان رس ڪڍڻ تائين، پاڻ کي ذري گهٽ بيموش ڪري ڇڏيو هُئائين، مون محسوس ڪيو ته هي مڪمل ڪاريگر آهي، هن کي ڪنهن وڏي آڙيڪاپ استاد جا هٿ لڳل آهن، جو سروس ۾ ڪٿي به ڪا ڪمي محسوس ڪرڻ نه ڏٺائين.

مڪمل واندڪائي کان پوءِ واشروم مان وهنجي وار سُڪائي بنا قميص جي منهنجي سامهون ويهي رهيو ته مون سندس اهڙي استاد ۽ ڪاريگري جي باري ۾ پڇيڻو ته، ڏکاري ڪيفيت ۾ پائمرادو ٿورڙي پُڇاڻي تي ڪٿي پيو، ”اسر محي سندر محي آهي آهي“

”ته پوءِ جاني ڳالهائو چوڻا“

هاڪيون غلطيون ڪندي هن سنڌي ۾ ڳالهائڻ شروع ڪيو.

”جاني مان اصل اُتر سنڌ جو آهيان، مان ڇوڙو چئو آهيان، ننڍي هوندي کان وٺي يتيم ٿي پليو آهيان، منهنجي ڪو به اڳيان، پويان

ڪونهي، منهنجو هاڻ اوڏانهن ڪير به ڪونهي، منهنجو هاڻ سڀ ڪجهه جانشورو آهي، هتان جي هوا، هتان جا رنگ منهنجي وجود ۾ نڪار آئين ٿا، مان پروفيشنل هرگز ناهيان، بس چوندا آهن ته لڳي ڪي لعنت آهي، مون کي پڙهڻ جو تمام گهڻو شوق هو، مان هوٽلن تي نير اڳيون ڪري پنهنجي پڙهائي کي اڳتي وڌايو آهي، هتي اچڻ کانپوءِ ڪو سهارو ڪونه پيو سجهي ته مجبورن يونيورسٽي جي هڪ پروفيسر سان لاڳاپو رکڻو پيو، جنهن پهرين پنهنجي سرڪاري گهر ۾ پورڇي ڪري رکيو ۽ پوءِ قاسم آباد

مون وڌيڪ کيس ڪلاٽڻ جي چڪر ۾ ڳالهين جا ٽاڪيا سندس

اڳيان کولڻ شروع ڪيا.

ڳلن تي ڳڙي آيل ڳوڙهن کي هٿ جي تريءَ سان مٽائيندي، پنهنجي تريءَ کي ليڪ ڪندي، هن به منهنجي سوال کي تسليم ڪندي چيو ته،
"ها جاني بلڪل صحيح ٿا چئو، پنج آڱريون برابر ناهن، ڪافي

بهترين پروفيسر به آهن، پاڻ وارو بندرو ليڪچرار ۽ رائيٽر ڪيڏو شريف انسان آهي، پڙهائي جي معاملي ۾ انتهائي سنجيدا رهيو آهي، چوڪرين ۽ چوڪرن کي تمام گھڻو اُتساهيندو به آهي، پر يار ڇڏ انهن ڳالهين کي موڙ تي خراب ٿي ويو، بس باقي پنهنجو آخري سال آهي، ويندو گذري، بيٺو ٿي ته موڙ ٺاهيون"

هي سُرڪي مون طرف وڌيو ۽ منهنجي چاتيءَ تي هٿ جو تريون رکندي، مون کي هلڪو ڌڪو ڏنائين ته مان وري ٽيهر وهائو سيراڻدي ڪري هن جي آڏو الف انگڙا ٿي وڃائجي پيس، هن پنهنجي سمورين حسرن ۽ ڏک کي پاسي تي رکي، مون کي ٻي انتها سيڪس ڏنو، منهنجي زندگي ۾ مون کي اهڙو سيڪس ۽ ايڏو شاندار مڙو، اڄ تائين ڪنهن به نه ڏنو آهي، سيڪس دوران هو ڳالهائيندو به رهيو ۽ ڪاچي جو ٽڙي ڳڻو به چڪيندو رهيو.

هن لڄاري مُرڪ چين جي چوراهن تي بيهاريندي، صفا پنهنجائپ

وڃان چيو ته،

"اسد جاني مان تنهنجو آهيان، هميشه توهان گڏ رهڻ چاهيان ٿو،

هلي منهنجي هاسٽل تي مون سان گڏ رهي پئو"

مون هن جي آخر کي بنا سوچڻ ۽ سمجهڻ جي قبول ڪندي چيو ته،
"پوءِ ڪڏهن اچان جاني"

نوڪي Restigate ريسٽيگيٽ ڪرائي ڇڏيندس، سو ان ڪري به خاموش رهندي آهيان.

۽ ها... تون جنهن چوڪريءَ تي ديوانو آهين پروفيسر ته ان کي به هلائي ڇڏيو آهي، ان جي پويان پنهنجو وقت نه وڃاءِ، پنهنجو ڪيريئر ناهي اڳتي نڪري وڃ..."

سندس ڳالهين دوران اهڙا انڪشاف ٻڌندي منهنجا ڪن ڪوڙا ٿي ويا، هي جيترو ظاهري طور ٻاهران معصوم ۽ سُندر نظر آيو، اوترو اندران هڪ پيانڪ انڪشاف ڪندڙ شخص محسوس ٿيو، هن جون محروميون، هن جون محروميون هن کي کائينديون رهن ٿيون، هن وڌيڪ ٻڌايو ته،
"رڳو گولس هاسٽل بدنام ڪونهي پر بوائز هاسٽل جا ته ڪم ئي لڌا پيا آهن"

هن وڌيڪ حيران ڪندڙ انڪشاف منهنجي سامهون آندو ته،
"ڪجهه چوڪرن کي مڪمل ٽاسڪ مليل آهي ته اُهي چوڪرين جي سائڪي معلوم ڪن ته ڪهڙي طبيعت جون آهن، ڇا ٿيون پسند ڪن، انهن کي بليڪ ميل ڪيئن ڪجي، ائين سمجه ته هڪڙو گروهه آهي، جيڪو حراسيت ڪندڙ سرگرمين ۾ ملوث آهي، جيڪڏهن ڪوئي انهن جي شڪايت به ڪندو آهي ته انهن کي ڪوئي ڪجهه به نه ڪري سگهندو آهي"

هو ڳالهائين دوران روئيندو به رهيو ۽ هن پنهنجي چاتي تي لڳل چڪڪ جو نشان ڏيکارِي چيو ته،

"اسد جاني هتي پروفيسرن جي روپ ۾ ڪٿا رهن ٿا، جنهن جون ڏالون اسان جي جسم کي پڙهن ٿيون"

"پيارا سڀ جا سڀ پروفيسر نه ائين نه هوندا، ڪي ٻيلا به نه آهن،"

پنهنجو پاڻ تي ڪلندي، واشروم مان فریش ٿي، ماني جي ٽيپل تي آيس، ماني ڪاٽيندي آسپاس جي ماحول کي ڪٺايم، محسوس ٿيو ته ٽوڙي گهرن کي زبان ملي وئي آهي، چوڌاري شور ٻڌڻ ۾ ٻئي آيو، عومون هتي جا گهر ۽ رستا رات جو جاڳندا آهن ۽ ڏينهن جو اڪثر آرام ڪندا آهن، ٻهراڙيءَ ۽ شهر جو اهو ئي فرق آهي، هتي ماڻهو ناشتو ڪچرتيءَ منجهند جو پيئي 12 وڳي ڪن ٿا، منجهند جي ماني 3 وڳي ڪاٽين ٿا ۽ رات جي ماني رات جو 11 يا 12 وڳي ڪاٽين ٿا، جيئن هتان جي هوا ۾ تبديلي، ماحول ۾ تبديلي، اهڙي طرح هتي جي ماڻهن ۽ محض ۾ به تبديلي سمائيل آهي، جيڪي اڪثر مون کي ملندا رهيا آهن ته، چوڪرين جي پويان زندگي نه وڃاء، اڳتي نڪرڻ جي ڪوشش ڪر. حقيقت هي آهي ته بُت ۾ پيريل، مڻهيءَ چوڪريءَ وٺندڙ ويس ۾ کليل وارن جي ممڪيل سڳند سان جڏهن به ڀرسان گذري ويندي آهي ته ائين محسوس ٿيندو اٿم جهڙا ڳالهن جي پيريل ڪاريءَ منهنجي آڏو ڪنهن اچي رکي هجي، اُن ويل انهي سرهاڻ سان گڏ بدن جي دلڪشي چقمق وانگي پاڻ ڏانهن ڇڪڻ لڳندي آهي ته جسم مان سيسرائيون نڪري وينديون اٿن.

ڪو کڻي ڪيئن به چوي پر پنهنجي مزاج ۾ حُسن کان پري رهڻ ناممڪن آهي.

هن انتظار ڪرڻ جو چيو ۽ تمام جلد ٻُڌائڻ جي خاطري ڪرائي، مڪمل ڏهه ڪرڻ کان پوءِ موڪلائڻ لڳو ته مون پنهنجي ڀروس مان هڪ هزار جو نوٽ موزوي ڏيڻ جي ڪوشش ڪئي ته منهنجو هٿ موٽائي ڇيائين ته،

"پنهنجن کان پئسا ناهن وٺيا، مان اڪثر ٻهراڙيءَ ڪندو آهيان"

مون کي اُها ٻهراڙيءَ ڪرڻ واري ڳالهه سمجهه ۾ نه آئي ته مون وضاحت پڇجي ته ڇيائين،

"اڪثر موڪلن وارن ڏهاڙن ۾ وڏن ماڻهن سان ناڻيتون ڪندو آهيان ۽ پڙهائي جو پورو خرچ پڪو نڪرندو آهي، باقي پونئور سٽي جي چورن کي آئون ليڪيان ئي ڪون"

موڪلائڻ وقت اسان ٻنهي مڪئي کي پاڪر پاتو، جن کي پاڪر ۾ پيريندي، ائين محسوس ٿيو جهڙا ڪنهن حسين چوڪريءَ کي پهرين پيرو پنهنجي مڱيندي ٻانهن ۾ پڪيو هجي، جن جي پاڪر، ڪچمري، ملاقات ۽ سُروڙ ۾ جيڪا پنهنجاڻپ هئي، اُن مون کي سندس حوالي ڪري ڇڏيو هيو، مون کيس هاسٽل جي در تائين ڇڏيو ته ٻاءُ ڪندي اڳتي وڌڻ لڳو. هاسٽل جي روم اندر ايندي ئي مون پاڻ کي بستر تي ٽڪل مَسافر جيان ڇڏي ڏٺو ۽ گولس هاسٽل کان ويندي، بوائز هاسٽل جي اندروني ڪهاڻي تي سوچڻ لڳس.

مان ڪافي وقت بستر تي ليٽيل رهيس، خبر ناهي ڪنهن ٻل منهنجي اک لڳي وئي هئي، هلڪيءَ اونداهي جي وٺندڙ احساس جي گهڙي هئي جو، عامو اچي ماني ڪاٽڻ لاءِ اُٿار يو هيو، ماني ٽيپل تي لڳائي، عامو پورا چيخاني اندر هليو ويو هو، مون سندس پوئين پر اُڀري کي گهوري جهڙا حقاقت مان دل ئي دل ۾ نفرت جو اظهار ڪيو هو ته،

"هي به ڪو سامان آهي، سامان ته توفيق جو..."

هون ته نيلم کان مون سميت سڀ چوڪرا پيڙا هئا پر ان ڏينهن سوچيو هئم ته من نيلم ملي ته معوش جو پڇي وٺانس، پر الائي ڇو معوش ۽ نيلم ٻئي غائب هيون، پريشاني ۽ ترب وٽر وڌي رهيون هيون، ائين ڪوڙ سارا ڏينهن پاڻ کي تنل صحرا مٿان هلندي محسوس ڪيم.

ان وچ ۾ جاويد ۽ اڪرم رابطو ڪري، شام جو سوسائٽي ڪيفي ساحل تي چانهه پيئڻ ۽ ڪچهري ڪرڻ جو چيو ته، انهن سان ٿاڻيم نڪس ڪري اچي مليو هئس، جاويد ۽ اڪرم تمام گهڻيون ميارون ڏنيون ۽ لاپتا رهڻ جو سبب پڇيو ته مون ڪلي، دل اندر دردن کي لڪائيندي، معنوي مُرڪ جا گلاب آڇيندي، انهن سان عام رواجي ڪچهري ڪئي، اڪرم ٻڌايو ته،

”نيلم سان ڪلاڪ پهرين فون تي ڳالهه ٻول ٿي آهي، نيلم ٻڌايو ته مان، روئي، سيماءَ معوش ڪوهه مري ويل آهيون، ڪوپر فيسر به گڏ اٿن ۽ نيلم جو ڪو دوست به ساڻ ويو اٿن، نيلم وڌيڪ ٻڌايو ته ڪلاس به نه پيا هلن ۽ موڊ ٺهي ويو ته تن ڏينهن جو ٽوئر سٽ ڪري نڪري آيو سين، تنهنجو پڇي پئي“

اڪرم جي واٽان بريڪنگ نيوز ٻڌي نٽيءَ خشڪ ٿي وئي هئي، پنهنجي منهن سوچڻ لڳس ۽ توفيق جا چيل جملا به ان وقت سچ ثابت ٿيڻ لڳا هئا، سوچيو هئم ته نيلم جو ته مڃر دوست آهي، جيڪو سندس خرچ پڪو به ڏئيس ٿو ۽ گهمائيس به ٿو، پر معوش جو ڪير آهي، جنهن سان نڪري وئي آهي، مون کان سواءِ شايد ڪوئي زندگي ۾ اٿس جو منهنجي پرواهه به نٿي ڪري ۽ پيو ته نيلم حرامزادي آهي، ان سان گڏ ئي ڏينهن ۽ ٽي راتيون ڪيئن گذاريندي، دل ۾ ڪيئي وسوسا ڪر ڪئي رهيا هئا، صفا ڊپریشن ۾ هليو ويو هئس.

ڪيئي ڏينهن سوچون ذهن تي سوار رهيون ۽ لڳاتار سوچيندو

رهيس، ڪيڏي محل معوش تي نه ڪيڏي محل توفيق جي سچائي ۽ زندگي تي، هڪ پاسي معوش هئي، جنهن سان بي حد سچائي ۽ محبت ڪرڻ جي باوجود به ان کان ڪو خاص ريسپانس ڪونه ملندو هو ۽ ٻي پاسي توفيق هو، جيڪو بي حد سچائي ۽ پنهنجي ڄاڻ وڃان پيش ايندو هو ۽ تمام گهڻي عزت به ڪندو هو، جيئن چوانس ائين ڪندو هو.

ڪوڙ سارا ڏينهن گذري ويا هئا، معوش کي جو اکين ڪونه ڏٺو هو ته اکين جي اڏاسي اُسرڻ لڳي هئي ۽ اکيون خراب ٿيڻ لڳيون هيون، منهنجي اکين ڏي نڪاري اڪثر دوست چوندا هئا ته،

”تنهنجون اکيون اُٿي پيون آهن/يعني خراب ٿي پيون آهن، اکين ۾ شوليش يا گلاب جو پُڙو وجهندو ڪر“

اڪيون منهنجون هيون، مون کي سُٺ هئي ته اکين سونهن ناهي ڏئي، حسين چمر اڇنائڻ جون عادي آهن، ڪوجھائپ نڪاري نڪاري مون وانگي بيمار ٿي پيون آهن، انهن جو پيو ته ڪو علاج به ڪونهي، بس ٻرڻن تي ڪافي آ، جيڪو الائي ڇو چاهڻ جي باوجود به اڪثر وڏي وڻيءَ کان پوءِ به نه ٿي سگهندو هو.

عامو هت ه جليل چاين جو چنگو ڏيکاري، مايوسي واري انداز ه
مخاطب ٿيون

مون عامو جي ڏکاري ڪيفيت کي محسوس ڪندي کيس پڇيو ته،
"هاڻي پوءِ روزگار جو ڇا سوچيو اٿئي"

وات ٿيو ڪندي، نهايت ئي ڏکاري لهجي ه چيائين ته،

"جتي ه جيڪو نصيب ه هوندو، في الحال ته ڳوٺ ويندس، رڌو
وقت ٿيو آ، ڳوٺ ناهيان وٺو"

عامو جي زندگي ه ڳوٺاڻي زندگي ه ڳوٺاڻيون روايتون ه حرڪتون
شامل ٿيون، بهراڙي سان تعلق رکندڙ ماڻهن سان تمام گهڻي لڳندي
هئس، ٻياڳو هت جو صفا چٽل هو، يارن دوستن تي خرچ ڪندڙ هو ه
ڪڏهن ڪڏهن ته کيسا مون وانگي صفا خالي هوندا هئس، بس عادت
گهڻن کي ڪونڙ وٺندو هو.

اُن ڏينهن عامو هڪ ٻي معراني ڪندي، پنهنجي ڪنهن دوست جو
نمبر مون کي ڏنو ه چيو ته،

"هي منهنجو دوست آهي، هن جي جاءِ مسواڙ تي توکي ملي ويندي،
توهان ڳالهائڻجوس ه مان به توهان جي سفارش ڪيان ٿو"

مون عامو جي احساسن تي پيار آڻيندي چيو ته،
"شوقين دوست ته ناهي"

عامو کلي منهن هيٺ ڪندي پڏايو ته،

"نه جاني مان اڳ ه اُن وٽ بورجي هوندو هئس، ڏاڍو سٺو دوست
آهي، منهنجي ڪري توهان جو خيال رکندو، وقت مليو ته مان به توهان وٽ
ڪڏهن ڪڏهن چڪر تي ايندس پيو"

مون عامو کان اُن دوست جو نمبر ورتو ه اُن ٻل ئي فون ڪال تي اُن
سان ڳالهه ٻول ٿي هئي، جنهن عامو جي ڪري مون کي منهنجي رهائش

اُن ڏينهن اڪرم ه جاويد سان انهن جي دل رکڻ لاءِ ه ٿاڻيم پلس
ڪرڻ واسطي، انهن سان سوا ڪلاڪ ويهي ويو هئس، شام ٿيندي ئي
هاسٽل ڏانهن رخ ڪيو هئيم.

الاڻي ڇو زندگي ه عجيب پوڳا مون سان هر موڙ تي ٽڪرايو آهي،
حادثن جو لڳاتار پيڇو ڪرڻ ه طويل تنهائي پوڳڻ جنهن ته ورثي ه ملي وئي
هئي، ڪنهن به پيار جي پناهه ڪونڙ آچي هئي، جڏهن به ڇوڙا ڪڍندي ه
گڏ گڏندي ڏسندو هئس ته مقرر ٿيندي محسوس ڪندو هئس، تنهائي کان
سواءِ ٻيو ڪو جيون ه شامل نه هو، مان ه منهنجي تنهائي هڪ ٻي جا گمانا
دوست پڻجي ويا هئاسين.

هاسٽل جي اونداهي ڪمري ه گهرندي محسوس ڪيم جنهن ملڪي
آزادي کان پوءِ وري کوليءَ اندر واڙجن لاءِ پاڻ پيش ٿيو هجان.

ڪافي وقت اونداهي ڪمري ه اڪيلائي سان رهائڻون ڪندي
گذريو هو، ڪجهه ئي لمحن کان پوءِ هاسٽل جو جرنيلر مسٽري ليڪ
ڪري استارت ڪيو ته روشني هاسٽل جي وجود کي وهنجارڻ لڳي هئي،
عامو ڪندي منهنجي ڪمري جو کليل در کڙڪايو ته مون عامو کي ڏسي
پنهنجائپ واري انداز ه هي شعر چين تي آندو ته،

کليل در رهون ٿا نه کڙڪا اسان کي،
سپاڻي نه هوندي، نه وندرا اسان کي.

عامو ملڪو ٽهڪ ڏيندي ڪمري اندر داخل ٿيو ه منهنجي سامهون
ٿيل واري ڪُسي سوري بنا اجازت جي ويهي رهيو ه چومڻ لڳو ته،
"اسد توهان هاڻي آزاد آهيو، هن مفتي جنهن ڏينهن دل چوي،
جتي رهڻ چاهيو، اُتي رهي سگهو ٿا، مان به هاسٽل ڇڏي ڏنو آهي، آچر
ڏهاري هاسٽل مالڪ ايندو ه چاڀيون اُن حوالي ڪندس"

لاء نئين جاء مناسب مسواڙ تي ڏيڻ جي خاطري ڪرائي هئي ته درلوداري واري احساس کان بچي پيو هئس ۽ عامو جي پنهنجيائپ تي ڪوڙ سارو پيار منهنجي دل ۾ تري آيو هو.

اُن ڏينهن منهنجو ڪيسو به ميلي تان موٽندڙ نوجوانن جي ڪيسن جھڙو لڳو پيو هو، سو مون نااميدي وچان عامو کي چيو ته،

"يار اڄ ته مون وارا ڪيسا به اوباسيون پيا ڏين"

عامو تڪڙو پنهنجي ڪيسي ۾ هٿ هڻندي ٻه هزار روپيا مون کي ڪڍي ڏنا، مون واپسي جي تاريخ بابت پڪ ڏئي، عامو کان ڏوڙا نوت وٺي، بيٺا ڪري پنهنجي پرس ۾ رکيا ۽ عامو جو پيهر شڪريو ادا ڪيو، عامو کي عامر چوڻ سان چڙ لڳندي هئي ۽ عامو سنڌ تي خوش ٿيندو هو، سڄو نالو وٺڻ تي خار ڪائيندڙ عامو جي اڪيلائي ۽ مزاج تي سوچيم هئم، عامو منهنجي روم جي کليل دريءَ بند ڪري ٻاهر هليو ويو هو، مون پنهنجن اکيون ڪجهه پلن لاءِ ڪمري جي ڇت سان لڳائي رکيون هيون ۽ سوچڻ جي شمع ۾ لڳاتار ڳڻندو ۽ ترندو رهيس.

پوئين ورسي جي ماحول نهايت ئي وڻندڙ لڳي رهيو هو، چوڻ ف

هوليءَ جي رنگن جي خوشبوءِ چاڻيل هئي، اچن ڪيئن مٿان هاريل رنگن جي نساء سبب ڪافي چوڪرن جا ڪپڙا انڊلڻ جو ڏيک ڏئي رهيا هئا، روليءَ جي هٿن ۾ رنگ ڏسي آئون روليءَ طرف وڌي آيس، رولي ڏسندي ئي منهنجي ڳڻن تي رنگ ٿڌڻ شروع ڪري ڏنو ۽ تمام گهڻي هڃائي انداز ۾ ڪافي ويجهو ايندي خوشي مان هوليءَ جون مبارڪون ڏيندي چوڻ لڳي ته،

"يار اسد تنهنجو اڄ به موڊ نيڪ ناهي، هي ڪمري ففيل آ، اسان

جي خوشين ۾ به خوش ناهيو"

مون روليءَ جي رنگن هائڻ هٿن کي پنهنجي هٿن ۾ قابو ڪندي،

سندس چنري پڪڙيندي چيو ته،

تنهنجي چنري ۾ اچي،

راڻي رنگن جا،

سارا ٿڪ لهي ويا.

سڀني کلي اسان پنهي کي پهر پيار ۽ هولي ۽ جون گڏيل مبارڪون

ڏينون ته مون صرف هوليءَ جي مبارڪ کي وصول ڪندي چيو ته،

"پيار جا پينڊا اوکا ٿيندا آهن، اسان جا اڳ ۾ پير پتون ٿيل آهن"

نيلم، موش جو هٿ پڪڙيندي ڊپارٽمينٽ اندر هلڻ جو چئي، وڌڻ

لڳي ته اڪرم ۽ سيمي به هٿن جو الوداعي اشارو ڪندي اڳتي وڌي ويا

هئا. مون رولي جي رنگن سان پيريل ڏريس کي ڏسندي چيو ته،

"اوهان جا سمورا ڪپڙا آلا ٿي ويا آهن، سيءَ ته ڪونڙ ٿو ٿئي"

روليءَ پنهنجي چولي جي جمولي هٿن ۾ جهليندي، هڪ نظر ٿورو

جهڪي ڪپڙن تي وڌي ته منهنجي نظر سندس گچيءَ مان نظر ايندڙ

گاڙهي رنگ واري بريزر تي وڃي ڪٽي هئي، سنئون ڪپڙن جه هڪٿو

ٿانڌو آهو به هوندو آهي، جو مائٽو جون شڪاريءَ نظرون آساني سان

ڪنهن به چوڪريءَ جي جسم کي ٿورو ئي سمي پر ڏسي سگهن ٿيون،

منهنجو نظرون روليءَ جي جسماني يهڪ کي ماپڻ لڳيون هيون، روليءَ

ڪپڙا ڇڏيندي، وار سينت ڪندي ۽ پوتيءَ جي پلڪ سان پنهنجو چهرو

ماف ڪندي، مون ڏانهن ڏسي چيو ته، "چورا ڇا ٿو ڏسين، چور پٽا"

مون هلڪو ٽڪ آداس چين جي ساحلن سان ٽڪرايو ته روليءَ

منهنجي محسوسات کي محسوس ڪندي، منهنجي اڳل تي هلڪيءَ ٽپ

هڻندي چيو ته، "اسد هل منهن ڌوڻان، نياڳين صفا رنگن سان وهنجاري

ڇڏيو آهي"

آئون مست ڇيلي جيان سندس جوانيءَ جي خوشيءَ پويان ائين

منير آيو هُئس، جيئن اڪثر ڦڻ ۾ شامل وهريل پڪريءَ پويان پوڙو پيو

هلندو آهي.

رنگن جي خوشيءَ ۾ وهڻل يونيورسٽي جو ماحول محبوباڻو لڳو هُئم

ان هوندي به پيئرازيءَ جي باهه ۾ وڪوڙيل رهيس. ڪجهه ڏينهن اڳ

رولي مُرڪي، ڳڻن تي اُپيريل موهين جي جواني ۾ وڌيڪ نڪار آندو

ته، سندس سمورو چهرو مُڪڙي جيان ٽڙي، منهنجي نيشن جي رسا روڪ

ڪري پيهي رهيو، مون سندس چهرِي ۽ اکين جي پاڪمال سجاوٽ کي

گھوري سندس ئي هٿن ۾ لڳل رنگن سان هن جي اشد آگر ڪٽي هن جي

ماٿي تي تلڪ لڳائڻ واري انداز سان هن جي پنهنجي آگر کي رڳڙيو ته

، نهايت ئي خوشي ۽ پيار ڀري لمحي ۾ پنهنجي چين کي سوڙهو ڪندي،

جون لڳي ته،

"اسد هي ڇا پيو ڪرين"

منهنجي اکين جي پورين سندس چهرِي جي باغيچي مٿان لڳاتار

ٿيڙا پئي ڏنا، هڪڙي عجيب ڪيفيت اکين ۽ دل ۾ لهي آئي هئي، روليءَ

جي هٿن ۾ گرمجوشي محسوس ٿي هئي، اُن ئي لمحي نيلم، سيمي ۽

موش اڪرم سان گڏجي اسان پنهجي جو گهيرا ڪري اسان پنهجي مٿان

رنگن جو شديد طوفان برپا ڪري ڇڏيو هو، رنگن جي موجودگي ۾ منظر

ڌنڌلا محسوس ٿيا هئا، اڪرم وڏا وڏا ٽڪ ڏئي رهيو هو، نيلم رڳيون

ڪري چئي ڏنو ته،

"نئين نئين پيار جون مبارڪون"

سيمي، رولي جي وارن ۾ هيڪاندو رنگ هاري ڇڏيو هو، روليءَ

خوشي مان سيمي جي چاٽيءَ سان پنهنجي چاٽيءَ ٽڪرائيندي، سندس

چيلهه ۾ پاڪر وجهي، ڪن پير سان چپ آئيندي جون لڳي هئي،

"راڻي هي ڇا ٿا ڪريو"

پنهي جي ڀُڪن ۾ رنگن جا مصوم پار لٽاڙ جي رهيا هئا، جيئن ئي منظر

ڇٽا ٿيا ته، موش ناسي سُرخيءَ لڳل چين مٿان ڪرنيو هٽايو ۽ ٽوڪيا

انداز ۾ جون لڳي ته، "اسان به چئون روليءَ ايڏو خوش ڇو آهي، ها...ها..ها

پيار ته پيار هوندو آهي سائين"

آهو ڏينهن پوڻيوريستي جي ڪافي چورڪن ۽ چورڪرين سان
جلندي، پورگ مذاق ڪندي، هڪ ٻئي مٿان هوليءَ جا رنگ هاريندي
گذري ويو هو.

شام ٿيندي ئي آئون هاسٽل آيو هُئس ۽ ٿورو آرام ڪرڻ کان پوءِ
پنهنجو سمورو سامان، ڪپڙا ۽ ڪجهه ڪتاب کڻي هاسٽل کي الوداع
ڪري، آخري پيروي عالمو سان مشڪليون ڪندو، هاسٽل ڇڏي، رڪشائي
سيٽو پنهنجي نئين بينڪ، يعني ياسر هوٽل پويان مڊينا نگر ۾ پنهنجي
سموڙ تي ورتل ٻن ڪمرن واري جاءِ تي اچي پهتو هُئس،
نئين جاءِ ۾ ڪافي ڏينهن نئون مائٽو ٿي رهيو هُئس، آسپاس جي
ماڻهن سان ڪاڄاڻ سڃاڻ ڪونءِ هُئي، آهستي آهستي واسطو ٿيا ۽ ائين
انهي نئين گهر کي پنهنجو گهر سمجهي رهي پيو هُئس.

نئين جاءِ تي اچڻ کان اڳ ۾ توفيق سان ڪافي پيرا رابطو رکڻ جي
ڪوشش ڪيم پر توفيق جو نمبر به الائي ڇو موش جي نمبر جيان مون
کي هميشه لاءِ ڀاڙوڊ آف ٿي پئي مليو، شايد توفيق سان اها ئي آخري
ملاقات مقرر ۾ لکيل هُئي، پوءِ مون کي وري ڪڏهن نه توفيق مليو ۽ نه ئي
سندس خدمتون نصيب ٿيون.

صبح جو پوڻيوريستي ۽ منجهند جو ڪاري رنگ واري ڪٽارا بائيڪ
تي سيٽو گهر ايندو هُئس، گهڙي سوا آرام ڪرڻ کان پوءِ شام جو مختلف
جاين تي رُٿل جو عادي پئجي ويو هُئس.

تمام گهڻي ڪوشش جي باوجود به مون کي ڪٿي به سُڪون نه مليو
هو، جيڪو موش جي پهرين نهار ۽ شروع وارن ڏهاڙن ۾ کلي ڳالهائڻ
سان ملندو هو،

نه مون کي ڪڏهن قرار مليو ۽ نه ئي ڪنهن جو نويڪو پيار نصيب
ٿيو، ائين بس بي دلو ڏينهن، مهينا ۽ سال ڳڻي رهيو هُئس، نه ڄاڻ ڇو

موش جو ٻن ڏينهن کان پوءِ ٽائيم ڏيڻ واري واعدي کي اڄ پورو هفتو
گذري ويو هو، مون کي موش کان ڪوهر مري واري ٿور جي ٻاري ۾
پُڇڻو هيو پر موش هر پيري جيان نئون ڳالهين ۽ نيا موضوع مون اڳيان
اُڇلائي، رهيل موضوعن ۽ ڳالهين کي ائين دفنائي ڇڏيندي هُئي جهڙو
اُٿوريون رهجي ويل ڳالهين ۽ موضوع اسان جي واعدن هٿان مٽائي
ڪونءِ هُئا يا انهن جي ڪا وارثي ڪونءِ هُئي.

موش جي انهيءَ هلڪيءَ انگل تي تمام گهڻي ڪاوڙ به ايندي هُئي
پر پوءِ به خاموش رهندو هُئس، اُن ڏينهن به نه ڄاڻ ڪيترين ڳالهين ۽
موضوعن کي گهڻو ڏيئي مارڻو پئجي ويو هو ۽ هر پيري جيان در گذر
ڪندي، اڳتي نون ڳالهين ۽ موضوعن جي تلاش ۾ موش جا رستا
ٽڪيندو رهندو رهيس، پر موش هر پيري نٿائي، ڪڏهن اڪرم سان نه
ڪڏهن نيلم سان نه، ڪڏهن وري سيمي جي ٻانهن ۾ پنهنجون ٻانهن
وڇرائي، ائين اکين کان اوجھل ٿي ويندي هُئي جهڙو مون ڪوئي خواب
ڏٺو هجي.

روني جي پويان هلندي، پنهنجي منهن سان سوچيندي، رنگن سان
پريل چورڪرين جي ڳٽن کي ٽڪيندو سڻو ڪيٽين تي آياسين، جتي
روني پنهنجو چهرو ڌرتو هو، چهرِي ڌوڙيل دوران روني جو اُهر مون کي قتل
ڪري رهيو هو، هٿن ۽ ڳٽن کي معيٺ دوران هلڪي چُرپر تي روني جون
ٽارگين لڏي رهيون هُيون ته منهنجو به وات پاڻي پاڻي ٿي رهيو هو، روني
منهنجي نگاهن جي حرڪت کي ڄاڻي رهي هُئي، اڌ بند اکين سان
چهرِي کي صاف ڪندي ورائيائين ته،

”انڌا پاڻي تر ٻُڪن ۾ هار، ڪاٿي وات پتو پيو اٿي“
منهنجي وات کي جهڙو ٽالو لڳي ويو هو، جو مون ڪوبه جواب نه ڏنو ۽
دل جي ڪيفيت ۽ احساسن تي سوچيندو ئي رهجي ويس.

منهنجي بي چين روح کي ڪا راحت نه ملي، سڀا ڪجهه هوندي به پاڻ کي
 ڪو ڪلو محسوس ڪرڻ لڳو هُئس، هارا ايل والديگر جيان پنهنجو پاڻ تي
 ترس اچڻ لڳو هو، پاڻ کي تبديل ڪرڻ جي تمام گهڻي ڪوشش ڪندو
 هُئس پر الائي ڇو آوارا سڀا ڪٿي به پناهه نه ملي سواءِ پٽڪڻ جي.

هوليءَ واري ڏينهن تمام گھڻو هُجائتي ٿيندڙ رڻي کان ٿاڻيم

گريو هُئم ۽ پنهنجي دوست جي سمجهايل جملن جي پريڙاري ڪندي،
 سندس صلاح مطابق رڻيءَ جي طبيعت کي وڌيڪ پرکڻ ۽ وڌيڪ هُجائتو
 ٿيڻ جي خواهش کي پالي، رڻيءَ جي دل رکڻ ۽ سندس سمورين سچين
 جي حرايهين ۽ حرڪتن کان واقف ٿيڻ جي ڪري، رڻيءَ کي عاليشان
 ڳالدين ۽ شاعر اڻي گفتگو ۾ ڄڻ نه پنهنجو ڪري ورتو هُئم.

رڻي جي جولين ۾ ڪمال جو حُسن هُيون وڻندڙ اکين سان جنهن ڏي
 به گوريوندي هوندي ته سندس گھور گھڙن کي متاثر ڪندڙ لڳندي
 هوندي، گول ڊبل روئي جهڙا ٿوريڪيل ڳٽا، انهن مٿان پنهنجي هليڪڙا موهرڙا ۽
 سنڙا چپ نه ڄاڻ ڪنهن جي چين ٿاڻين پٽا هوندا الائي نه، باقي هُئي
 شراب جو شيشو...

يونيرستي ايندي ئي رڻي کي، ڪلاس ايندڙ ڪرڻ کان پوءِ سي
 ايل تي ملڻ جو مَسِيح ڪيو هُئم، ته ڏنل ٿاڻيم تي اچي نڪتي هُئي.
 نارنگيءَ وڳي ۽ سندس جرڪندڙ جسم جا اُڀريل انگ نظرن کي
 منڍي رهيا هُئا، سوڙهن ڪپڙن ۾ ڦاٿل جسم جي به عجيب ڪشش ٿيندي
 آهي جو ماڻهو اندر ئي اندر ۾ چاهيندو آهي ته اهو جسم سندس پکن ۾
 اچي ۽ جواني جي خوشبوءِ کي ڳيتي ڇڏي.

"سيمي اهڙيون حرڪتون ڪندي آهي ته ڇا ڪو حقيقي ٿاڻو سيمي کي هن محل تائين مليو آهي، يا رڳو تصور اتي لذت ماڻيندي رهي ٿي ۽ ڪرلس هاسٽل جون انچارج آڻيون به ڪڏهن توهان سان فري ٿي، اهڙيون حرڪتون ڪن ٿيون يا پاڻ ۾ ڪنديون آهن"

رونيءَ ڀرڙون ٿاڻيندي چيو ته،

"آڻيون ته ٻاهر جا به مزا ماڻينديون آهن ۽ ڇترا پروفيسر ته هر هفتي اهاڻي بهاني انهن کي پنهنجي پرائيويٽ جڳهن تي گهرائي، ٻاڙهه ٻستي ڪندا آهن، اهي آڻيون پاڻ گهٽ باقي پڙت وڌيڪ ۽ وڏي مهارت سان ڪن ٿيون، انهن آڻين جو امتحان تڏهن شروع ٿيندو آهي، جڏهن نئين چوڪريون هاسٽل تي پنهنجا بسترا کڻي اينديون آهن ته انهن کي پهرين بيڪار روم ۽ بيڪار ماحول مليا ڪنديون آهن ته جيئن اسان کان مدد وٺن، ان کان پوءِ انهن جي طبيعت کي پر ڪين ٿيون ته اهي چورليون ڪهڙي مزاج جون آهن، ڪڏهن ڪڏهن ته انهن چوڪرين کان گاريون ۽ ڀاڙ به جهلينديون آهن، پر انهن جي هلندي پڄندي جو آهي ته پوءِ اهي آڻيون وري پنهنجا ڀاڙ به ڏيکارينديون آهن، چوڻ جو مطلب گهڻي ڀاڱي اهي رنڊيون سيمين چوڪرين سان فري ٿي وينديون آهن، هن وڌيڪ پنهنجي تجربي تحت ٻڌايو ته،

يونيورسٽي پڙهڻ ايندڙ هو اها چوڪريءَ، اها ڀلي نيڪ نمازي چور نه هجي پر اها ڪڏهن نه ڪڏهن، ڪٿي نه ڪٿي استعمال ضرور ٿئي ٿي هتان جي هر اشراف چوڪريءَ، يونيءَ جي چورن، پروفيسرن، پيئروالن کان جيڪڏهن پڇي به وٺي ته اها آڻين کان ڪونه پڄندي، يونيورسٽي ۾ چار سال گهاري ويندي چوڪريءَ جيڪڏهن قسم کڻي چوري ته مان هتي اهڙي ڪنهن به حرڪت جو شڪار نه ٿي آهيان ته اها دنيا جي وڏي ۽ وڏي ڪوڙي چوڪريءَ ئي هوندي، ٻيو ته به جسم کي ڇهه جي لذت ضرور

روني سان گڏ روني هاسٽل لائيف باٽ ڪافي ڳالهيون شيئر ڪندي روني ٻڌايو ته، "اسان سجليون ڪڏهن ڪڏهن مستي ۾ اچي هڪ ٻئي کي گڏيون به ڏينديون آهيون ۽ هڪ ٻئي سان چڙهنديون به آهيون..."

مون رونيءَ جي نرڙ تي آيل گھنجن کي گھوريندي چيو ته،

"ماديءَ، ماديءَ جي مٿان چڙهي ته ڇا فائدو، ماديءَ تي مرد چڙهي ۽ پرمز ڏسو"

روني پنهنجو پوس ڪلهي تان لاهي، گوڏن مٿان رکندي، وڌيڪ حيران ڪندڙ حرڪتون بيان ڪندي ٻڌايو ته،

"اسان ڪڏهن ڪڏهن پاڻ ۾ سکنگ به ڪنديون آهيون"

بنا حجاب جي ڳالهائيندي رونيءَ جي ڪيفيت ۾ عجيب حرارت محسوس ڪئي هئي، ان ڏينهن مون به رونيءَ کي بنا حجاب سڀا ڪجهه ٻڌائڻ جي فرمائش ڪئي هئي ته رونيءَ منهنجو چورخ وٺندي اهو به ٻڌايو ته،

"سيمي جي عجيب حرڪتن مون کي آواره ڪري ڇڏيو آهي،"

سيمي اڪثر نئين نئون حرڪتون الائي ڪٿان پڪي ايندي آهي، ڪڏهن واڳڻ ته ڪڏهن ڳاڙهي گچر ته ڪڏهن موري ۽ ڪڏهن وڻڪيءَ جو به استعمال ڪندي آهي، ڀاڱي جڏهن ڊسچارج ٿيندي آهي ته ان محل عجيب ۽ ائوڻندڙ آواز ۽ گاريون وٺان ڪڍي، اسان روم ميت چوڪرين کي چيو ڪري ڇڏيندي آهي، هاسٽل انچارج مورو (مریم) جنهن کي اسان سڀ آڻي چونديون آهيون، اها آڻي به پنهنجو مٿ پاڻ آهي، هڪڙي ڳالهه ڪليئر آهي ته دٻان جون آڻيون، آڻيون گهٽ ۽ رنڊيون وڌيڪ ڳڻنديون آهن، سوڙها ڪپڙا، بنا پوتيءَ جي سٺو اگهاڙو ڪري پوري هاسٽل ۾ لامارا ڏيندي جوڻ ته پنهنجو پاڻ مٿان بانور محسوس ڪرائينديون آهن.

مون سيريس ٿيندي سيمي خان ويندي، انهن آڻين جي باري ۾ روني کان وڌيڪ پڇندي چيو ته،

رونيءَ وڌيڪ پڙايو ته موءُ پڙهائي دوران چڪلن تي ريسرچ ڪري رهي آهي، دنيا جي شاهڪار چڪلن کان ويندي سنڌ جي غليظ چڪلن تائين هن جي راءِ آهي ته.

سنڌ جا اڪثر چڪلا ڳٺيل آبادين ۾ هوندا آهن ۽ اُتي ڪابه بنيادي سمولت نه هوندي آهي، گتر اڻڀليل نالين مان گذري جڏهن هتان جا مرد چڪلن تائين پهچن ٿا ته اُهي پنهنجا پهچو اڪثر لڪائي چڪلن ۾ داخل ٿين ٿا پر سٽريل ملڪن جا چڪلا اسان جي عاليشان سرڪاري آفيسن کان به وڌيڪ بهتر لڳندا آهن ۽ اُتي ماڻهو بنا حجاب جي سڪون حاصل ڪرڻ لاءِ پنهنجا منهن لڪائي نه ٿا وڃن، هن پڙايو ته اسان وٽ نه ڪڏهن ڪي انسان ٿي نه سمجهيو ويندو آهي، انهن کان حد درجي جي نفرت ڪئي آهي، سٽريل ملڪن ۾ نه صرف ڪڏرا مردن کي خوش ڪندا آهن پر اُهي آرڊر تي گهرن اندر وڃي مساج کان ويندي فل سروس ڏيڻ تائين اُتان جي عورتن کي به سڪون ڏيندا آهن، انهن جي صفائي کان ويندي انهن جي اخلاق ۾ گنگو مان محسوس ٿيندو آهي جڏهن هي چارو ٿي ان ڪم لاءِ آهن، پاڪستان يا سنڌ جا ڪڏرا ته پوري ريت پنهنجا پير به ڪوڙ ٿا ڏوڙين، ڇٽان جو ڪڏرو رسن، مسافر خانن، بازار جي دڪانن کان ويندي، رڪشائن ۾ هلندي به ماڻهن کي ڊسچارج ڪندا آهن ۽ اُهي سڄو ڏينهن پنهنجي ڳڻي به ڪوڙ ڏوڙيندا آهن، پير ته نيمو پر نياڳا نٿو پير به استعمال ڪوڙ ٿا ڪن.

مون کي رونيءَ جي بنا حجاب ڪيل ڪمال جي گفتگو تمام گھڻو متاثر ڪيو هو، ان ڏينهن رونيءَ سان گھڻي وقت تائين ڪچهري ڪندي آهي به ملوڻ ٿيو هو ته اهوئين چوڪرين جي اهو سڀ ڪجهه ڪرڻ مجبوري ۾ شامل آهي، جو انهن جا يا ته والدين ناهن، جي آهن ته بنده غريب آهن، اهڙي قسم جون چوڪريون اڪثر پنهنجي والدين سان به ڪوڙ

نسب ٿي هونديس، باقي پڙهائي دوران ڪافي چوڪرين کي پنهنجي گهر وارن جو ۽ انهن جي خرچ جو اُڪو هر وقت رهندو آهي، اُهي تمام گھڻو احتياط ڪنديون آهن، ڪاٺڙ، پيٽل ۽ پهرڻ تائين انهن جي مڙهي تي مائٽن جي نظر هوندي آهي، باقي رات جو يا فري ٽائيم ۾ واشرومن يا هاسٽل ۾ انهن جا مائٽ ساهڻ ته ڪوڙ هوندا آهن جو اُهي انهن کي حرڪت دوران پڪڙي بي عزتو ڪن.

اسد هڪڙي حقيقت هي به اٿئي ته هتي اڪثريت والدين جي دادلين چوڪرين جي هوندي آهي، پهراڙيءَ جون ساديون چوڪريون ته ايترو کان پوءِ گھڻو ڪري پرڻجي وينديون آهن ۽ هتي پرڻيل چوڪريون به پاڻ کي ڪنواريون محسوس ڪرائينديون آهن، توڙي جو ڇٽان جي چوڪرين کي پرڻا پائل هوندا آهن پر اُهي پنهنجي خواهشن جا برقرار ڳوڻن ۾ ڇڏي اينديون آهن.

سيمي به نچ ڳوڙائي چوڪريءَ آهي پر اُهي خطرناڪ... سيمي رات جو روم ۾ چالاڪ ۽ حرڪتياڻي لڳندي آهي ۽ ڏينهن جو سندس زبان ۾ حرڪتون بند هونديون اٿس، ائين محسوس ڪرائيندي آهي جڏهن هن کي ڪجهه اچي ٿي ڪوڙ تو، باقي مون سان به ٽي دفعا پروگرامن تي هلي آهي، مردانتي عضوي کي ائين چنڀري پوندي آهي جيئن ڀوليءَ وچ جي لام کي چنڀري لوڙا کائيندي آهي، ان دوران هو ائين محسوس ڪرائيندي آهي جڏهن گھڙي ڪن لاءِ هن مرد جو سامان خريد ڪري ڇڏيو هجي، نياڳي جي خطرناڪ فيلنگ هوندي آهي، ان وقت جڏهن مرد کي سنگ ڪندي آهي، مون کي به ڪوڙ تجربا نياڳي سيکاري ڇڏيا آهن.

اهڙيون ڪيتريون ئي ڳالهين پڙائيندي رونيءَ ڪنهن پل ٽهڪ پئي ڏنا ته ڪنهن پل توڙي شرمساري به محسوس ٿي ڪيائين پر اڪثر ڳالهائيندي رونيءَ جي زبان ڪٿي وڃي ڪوڙ مون محسوس ڪيو ته هن جيڪو ڪجهه ڳالهايو آهي اهو سچ ئي آهي.

روئي جي ڳالهه ۾ وزن محسوس ڪندي سوچيو هئيم ته واقعي معوش
جاننهن وڌا ۽ اُن آگر جو نهنن هميشه لئل ئي ڏٺو اٿم، ڳالهين کي اڳتي

وڌائيندي مون روئي کي چيو ته،
”ائين ته پوءِ ڪوڙ چور ڪرين ڇا نهنن اُن ٻڙائين تي هوندا...؟“

روئي پنهنجا هٿ پاڻ ۾ ملائي، چر چر ڪندي چيو ته،

”هر هڪ چور ڪريءَ جي هٿن جا نهنن چيڪ ڪندو ڪر، جيڪڏهن

چور ڪرين جي نهنن ۾ اها ساڳي ٻڙائين ملئي ته سمجهجانءِ ته اهي
چورين به فنگر يوز ڪنديون آهن“

روئي جون ڪجهه ساديون ته ڪجهه ڪوڙيون ۽ ڪي حيران ڪندڙ
ڳالهيون ٻڌندو، اُتان اُتي سموسن واري دڪان تي پهتاسين، سموسا
چٽي ۽ ۾ پوڙي ڪاٺي دوران روئيءَ جي ڳٽن مون کي وڌيڪ ڪجهه متاثر
ڪرڻ شروع ڪيون مون روئيءَ کان سندس ٻاري ۾ اڃا وڌيڪ کولڻ جي
ڪوشش ڪئي ته روئي وڏو ٽڪ ڏيندي چيو ته،

”نپاڳا هاڻي مان به ٽڪي پئي آهيان ٿورو سامه ته ڪٽڻ ڏي“

مون به کلي سندس خواهش جو احترام ڪندي، باقي ڳالهائين لاءِ
سمورا اختيار سندس حوالي ڪندي، سموسن ۾ ڏنڊ وجهي ڇڏيا هئا.

اُن ڏينهن روئيءَ مون کي ڏاڍو متاثر ڪيو هو، منهنجي دل ڏهل
وانگي روئي کي وڃائڻ پئي چاهيو پر همت ساري نه سگهيس ۽ روئيءَ سان
اهڙي ڪابه ڳالهه نه ڪري سگهيس، جيڪا ڪرڻ لاءِ آئون موڙ ٺاهي آيو
هئس، انهن ئي ڏينهن ۾ روئيءَ مون سان معوش کان وڌيڪ هُجائتي ٿيڻ
لڳي هئي، معوش گھڻي ويجهو هوندي به تمام گھڻو پري رهڻ لڳي هئي،
يونيزورسٽي ۾ ڪنهن پروگرام دوران يا يونيورسٽي جي سيمينار سامهون
کلي ڳالهائيندي هئي ۽ چرچا به ڪندي هئي پر نوريڪلائي ۾ هن مون کي
الائي چو هو پيري نظر انداز ئي پئي ڪيو هو، نيلم ۽ سيمي به ٿاڻيم

ڳالهائينديون آهن، مثال طور گهران تمام گھٽ خرچ گهرائيندڙ چور ڪريون
ڄڻان جي چورن ۽ پروفيسرن کي مسڪا هڻي چانهه، ماني ۽ موبائيل جو
پئڪيڇ ڪڍي ٿيون وڃن ۽ مٺا ڪپڙا خريد ڪري پائڻ جي صورت ۾ اهي
پنهنجي گهر وارن کي ٻڌائين ٿيون ته، اسان ٻارٽ ٿاڻيم جاب ڪنديون
آهيون، هڪڙو ته اُن ڪوڙ سان انهن جا مائٽ به مطمئن هوندا آهن ۽ ٻيو
آساني سان انهن جي پڙهائي جو خرچو نڪري ايندو آهي.

اُن ڏينهن مون روئيءَ کان معوش جي ٻاري ۾ پچڻ چاهيو ته هن معوش
بابت اهو ٻڌايو ته،

”معوش گونگو سيڪس ڪندي آهي“

اُن کان اڳ مون گونگو مينهن ۽ گونگا ماڻهو ته ٻڌا هئا پر گونگو
سيڪس پهريون پيروي روئي جي وٽان ٻڌو هو، مون اُن بابت وڌيڪ تفصيل
پڇيو ته روئي پنهنجا ٻئي هٿ اونڌا ڪري ڏيکاريندي چيو ته،

”هٿن جي آڱرين ۾ نهنن کي غور سان ڏس“

مون هڪ نظر روئي جي آڱرين ۾ نهنن کي غور سان ڏٺو پر مون کي ته
اهڙي ڪا خاص ڳالهه سندس آڱرين ۾ نهنن ۾ نظر ڪانه آئي ته روئي
پنهنجي هٿ جي وچ واري ڊگهي آڱر مٿان ٻي هٿ جي آڱر ڪندي
نشاندهي طور ٻڌايو ته،

”معوش جا هٿ غور سان ڏسندو ڪر، توکي معوش ڇا نهنن وڌا
ملندا، سواءِ هن وچ واري آڱر جي“

مون تجسس پڙهي لهجي ۾ چيو ته،
”اهو چوپيلا“

روئي ڪندي ٻڌايو ته،
”معوش رات جو پانچ مٿان ڪمبل وجهي اها آڱر يوز ڪندي آهي“

ڏنڌاري ۽ منڌڪندي به رهي پر نيلم ان کي روم ۾ نڪ سان سمهڻ ڪونه ڏنو، مون ڏٺو ته ان چوڪريءَ پنهنجي پوءِ فرينڊ کي ان رات ڪال ڪري روئيندي، گرلس هاسٽل جي سڄي حقيقت به ٻڌائي هئي، ڪجهه ئي ڏينهن ۾ ان چوڪريءَ پنهنجو روم تبديل ڪرايو هو پر نيلم جي چڪر ۾ نه آئي، هتي ڪيتريون ئي چوڪريون نيلم جيتري خطرناڪ چوڪرين جي چڪر ۾ اچي وينديون آهن ۽ پوءِ پڇتائينديون به آهن، مان ته اهو چوڻدي آهيان ته هتي هر ايندڙ نئين چوڪريءَ کي پنهنجي مڪمل هوشيار ۽ ذهانت سان رهڻ ڪپي، مڪمل بچاڊي جو مظاهرو ڪري ته ڪير ڪنهن کي ڪجهه به نه ٿو ڪري سگهي، باقي جيڪڏهن ڪا سادي چوڪريءَ ڪنهن چوڪري يا ڪنهن ڏنگيءَ چوڪريءَ جي چڪر ۾ اچي وئي ته سمجهو ان جي تعليم به تباهه ته ڪير پڙهه تباهه، ان ڪري به هتي ايندڙ هر نئين چوڪريءَ کي ذهني طور مڪمل سڃاڳ هجڻ گهرجي.

رولي جي مڪمل سڃاڻي ۽ چوڪرين بابت همدري تي تمام گهڻو پيار آيو هو، حقيقت ۾ اسان جون درسگاهون جتي مستقبل جي معمارن کي تعليم جهڙي ناياب روشنيءَ سان منور ڪن ٿيون ته اُتي ادارن اندر بلائون به رهن ٿيون، جيڪي اڪثر خوبصورتي کي ڳوڙڪائي وڃن ٿيون، تڏهن ته اسان جي درسگاهن اندر هر چوٿين مهيني ڪو نه ڪو حادثو پيش اچي ٿو، ڪانه ڪا چوڪريءَ آپگهات ڪري ٿي، جيڪڏهن اسان جي ادارن جو تحفظ نه ڪيو ويو ته ايندڙ ڪجهه سالن ۾ اسان انهن ادارن جا فقط مثال ئي پيش ڪري سگهنداسين، باقي ظاهري طور اُهي ادارا پنهنجو وجود ميساري ويهندا.

ڏينديون هيون، سيمي جي گهڻو ڪري جاويد سان لڳندي هئي پر اسان ڪڏهن به سيمي کي جاويد سان گڏ گهمندي يا ڳالهائيندي ڪونه ڏٺو هو، باقي نيلم جي وائان تمام گهڻا انڪشاف ٻڌڻ لاءِ هر روز ملندا هئا.

ان ڏينهن رونيءَ اهو به ٻڌايو هو ته نيلم جي هتي پرنسپل سٽي ۽ انشالسيا سان تمام گهڻي سلام دعا آهي ۽ سندس واسطا به وڏا آهن، نيلم جو هر ڪم سيڪنڊن ۾ ٿي ويندو آهي، ان ڪري به اسان ڪالڻ چوڪريون نيلم جون محتاج هونديون آهيون، مون به هتي اچڻ کان پوءِ چوڪرين اڪثر سمارا ڳولينديون آهن، اڪثر چوڪريون سمارن جي سڃاڻي اڳتي وڌنديون آهن، باقي ذهني طور مشغول ۽ هوشيار چوڪرين پنهنجي محنت ۽ شوق سان هتي چار سال گذارڻ کان پوءِ تمام مٿس عهدن تي اچي وينديون آهن.

ان کان پوءِ رونيءَ سان ملاقاتن جو سلسلو تيز ٿيندو ويو ۽ رونيءَ روتورو نه به فون ڪال تي ڪافي حال احوال ڪندي هئي، هڪ دفعي رونيءَ ٻڌايو هو ته،

"اسان جي هاسٽل ۾ هڪ نئين چوڪريءَ آئي ته نيلم ان کي تمام گهڻو حراسان ڪيو ۽ چوڪريءَ صفا لجاري هڻڻ ڪري گهڻو ڳالهائيندي به ٺڪڙ هئي، انهيءَ لجاريءَ چوڪريءَ جو نيلم جي ڪونه ٻڌي ته هڪ رات نيلم شراب پيئڻ کان پوءِ انهيءَ چوڪريءَ کي تمام گهڻو تنگ ڪيو هو، سڀاري جي رات هئي، نيلم ان چوڪريءَ کي سيڪس ڪرڻ تي مجبور ڪيو ته چوڪريءَ مرڻو ته به ٿي، ٻاهر ٿي وئي هئي، نيلم اڳهاڙي تي انهيءَ چوڪريءَ جي جڏهن سامهون آئي ته انهيءَ چوڪريءَ نيلم کي چمات وهائي ڪٽي هئي ته پوءِ نيلم به ڪاوڙ ۾ ان ويڄاريءَ جي وارن کان وٺي، ان کي روم مان ٻاهر ڪڍي ڇڏيو هو، چوڪريءَ ويڄاري سڄي رات هڪ رتي ۾ سخت سرد ٿي ۽ سڄي رات روم جي دروازي ٻاهران سڀيءَ ۾ ڌڪندي

ٻاٽڪ جي سڀت کي هٿ وجهي ويهي رهي ۽ وچ تي پنهنجو ڳڙو ڀرس رهي ڇڏيو هُڪائين، ڪن پل ۾ مون ٻاٽڪ پنهنجي گهر جي دروازي تي پياري، در کولي ٻاٽڪ کي اندر ڪري دروازو بند ڪيو، تيسرائين موش منهنجي پڙهائي واري ٿيل تي وڃي ويٺي هُئي، منهنجي حسرتن جا سِرڙا ٻار خوشي مان ڪڍي رهيا هُئا، موش جي لڳاتار ميرخي کان پوءِ اڇتو مون وٽ هلي اچڻ، جتي خوشي ڏني هُئي ته اُتي ڪوئي اُڪو نه ڪر ڪري رهيو هو، جو موش مون سان پهريون ڀيرو اڪيلائي ۾ ملي رهي هُئي ۽ کوڙ ساريون دل اندر دفنايل ڳالهيون ڪرڻ لاءِ پهتي هُئي، هن ڪڍي محل سُڌڪندي ته ڪڍي محل جذباتي ٿيندي ڪيئي ڳالهيون اُٽڪ، ميارون ۽ دعائون ڏيندي، چڻ مون کي شرمسار ڪري ڇڏيو هو، موش جو مون وٽ هلي اچڻ منهنجي لاءِ ڪنهن غيبت کان گهٽ ڪونه هو پر موش جي آداس ڪيفيت مون کي پريشان ڪري ڇڏيو هو، مون ٻار ٻار موش کي پڙچائڻ جي ڪوشش ڪندي روئڻ جو سبب پُڇڻ تي زور ڀريو ته موش تمام گھڻي آداس لعجي ۾ مخاطب ٿي هُئي، مون موش کي ڪرلر مان پاڻي جو گلاس ڀري ڏنو ۽ رليڪس ٿيڻ جي منت ڪئي ته موش ڪيود گڻن تي وهي آيل اُٽڪن کي اڳهندي ٿورو ماڻ ٿي ويهي رهي ته مون ٻار چيخاني ۾ وڃي جلدي ۾ ناشتو تيار ڪيو ۽ چانهه پڙڪائي ورتي.

موش اُن دوران منهنجي ٿيل تي پيل ڪوئي ناول ڪٿي پڙهڻ شروع ڪيو، مان رکي رکي ٻار چيخاني جي دريءَ مان موش جي آداسيءَ کي گھوري رهيو هُئس، ڪجهه ئي لمحن ۾ ناشتو، چانهه ۽ ڪجهه فورٽ ڪٿي مون موش جي آڏو رکيا ته موش ڪتاب اکين اڳيان هٽائيندي مخاطب ٿي ته،

اُچر واري ڏينهن جيئن ئي اک کلي ۽ ومنهنجي تيار ٿي، چار جو تي لڳل موبائل ڪٿي، اسڪرين کي جاچيم ته کوڙ سارا ايس ايم ايس ڪنن نئين نمبر تان آيل هُئا، مون ڪجهه ايس ايم ايس پڙهيا ۽ ڪجهه بنا پڙهڻ جي ئي اُن نمبر تي ريلبي ڪيو ته ساڳي نمبر تان ٽڪٽو جواب مليو ته،
"توهان ڪٿي آهيو اسد"

پنهنجي نالي تي جيئن نظر پئي ته سمجهي ويس ته ڪوئي واقفڪار آهي، مون ٽڪٽو انهيءَ نمبر تي ڪال ڪئي ته پريان موش جو پڻڌل آواز روئڻ واري انداز ۾ ڪنن تائين پهتو.

موش تمام گھڻو پريشان هُئي ۽ ٻار ٻار سندس آواز ٻڌي ٿي ويو، مون کيس آتڻ ڏيندي، انهي ڪيفيت جو سبب پُڇڻ جي ڪوشش ڪئي ته موش ملڻ جو چيو، مون پنهنجي نئين بينڪ تي کيس اچڻ جو چيو ته هن به هائوڪار ڪئي. مون ٽڪٽو وڃي لمس جي مين گيت وٽان موش کي رسيو ڪرڻ لاءِ ٻاٽڪ ڏوڙائي، موش رڪشائون لٽي ۽ منهنجي پريان پر ٿورو وڌيڪي ٿي ويٺي ۽ هن منهنجي ڪلمي يا چيلهه تي هٿ رکڻ بجاءِ

ڪجهه ٻين ڪلاس جي دوستن تي حيرت ٿي هئي، منهنجي سنجيدگي جو موش سميت انهن سمورن دوستن غلط استعمال ڪري نه صرف منهنجي محبت کي رسوا ڪيو هو پر موش جي دل ۾ به نفرت جي عاليشان عمارت ڪڍي ڪري ڇڏي هئي.

مون کي موش سڏڪندي ٻڌايو ته،

”اسد آئون نيلم جي چوڻ تي پئسن جي ضرورت هجڻ ڪري، پنهنجي عزت ٻين آڏو اڇلائي پر هاڻي آئون ڦاسي وئي آهيان، ڪڏهن ڪڏهن نيلم جو چوڻ ٿئي وٺان ته بليڪ ميل ٿي ڪري ۽ هڪٿو پروفيسر به صفا چريو لڳو ٿو رهي، ان سان به نيلم ملرايو هو، هاڻ ته اهو نياڳو به بليڪ ميل ڪندو آهي ۽ توکي منهنجي باري ۾ نيلم ۽ رولي سڀ ڪجهه ٻڌائي ڇڏيو آهي، اسد آئون ان معاملي ۾ صفا ڊڄي آهيان، جاني ڪنهن سان به ڪا ڳالهه نه ڪجان.“

ان ڏينهن موش پنهنجي اندر جي لڪيل ڊڄي احساس کي منهنجي آڏو کولي رکيو ته منهنجي دل به ٻي ايمان ٿي پئي هئي ۽ آئون موش جي طبيعت کي سمجهي ويو هئس ته موش جلدي ۾ بليڪ ميل ٿئي ٿي، پنهنجي طاقت جو اظهار نه ٿي ڪري، بهادري سندس وجود کان پري رهڻ لڳي هئي، مون پنهنجي منهن سان سوچيو ته ڦي الحال موقعي جي مناسبت سان جيڪو ڪجهه ٿيڻ وارو آهي اهو ڪجي ۽ پوءِ موش جو ساڻ ڏئي موش کي ان ڏيڻ مان ٻاهر ڪڍندس.

مون موش کي حوصلو ڏيندي ۽ مڪمل ساڻ ڏيڻ جي خاطري ڪرايندي، سموري حقيقت کان آگاهه ڪيو ته موش کي گھڙيون سانت ۾ آهي، موش منهنجي صفا ويجهو ٿيندي، پنهنجي تنگ منهنجي ران مٿان رکندي، منهنجي هٿن کي پنهنجي هٿن ۾ قابو ڪندي، مون سان بي حجاب ٿي مخاطب ٿي هئي.

”مان ڪجهه ڪاٺ ڪوڙ آهي آهيان، مون کي توهان ڪجهه ضروري ڳالهيون ڪرڻيون آهن“

مون ڪري کي ٿيل طرف سرڪائيندي، موش جي اکين ۾ اکيون وجهي چيو ته،

”موش خير ته آهي، ايڏي دلاڳير... ۽ ڪهڙي ڳالهه ڪرڻ ٿي چاهين مون سان، ڪو مسئلو ٿيو آهي ڇا...؟“

مون هڪ ساڄي ۾ سيريس ٿيندي موش سان ڳالهائون،

”اسد سڄي يونيورسٽي ۾ کلي خوار ڪيو اٿئي، مان ايتري به ڪريل ناهيان يار“

موش جي اکين جا بند پيچي پيا ته مون اُٿي سندس ڪلهن تي هٿ رکندي، کيس پرچائڻ واري انداز ۾ چيو ته،

”موش ٻار ته ناهين، چو ٿي روئين چري، اهڙي ڪا به ڳالهه ناهي ۽ ڇا جي خوار ڄاڻان!“

موش اُٿي مون کي پنهنجي پاڪر ۾ پري، منهنجي ڪلهي تي پنهنجو ڪٽر رکي سڏڪيون پيريندي چڻ ٿي پئي هئي.

”اسد نيلم مون کي سڀ ڪجهه ٻڌايو آهي ۽ توکي به منهنجي باري ۾ سڀ ڪجهه ٻڌايو هوندائين، اسد مان مجبور آهيان، مان هڪ اهڙي دلدل ۾ ڦاسي وئي آهيان جتان منهنجو نڪرڻ محال لڳي رهيو آهي“

مون موش جي وارن کي سٽ ڪندي، چيو ته،

”ڇا جو دلدل، چو ڦاٿين آهيون“

موش يونيورسٽي ۾ گهاريل ٻن سالن جي طويل ڪهاڻي ٻڌائي ته صرف مون کي حيران ڪري ڇڏيو هو پر الائي ڪيترا سوال منهنجي سامهون کڙا ڪري ڇڏيا هئا، نيلم جي حراست کان ويندي، انڪرم جي اٽڪلن ۽ روليءَ جي خاموشي تائين مون کي سمورن ڪلاس ميٽ ۽

عاشقن کي پاڻ اربين ٿيون، اسان جي سماج ۾ محبت ڪرڻ وڏو گناه سمجهو وڃي ٿو. اسان جي سماج ۾ اهو به مرد رهن ٿا جيڪي پراڻن مالن کي حاصل ڪرڻ لاءِ پنهنجن زالن کي منتون ڪري، انهن کان پڙتون ڪرائي پنهنجي لذت پوري ڪن ٿا پر جيڪڏهن اهي پنهنجن زالن کي ڪڏهن پالجي پالجي ٿانڪيءَ تان پاڻي ڀريڻ دوران رستي تان گذرندڙ ڪنهن اسڪوٽر واري ڏانهن ٿيڏي اک سان نهاريندي ڏسندا به ته قيامت اچي ويندي.

جيتري صداقت ۽ شفافيت پهرائي جي عورت جي عفتي ۾ آهي اهڙي صداقت دنيا جي ڪنهن به عاشق دل ورت ناهي، ڳوٺن جون عورتون پنهنجي تي اچن ته وڏن پابدين ۽ پهرن هيٺ هوندي به پنهنجن گهرن اندر پنهنجي عاشق کي سڄي سڄي رات پنهنجي سيني مٿان سمهاري نٿا ڪرائي وينديون آهن، ڪنهن کي ڪوڙڪ به نه پوندي آهي، توڙي جو انهن عورتن جي زندگي کي لاتعداد خطرات پيش هوندا آهن، جيڪڏهن ڪنهن انهن عورتن کي سڳ سوڌو پڪڙي ورتو ته پوءِ ڳيا ڳيا ٿيل هونديون، ان هوندي به پهرائي جي مائي خطرناڪ رسڪ کڻي به پنهنجي عشق جي پالنا ڪندي آهي، هتي عشق نه پر گذارو ڪرڻو هوندو آهي، يونيورسٽي جو چورڪرو توڙي چورڪريءَ گهڻي پاڳي هڪ ٻئي سان ٻئي سڄا ناهن هوندا، چورڪرا جنسي لذت حاصل ڪرڻ لاءِ چورڪرين کي استعمال ڪندا آهن ۽ چورڪرين پنهنجا خرچ پڪا سڌا ڪرڻ جي چڪر ۾ چورڪرن کي دلاسا ڏين ٿيون.

گولس هاسٽل جي معلومات حاصل ڪرڻ لاءِ نه جان مون ڪيتريون ڪچهريون، رٿور و توڙي فوني تي مومش ۽ روئيءَ سان ڪيون هيون، گولس هاسٽل ۽ چورڪرين بابت ايڏي کوجنا ڪرڻ جو منهنجو هڪڙو ئي مقصد هيو ته ڏسان هتان جي پيار، پنهنجائپ ۽ رشتن ۾ ڪيتري سڃاڻي آهي،

سيٽ آهن، سيمي جھڙي به هئي ۽ جنهن جي به هئي پر سندس ڪپڙا ڪمال جا پائيندي هئي، مون ڪڏهن به سيمي کي به ڏينهن لڳيتو هڪڙي جوڙي سان نه ڏٺو هو، هر روز ڪپڙا مٽائيندي هئي، هونءَ نه اڪثر يونيورسٽي جون سڀ چورڪرين هر روز ڪپڙا مٽائينديون آهن، پر ڪي سادگيون به به ڏينهن هڪڙي رڳي ۾ گذارو ڪنديون آهن.

چورڪرين ۾ سونهن کان علاوه غضب جي خُشناڪي سندن ڪپڙن ۾ به لڪيل هوندي آهي، کليل وارن سان ۽ ڪي پف ته ڪي چوڙيءَ ڪري پنهنجي زلفن کي سڄائي ۽ غضب جي خوشبوءِ لڳائي، جڏهن اڳيان گذري وينديون آهن ته هڪ لمحجي انهن جي سونهن ۽ سجاوٽ جي خوشبوءِ دل ۾ لهي ويندي آهي، اهو ئي عورتاڻي هائيءَ جو ڪمال آهي جيڪو مست نگاهن کي سرور بخشيندو آهي.

منهنجو وسڪڙو ارواح اڪثر وڻندڙ ڪپڙن سان ويندڙ ويڻگس تي موٽ ٿي پونڊر هو، بي ڪا به تمنا ڪانه هوندي هئي ۽ نه ئي سڄي محبت وارو داستان هائ پاڻ مٿان سوار ڪري هلندو هُئس، بس هلندي کي هلائيندو هُئس ۽ آئي ته روزي ٿري ته بلا جيان هر وقت من ۾ ڪنهن وڻندڙ جو واس وٺڻ لاءِ اُٿارولو رهڻ لڳو هُئس، پر منهنجي جيون ۾ جنادار محبت ڪڏهن به ٽڪاءُ نه ڪيو ۽ نه ئي وري مون ان بابت ڪڏهن سوچيو به... بس شروع وارن ڏهاڙن ۾ پهرائيءَ جي عاشقيءَ وارو رواج کڻي جڏهن يونيورسٽيءَ آيس ته مون سمجهو ته هتي به اهو ئي شفاف عشق ملندو، جيڪو اڪثر پهرائين ۾ ملندو آهي، اڄ به سنڌ جي پهرائين ۾ مائون چيٽا سُڪڻا وجهڻ جي بهاني ڪري ٿي چوڙهي پنهنجي عاشقن کي ديدار ڪرائينديون آهن، اڄ به اُٿاه پيڙ ڏين ۾ ساليگي گهرن ۾ باندي پٺايل عورتون درگاهن تي زيارت ڏيڻ جو بهانو ڪري، سالن پڄاڻان پنهنجن

سج پڇو تہ یونیورسٽي جو پيار نظر ن جي دوکي ۽ لالچ کان سواءِ ٻيو ڪجهه به ناهي.

یونیورسٽي ۾ پڙهائي دوران مان پنهنجي وقت ۽ ذهن جو ڪافي نقصان ڪري پوءِ سٺو ۽ آيو هُئس.

پيار رڳو چنڊڻ جو نالو ناهي، پيار قرباني ۽ تقدس جو سنگم آهي، جنهن کان یونیورسٽي جي وڏي اڪثريت واقف ئي ناهي.

آئون اهڙا ليکچر هر آيل نئين شاگرد کي ڏيندو هُئس، روئي، نيلم ۽ موش سان اُن معاملي تي بحث ڪندي ڪڏهن چترتي به پڙندو هُئس.

عشق کان پر هيزگاري جون سموريون ڪريون ڪرڻ جي باوجود به موش جو عشق منهنجي من ۾ ائين شامل رهيو جيئن جسم ۾ رت شامل مڃي ٿو.

سڀني قبول لائبريري جي ڏاڪڻن تي چڙهندِي، مختلف چوڪرين

۽ چوڪرن کان ڪراس ڪندي، جيئن ئي اندر داخل ٿيس ته ڪافي رش نظر آئي هُئي، چوڪرين جا سنڌڙا آواز ۽ چوڪرن جا وڏا ٽھڪ ڪنن تائين پهچي رهيا هُئا، گھڻي اچ وڃ سبب مختلف چوڪرين جي مختلف سينڊل جي ٽپ ٽپ جي آواز سان گڏ ڪجهه چوڪرين جي پرسن ۽ ڪپڙن تي لڳل ننڍڙين جھمڪڙين جي ڀڙ ڀڙ جو آواز وڻندڙ موسيقي جيان دل ۾ لهي رهيو هو.

آئون اڃا ڪجهه دوستن سان ملي اڳتي وڌيس ئي ٻئي ته اندران ٻاهر ايندڙ روئيءَ جون نظرون مون تي جو پيون ته روئيءَ سيندو مون طرف آئي هُئي.

روئي کي ڳاڙهو چولو ۽ ڪاري رنگ جي ٿاڻي پاتل هُئي، وارن جي چوٽيءَ کي جهٽڪي سان ڪڍڻ تي ۽ پويان ڪنڌ تي ورائيندي، روئيءَ مون کي ڏسي مُرڪي اچي منهنجي سامهون بيٺي هُئي، پل کن دٻار جي ٽيڪ ڏئي ڳالهيون ڪندا رهيا سين ۽ پوءِ ڏاڪڻن تي ويهي هڪ ٻئي جي اکين ۾ اکيون وجهي ڪي پل هڪ ٻئي جا چمرا چٽائي، پاڻ کي خوش خوش محسوس ڪيو سين.

آهي ۽ جڏهن مائٽو محبت ۾ سڀني منزلون پار ڪري ويندو آهي ته پوءِ پنهنجو منهن به ڪوڙ وڻندو آهي.

سولهن جي سُر هالڻ کي گيتن جو تمناڻي من الاڻي پو ڪيئن آهستي آهستي تبديل ٿيندو ٿي ويو، مون نه صرف پنهنجي ڪيفيت کي ڪنٽرول ڪرڻ سکي ورتو هو پر پنهنجي پڙهائي تي پورو پورو ڌيان ڏئي اڳي وڌڻ جو سوچي لڳاڻار محنت ڪرڻ لڳو هُئس، اُن هوندي به ڪنهن ڪنهن پل دل عجيب ڪيفيت ۾ ٻڏي ويندي هُئي، اندر جي محسوسات ۾ پن چڻ ڪاهي پوندي هُئي ۽ پاڻ کي سڀت سمجهندي به اپ سڀت محسوس ڪندو هُئس پر اُها ڪيفيت گهڻو برقرار نه رهندي هُئي.

رڻيءَ جي خواهشن جو دل سان احترام ڪندو هُئس ۽ بيحد عزت به ڪندو هُئس، رڻيءَ ڏاڍي هوشيار چوڪريءَ هُئي، سندس سڀاءُ به معياري ۽ وڻندڙ لڳندو هو.

اسان ڳالهين جون ٽي ماڙ اڏي جڏهن اُتي ڳالهيون ته نيلم ۽ اڪرم ايندي چرڪائيندڙ خبر ٻڌائي هُئي.

نيلم سخت پريشان هُئي، بار بار موبائل تي نمبر ڊائل ڪري رهي هُئي پر اڳيان وارو نمبر ڪال وڃڻ جي باوجود به رسيق نه ٿي رهيو هو، مون نيلم کان پريشاني جو سبب پڇيو ته نيلم موبائل جي اسڪرين تي زور ڏيندي ڏند جهيڙيا هُئا ته اُن ويل اڪرم جي ڪاري ناظرو زبان مان موش جي خودڪشي جي خبر منعجنجي ڪنن تائين پهتي هُئي ته پٿر ٿي ويو هُئس، نرڙ تان ٻيهر ڳڙي آيو هو، پنهنجي ڪيفيت ۾ جذبات کي قابو ڪندي، پنهن کان تفصيل وٺڻ شروع ڪيا هُئم ۽ يونيورسٽي جا سمورا وائس ايپ گروپ تڪڙو چيڪ ڪرڻ لڳس ته واقعي سڀني گروپن ۾ موش جي موت جي خبر باهه وانگي پکڙيل هُئي، چار ڏينهن اڳ موش

چين تان خاموشيءَ جا ڪبو تر اڏاريندي چيو ته،
”اُن ڏينهن ڏٺي ڪيئن چورينون چرچا پيون ڪن، موش ۽ لڳل هوندي“

”اُن ڏينهن ڏٺي ڪيئن چورينون چرچا پيون ڪن، موش ۽ لڳل هوندي“

مون پنهنجي هٿ ۾ جھليل نوت ٻُڪ پنهنجي گوڏن تي رکندڙ هلاڪي مُسڪراحت سان رڻيءَ جي ٽائيل پير وٺڻ کي گھوريندي، مثالين ٿيس ته،

”مائٽوءَ جي من جي مزار جي دنيا به ڏاڍي عجيب ۽ پيائڪ محسوس ٿيندي آه، ڪڏهن ته اڪيلائي مائٽو کي نيپوڙي اڏ مڻو ڪري ڇڏيندڙ آهي ته ڪڏهن انسان هجوس ۾ هوندي به پاڻ کي تنها محسوس ڪندڙ آهي“

رڻيءَ حيرت ۽ حسرت سان مون ڏي ڏسندي، مون کي غور سان ٻُڌندي، ڪلندي ڳالهينون ڪندي چيو ته،

”چورا تنهنجي به دل ۾ دهل ٿا وڃن ڇا پيلا“

رڻيءَ دوستيءَ ۽ محبت لاءِ تيار ٿي وئي هُئي، مون کي اُن وقت پنهنجي هڪ دوست جون چيل ڳالهينون ذهن تي ڊوڙڻ لڳيون هُيون جيڪو چوڪرين جي معاملي تي مون کي اڪثر چوندو هو ته،
Fuck and Fly

پر منهنجي سوچ اهڙي نه هُئي، مون انهن ئي ڏينهن ۾ پنهنجو پاڻ کي سنڀالڻ به شروع ڪري ڇڏيو هو ۽ پوءِ به هر اُها ڳالهه جيڪا پيار کي پاڻي ڏيندي هجي ۽ محبت جي معاملن کي اڳتي وڌائيندي هجي، اُن کي سيريٽس نه وٺندو هُئس، ٿيندو به ائين آهي جو مائٽو جڏهن هڪ ٻئي کان پري هوندو آهي ته سڀني جي سڀڪ ۽ محبت جي ڇڪ ۾ ڪشش هوندي

"يار ائين ڪيئن ٿو ٿي سگهي ڀلا، معوش رات دير تائين نه مون سان چيٽ ڪئي آهي ۽ گھڻو خوش نظر اچي رهي هئي، سندس ڳالهين مان مون کي ته ڪابه پريشانئي نظر نه آئي، معوش ڀلا ايڏو وڏو قدم ڪيئن ٿي ڪئي سگهي"

رونيءَ جي زبان لفظن کي اسين مڃيا ڪري ڇڏي هئي، نيلم تمام گھڻو پريشان هئي، پريشان واري ڪيفيت سان ڪي نيلم ٻاهر هلي وئي هئي ته، مان، اڪرم ۽ رونيءَ به ٻاهر آيا سين، ٻاهر هر شاگرد جي زبان تي معوش جي خودڪشي جو ذڪر هيو، اسان سڀئي ڪلاس ميٽ ڏاڍو پريشان ٿي ويا هئاسين، پنهنجي پنهنجي گھر سموري صورتحال کان آگاهي ڏني هئي سين.

معوش جي خودڪشي سڀني جو ساهه منٽ ۾ ڪري ڇڏيو هو، معوش جون روم پائٽر مسلسل پوليس جي پڇاڻي هيٺ رهيون هيون، انهن جا والدين سخت پريشان ٿي ڪي معن ڏئي رهيا هئا، اسان سمورا معوش جا ڪلاس ميٽ چوڪرا يونيورسٽي انتظاميا ۽ پوليس جي ڌوڪن هيٺ رهياسين، ڪافي ڏينهن تائين انويسٽيگيشن هيٺ رهياسين، ان وقت اسان سڀني کان اسان جون موبائل فونون ڪسيون ويون هيون، اسان کي ٻڌايو ويو هو ته اوهان جون ڪالون ۽ ايس ايم ايس چيڪ ٿي رهيا آهن ته اسان کي بيت ۾ جهڙ ساهه ٿي نه هيو.

انهن ڏينهن ۾ يونيورسٽي ايندي ئي سڀني دوستن کان ساڳي ٿي ٿي، اڪيلائين ۾ وڻن ۽ گلن جي اوت وٺي، اوچڪارون ڏئي پنهنجي معن سان روئيندو هئس، معوش جي ٻن سالن جي ڏوري کان پوءِ اوجھو پاڻ مٿان ڦندا ٿيڻ ۽ آخري ملاقات ۾ پنهنجو پاڻ اريڻ واري سڃاڻي کان ويندي، معوش

جا سمورا لشڪر، چرچا، نغرا ۽ ڳالهون ذهن تي تري اينديون هيون ته سمورا وجود ڪٽي ويندو هو.

ڪڏهن ڪڏهن نه ڪنڌر تنهائي ۽ پيٽراريءَ کي ساڻ ڪري پنهنجي گھر اچي ان ڪٽ تي ويهي چرين وانگي ايترو روئيندو هئس، جو پاڙي جا ڪجهه ماڻهو اچي پرڇاڻڻ لڳندا هئا، ان ننڍڙي گھر ۾ جتي جتي به معوش ويٺي هئي، انهيءَ جاءِ کي گھوري پنهنجو پاڻ تي ملالت ڪندو هئس.

ڪيئي ڏينهن ننڊ اڪين کان رڻل رهي ۽ سُڪون جو صبح جهڙ منهنجي زندگي مان لڏي ويو هو، هر گھڙيءَ، هر پھر اڪيلائي جا احساس ۽ معوش جون يادون چيري رهيون هيون، ڪيئي ڏينهن يونيورسٽي ڪوڙ ويو هئس، جڏهن ويس ته اهي جاڀون جتي جتي معوش ملي هئي، اتي لڙڪ لڙا هئس.

نيلم ان واقعي کان پوءِ مون کي ڪڏهن به يونيورسٽي ۾ نظر ڪانڌ آئي، ڪجهه دوستن کان معلوم ٿيو هيو ته نيلم جو يونيورسٽي ۾ آخري سال آهي، نيلم گھڻو ڪري يونيورسٽي ايندي به ڪونهي، جتي اچي به ٿي ته ٿل برقي ۾ ايندي آهي، نيلم جو اسڪرين تان غائب ٿيڻ هڪ وڏو سوال هيو، وڏي ڳالهه ته معوش جي خودڪشي کان پوءِ نيلم کان ڪنهن به قسم جو ڪو پڇاڻو ڪوڙ ٿيو، پوليس اسان سڀني سميت معوش جي سوندين ساهيتين کي انويسٽيگيشن هيٺ رکيو پر نيلم پوليس جي انويسٽيگيشن کان به آجي رهي ته ممعجي اندر ڪاٺ لڳندا هئا پر خوف روحان خاموش رهڻو پوندو هيو.

معوش جي موت کان پوءِ ڪجهه ڏينهن تائين يونيورسٽي جي انتظاميا ۾ ٿر ٿلو مثال رهيو، معوش سان هاسٽل تي گڏ رهندڙ چوڪريون به تمام گھڻيون پريشان هيون، ڪجهه ڏينهن جي لڳاتار ٿر ٿلي کان پوءِ

روايتي انويسٽيگيشن جو نه ڪٽندڙ سلسلو شروع ٿي ويو هو، پوليس به چڪر هاسٽل جا ڪجهه ڪمرا سيل، چوڪرين ۽ انتظاميا کان پڇاڻو موبائيلن جي ٿرينگ کان پوءِ به اصل معاملي جا ڪارڻ معلوم نه ٿي سگهيا ها ۽ واقعي کي گهرو ان بشت ڄاڻائي پوليس به آرام ڪرڻ لڳي هئي ۽ جيئن جيئن ڪيس پراڻو ٿيندو ٿي ويو جنج معوش سڀني کان وسرڻ لڳي هئي.

مون کي ڪيئي ڏينهن ننڊ نه آئي ۽ سُڪون جو ساهه نه کنيو هُئ. انهن ئي ڏينهن ۾ خبر پئي هئي ته معوش پنهنجي موبائل جي سموري ڊيٽا ڊليٽ ڪري ڇڏي هئي، پوليس پاران اهڙي رپورٽ به سامهون آئي هئي، اخبارن ۽ مختلف ٽي وي چئنلن تي هڪ هفتي تائين معوش جون ڳالهيون وڳي سان نڪتل تصويرون ماڻهن جي نظرن جو مرڪز رهيون هيون.

ڪافي ڏينهن تائين يونيورسٽي جو ماحول سوڳوار رهيو هو، اسان سڀني ڪلاس ميٽ دوستن معوش جي ياد ۾ هڪٽڙو ننڍڙو پروگرام، ڪرايو هو، جنهن ۾ اها ساڳي ڳالهيون وڳي واري معوش جي تصوير رکي، ان جي سامهون ڏيئا باري کيس ٽوڪن سان پيڻا ڏئي هئي سين، ڏٺي ۽ سڀني معوش جون سارو ٿيون ساريندي پنهنجا ڳال آلا ڪري ڇڏينديون هيون، اڪرم اسان سڀني کان سينئر هيون، اهو پنهنجي پڙهائي ٻوڙي ڪري يونيورسٽي کي ڇڏي ويو هو.

احساسن جا اڌ ڪٽل پنهنجي اڪيلائي ۾ معوش کي ساري ٽئينا هئا، هڪ طويل تنهائي ۽ بلا جيڏي پيڙاري ڪيفيت ۾ ڪاهي پئي هئي. معوش دل، دماغ ۽ تصور تان هڪ ٻيل به نه لٽي هئي.

يونيورسٽي ۾ گذريل پورائي سال الائي ڪيئن گذري ويا هئا.

ڪا خبر ئي ڪانه پئي، يونيورسٽي جو پهريون سال ياد ڪري گم ٿي ويندو هُئس، معوش سان واقفيت کان ويندي، ان سان پهريان ويجهڙائي ۽ پوءِ هاسٽل ۽ چوڪرين بابت ڪچهريون، پوڳ، چرچن تائين سمورو ماضي سامهون هُيو، هر ڪم جي شروعات وٺندڙ ۽ منجهانيندڙ محسوس ٿيندي آهي، يوني ۾ اچڻ ۽ ماحول کي سمجهڻ به پهرئين ڏکيو لڳو هو، پر پوءِ آهستي آهستي مزاجن پيٽ پئجي وئي هئي، هڪ طرف هُسن هُيو ۽ سُندر جسمن جي خوشبوءِ هُئي ۽ ٻي طرف مستقبل هُيو، اتر جا اوجاڳا هُئا. وڏي پاءَ جي مزوري ڪري ماني لاءِ پئسا اُمانڻ واري سرگرمي ۾ گهران ٻار ٻار پنهنجو خيال رکڻ ۽ شوق سان پڙهائي ڪرڻ واري ڀارت منهنجي سامهون ايندي هئي ته سوچڻ ٿي موجود ٿي پوندو هُئس، سڀاري اڙناري جون موڪلون ملن ته ڳوٺ وڃڻ تي دل ئي نه چوي، ڳوٺ وساري ڄامشوري کي پنهنجو ڪري رهي رهڻ پويان به هڪ طويل ڪهاڻي هُئي، جنهن جي تڪميل تائين نه ڄاڻ مون ڪيترو پيو ڳڻيو هوندو، ان هوندي به ڪافي ڏکيائون پيش آيون پر هر مشڪل سان مٽاڙو اٽڪائي اڳتي وڌندو رهيس، مصيبت ۾ وڌڻ جو مزو ئي پنهنجو آهي، حوصلي سان جيئڻ ۽

سور ابروفيسر چريا ٿي گذرو ۽ داخل ٿين ها، پر ڪارين اکين جي نهار کان ويندي، ڳاڙهي ڳڻن جي ڪشش ٿاڻين، هتي جو ڪجهه به آهي اهو سورو ڪر شومر سٺو جي جوانين جي خوشبوءِ جو آهي.

يونيرسٽي جو آخري سال ۽ اُن جا رهجي ويل ڪجهه مهينا ائين گذري رهيا هئا، جيئن هاءِ وي تان ڳاڙهيون...

انهن ڏينهن ۾ نه مون سان ڪڏهن ڪو نيلم رابطو ڪيو، نه سيمي، باقي رهي ڪڏهن فون ڪال ٿي ته ڪڏهن روبرو به ٿاڻيم ڏيندي هئي، مون وس ڪيا ته رهيءَ جا ٿانو ڪرڪاڻجن پر اهڙو ڪو موقعو ئي نه مليو، باقي رهي جو راضيو سمجهه ۾ اچي ويو هو.

اُن ڏينهن اي سي ٿو ٿان واپس اچي رهيو هُئس ته روڊ جي سائيڊ تان نت پات ٿي لڳل چٽيءَ هيٺان رهيءَ پيئي هئي ۽ مون کي ڏسي پري کان ڪلندي چيائين ته،

"او چريا... هيٺي هيٺي.."

آئون به رهيءَ طرف لڙي پيو هُئس، گهڙي ڪن اُتي پيئي ئي چار ڳالهيون ڪيوسين ۽ پوءِ آهستي آهستي پنهنجي ٿوڙو ڪاپي وارن دڪانن تائين گذر آيا سين، اُن دوران رهيءَ پڌاير ته،

"اسد هڪ ڳالهه جيڪا مون توکان لڪائي آهي، اڄ اها توکي پڌاير ٿي چاهيان."

مون پنهنجي وارن ۽ چمري تي هٿ ڦيرائيندي، رهيءَ کي چيو ته،

"سرڪار پوءِ دير ڇا جي؟"

مون کي پوري پڪ هئي ته يونيورسٽي کي الوداع ڪرڻ کان اڳ ۾ رهي مون سان پيار جو اظهار ڪندي ۽ مموش چيان ويندي ويندي، پنهنجي وارن جو واس ڏئي سدائين لاءِ امر ڪري ويندي، پر رهيءَ اُن

بعداري جو مظاهرو ڪرڻ، ڪتابن مان ڇاڻ حاصل ڪرڻ کان پوءِ اڪثر خوداتمناڻي پيدا ٿيندي هئي، آئون اڪيلائي ۽ مايوسي جي عالم ۾ غرق کان ٿيڻ کان پهرين پاڻ کي ڪتابن حوالي ڪري ڇڏيندو هُئس تنهن ڪاڻ مڪمل نجات حاصل ڪرڻ، غلط سوچڻ ۽ غلط فيصلو ڪرڻ کان بچڻ سٺا ڪتابن ڏيکاريا هئا.

منهنجي زندگي ۾ رسڪ ڪٿڻ ۽ نه ڪرڻ جهڙا ڪم ڪرڻ سدائين شامل رهيا آهن، عشق ڪرڻ به منهنجي لاءِ ڪنهن رسڪ کان گهٽ نه ڪوڙ هو، نه مان سمجهو نه سڳورو پوءِ ڪيئن ڪوئي پنهنجي ٻانهن ۾ پٺاه ڏئي ها.

يونيورسٽي ۾ جيڪي دوست ٺاهيم اهي گهڻو ڪري منهنجي پيڪار طبيعت جي ڪري مون کي هڪ هڪ ڪري ڇڏي ويا، منهنجو پنهنجو مزاج آهي، منهنجون پنهنجون روايتون آهن، منهنجي ڪنهن سان فخر نه ٿيڻ پويان به ڪيئي راز لکيل هئا، متضاد رهن منهنجي فطرت جو حصو آهي، آئون چوندو آهيان ته ماڻهو کي زندگي جو موزو ڏانهن ايندو آهي جڏهن اهو ڪنهن سان اختلاف رکي اڳتي وڌي، گهڻا ماڻهو پيڻن جي پيڻن سان پنهنجي ڪرڻ کي ترجيح ڏيندا آهن ۽ مان ڪنهن جي ٺاهيل پيڇون تي هلڻ کي به مڃو سمجهندو آهيان، منهنجون واٽون به پنهنجون آهن ته جاتون به پنهنجون آهن، اُن ڳالهه کي ڪوئي تسليم ڪري نه ڪري اُن سان ڪو فرق ٿورو پوي پر سچ اهو ئي آهي ته مان اهو چاقو آهيان جيڪو هر اُن ڪٽي سوي جي ڪل لاهي، اُن کي کاڌ جي قابل بڻائيندو آهي.

سموري ته ياد ناهي پر اها ۽ انهيءَ موضوع تي ڪيل سھڻين چوڪرين جي واديءَ يونيورسٽي ۾ منهنجي ڪلاس جي دوستن جي الوداعي پارٽي ۾ ڪيل آخري تقرير هئي، آئون يونيورسٽي کي سھڻين چوڪرين جي وادي سڏيندو آهيان، هتي سونھن نه مڃي ها ته هتان جا

نيلم جي گھڻو ريجو هُئِين، توکي ضرور چيل جو منهن ڏسڻو پوندو، اسد نيلم جي مان نه چري ٿي وينديس ۽ مان پڙهائي اڌ ۾ ڇڏي ڪيئن واپس وڃان.

مون پنهنجون سموريون همدرديون رڻي جي حوالي ڪندي رڻي

کي دلچاءُ ڏيندي چيو ته،

”رڻي تون پريشان نه ٿي، مان تنهنجو ساٿ ڏيندس، توکي ڪجهه ڪونه ٿيندو پر جيڪڏهن توکي نيلم جي ڪنهن به حواسيائي جي منڍ

آهي ته پوليس کي صاف صاف ٻڌائي ڇڏ“

رڻي پنهنجو ڪٽ منهنجي ڪلهي تي رکندي، ڪافي وقت تائين منڍڪندي رهي، مون پوري ڪوشش سان رڻي کي گھڻي روئڻ کان بچاءُ پڇاريو ورتو هو، سندس ڪيفيت جي پيڙهي کي بلڊوز ڪرڻ لاءِ مون ڳالهين جو رخ تبديل ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي ته ڪي گھڻيون رڻي خاموش ٿي، هڪو ٽسڪر اڀر هو.

موش جي خودڪشي کي نري گھٽ ٿي مهينا ٿي ويا هئا ۽ نيلم به يونيورسٽي ڇڏي چڪي هُئي، رڻي ٻڌايو هو ته،

آئون حيران آهيان ته اسان جون اخبارون ۽ سمورا ٽي وي چئنل به انڌا ٿي ويا آهن، جو ايڏي وڏي واقعي کي بنا تصديق جي خودڪشي قرار ڏئي ڇڏيائون، فقط پوليس رپورٽ کي ڏسي ڪري..

اُن ڏينهن رڻي ڪي پهر پارڪ تي ويٺي ڪيڏي محل منهنجي ڪلهي تي ڪٽ ته ڪيڏي محل منهنجي گوڏي مٿان پنهنجو مٿو رکي رُني هُئي، رڻي ٻڌايو هو ته،

”موش منهنجي ڏاڍي هوشيار سهيلي هُئي، سندس خواهش هُئي ته موءُ وڏو ماڻهو بڻجي، ڪنهن اعليٰ عهدي تي اچي، پنهنجي والدين جي ڏنل خواجهن تي پوري لهي سگهي، موش والدين جي خواهشن ۽ اسان

ڏينهن ڇتر ڪاٽيندڙ خبر ٻڌائيندي، مون کي حيرت ۾ وجهي ڇڏيو هو، رڻي ٻڌايو هو ته،

موش خودڪشي ناهي ڪئي ته منهنجا لڱ ڪانڊارجي ويا هئا، مون اُن واقعي کي وڌيڪ وائڪو ڪندي ٻڌايو ته،

موش جي قتل پويان نيلم جو پورو پورو هٿ آهي، موش جي موت جو ڪارڻ نيلم ئي آهي

نيلم جي طبيعت ۽ سرگرمي کان آئون به واقف هُئس ۽ نياڳي موش جي باري ۾ ڪوڙ ساريون آئينون مڃيون ڳالهون به ڪندي رهندي هُئي، رڻي جي وائان موش جي خودڪشي پٺيان نيلم جي هٿ هجڻ واري انڪشاف تمام گھڻي ڪاوڙ ڏئي ڇڏي هُئي، اُن پل نيلم منهنجي سامهون هجي ها ته شايد آئون نيلم کي ماري ڇڏيان ها، مون رڻي کي ڪوڙ ساريون ميارون ڏيندي چيو ته،

”يار جيڪڏهن توکي موش جي مايوسي جي خبر هُئي يا سندس ڪن مسئلن کان واقف هُئين ته گھٽ ۾ گھٽ مون کي آگاهي ڏيڻ ها ته آئون اُن مسئلي جو ڪو نه ڪو حل ڳولي لهان ها ۽ موش جهڙي معتبر چورڪريءَ اسان کان جدا نه ٿئي ها“

رڻي پنهنجو نڪ رڻي سان صاف ڪندي ٻڌايو ته،

”اسد مون کي اهڙي ڪابه خبر نه هُئي، نه ته مان ئي موش جو سهارو بچان ها ۽ نه توکي به ضرور ٻڌايان ها“

دل جي ڪيفيت غمگين ٿي وئي هُئي، رڻي تمام گھڻو پريشان ٿي وئي هُئي، رڻي ٻڌايو ته،

”منهنجي گھر وارا چون ٿا يونيورسٽي ڇڏي واپس اچ، پوليس توکي ڪوڙي ڪيس ۾ ٿاسائي ڇڏيندي، منهنجون سهيليون به چون ٿيون ته تون

سان ستيو پيو هو، ايترا پسا ته پهرين تاريخن ۾ پوڻيلاستي جي پروفيسرن جي پريس ۾ ڪوڙ پيل هوندا هئا، جيترا پسا روئيءَ جي پرس ۾ ڏٺا هئا، ان پل روئيءَ کي پينار ڪرڻ ۽ سندس چيٽرائڻ خاطر مذاق ڪرڻ لڳو هئس ته.

"ايڏا پسا ته وائيس چانسلر وٽ به ڪوڙ هوندا جيڏا پسا اجهڪله جون چوڪريون ڪمائين ٿيون"

روئيءَ منهنجو جملو ٻڌي، ٿورو مسڪرائي، ٿيلهي ۾ ڪپڙا سيٽ ڪندي ڪٺڻ لڳي هئي ۽ پوءِ اڳتي وڌندي روئيءَ به ڪلندي ٻڌايو ته،

"جنس، جنس جو فرق هوندو آهي چرياءُ، ڪٿي ڏس ته چوڪرا ٿا

ڪمائڻ ته ڪٿي چوڪريون...! پين جي ڪيسن مان پسا ڪپڙا ايترو آسان ٿورائي آهي، ان لاءِ وڏي جفاڪشي ڪرڻي ٿي پوي پوک

هن منهنجي ڪلامي تي مُڪ هڻندي چيو ته مون به موڙ ٺاهي، ڪيس چيو ته.

"انهي جفاڪشي ۾ ڪيتري محنت ڪرڻي پوندي اٿي ۽ ٽپڪي پوندي هوندي يا سمڪي ته ضرور پوندي هوندين"

منهنجو ٽوڪيا جملو ٻڌندي ئي هن وڏو ٽڪ اڏاڙيندي چيو ته،
"تو ڪي ڪير سمجهاڻي شڪي چوڪرا..."

"شڪ ڇا جو... مون کي پڪ آهي سرڪار... اوهان سخت پور هيو ڪري ڪمايو ٿيون ۽ مون کي ان جو پورو پورو احساس آهي."

روئيءَ ڪپڙن واري ڳري ٿيلهي منهنجي هٿ ۾ پڪڙائيندي، اڳتي وڌي وڃي چوڙين واري ٿيلهي وٽ پيئي هئي ته مان به ڪجهه پلن لاءِ موٽائڻ فون تي آيل آيس، ايم، ايس ڏسڻ لڳو هئس.

شام جو دير سان واپسي تي المنظر جي نظارن ۾ اکيون ترسايون هيوسين، روئيءَ پيٽيءَ تي وٺي، درياءُ جو سير ڪرائيندي مون کي ڪجهه

ساهتيئن جي سڀن کي روئي، پنهنجي اڏوري خواهش ڪٿي ٿيڻ کي پنهنجو ڪري، اسان کي عمر جو وڏو ڏوڏي هلي وئي يار..."

منهنجن اکيون به ڪڪريون پئجي ويون هيون، آئون معوش کي ياد ڪري هُون به اڪيلائي ۾ روئيندو هئس پر ان ڏينهن روئيءَ جي لڙڪن سان گڏ منعجا لڙڪ به ڳلن تان ڳري سمنبد ٺاهي رهيا هئا.

مون ۽ روئيءَ ان ڏينهن اٿار ڪيو هو ته هتي ايندڙ هر چوڪريءَ ۽ چوڪري کي هتان جي حراپين کان آگاهي ڏينداسين، هڪڙو گروپ ٺاهي فقط ئي فقط ايندڙ سنڌ جي شعور کي اڳتي وڌڻ لاءِ انساهينداسين ته جيئن هو يونيورسٽي جي ڪنهن به اوباش چوڪري يا ڪنهن ڏاڏوڻ چوريءَ جي چڪرن ۾ اچي پنهنجو روشن مستقبل ميوڙ نه ڪن.

اُهو سڄو ڏينهن روئيءَ مون سان گڏ گذاريو هو، مان ۽ روئي توڙي جو تمام گهڻا پريشان هئاسين ان هوندي به مون پنهنجي پاڻ ۾ سگهه ساري، هڪ وڏي حادثي کان پوءِ پاڻ کي ميٽڻ سڳي ورتو هو، ان ڪري به مايوسي واريون ڳالهيون هڪ پاسي ڪري، روئي جو موڙ متاثر ۽ آداسي واري ڪيفيت مان ٻاهر آڻڻ خاطر موضوع تبديل ڪري، پيار پير يون ڳالهين ۽ ڪل يوگ ڪندي، يونيورسٽي کان پوءِ منجهند جي ماني سوسائٽي جي هڪ ريسٽورينٽ تي کائي، حيدرآباد نڪري آيا هئاسين، روئيءَ حيدر چوڪ تان ڪجهه ڪتاب خريد ڪيا هئا، روئيءَ جي ڪتابن سان ويجهڙائي وٺندي هئس، روئي جي ادب سان دلچسپي هوندي به هن الاتي جو زولاڄي ڏيار ٿيمنت کي ترجيح ڏني هئي، شهر جي شهر ۾ ڳالهائيندي ڪي ڳالهيون ڪنن تائين نه ٿي پهتيون ته مان ۽ روئيءَ وڏي آواز ۾ ڳالهائيندي پنڌ ٿي پنڌ ڪلاڪ مارڪيٽ آياسين، جتي روئي هر پيري جيان پنهنجي پسند تي تمام سُٺا ۽ مهانگا ڪپڙا پنهنجي لاءِ خريد ڪيا هئا، روئيءَ جڏهن پنهنجو پرس کوليو ته مون ڏٺو روئي جو پرس پئسن

جيئن هر ماڻهو جيئن عمل چاهي چانه جو چسڪو وٺي سگهي ٿو اهڙي ريت جنهن پل به موءِ ٿئي ته ماڻهو ڪنهن به حسين چوڪريءَ جا وڻندڙ رسيلا چپ پنهنجي وات ۾ قابو ڪري، چوسي چسڪو وٺي سگهي، گهٽ ۾ گهٽ ايتري ته آزادي آواهه دلين جي مالڪن کي حاصل مهجي ها ته ڪهڙي قيامت اچي وڃي ها.

حقيقت هي به آهي ته ائين ڪافي پيرا ڪجهه چوڪرين جي تعريف ڪري انهن جا چپ به چوسيا اٿم پر وڻندڙ لذت سواءِ موموش جي چئن کان ٻيو ڪنهن جي به چين مان نه ملي.

هلڪي، اوندهه ٿيڻ کان پوءِ روئي موڪلائي گولس هاسٽل جي مين گيٽ کان اندر داخل ٿي هتي ته مون هڪ نظر گولس هاسٽل تي وجهي سوچيو ڇو ته، الاڻي ڪيترا جسم هتي هم جنس جسمن سان گڏائيندي پسيا هوندا پر انهن ڪڏهن حقيقي مزدور تو به هوندو الاڻي نه، نيلم به ٻين چوڪرين پاران پڙايل هن هاسٽل جون سموريون ڪهاڻيون الاڻي سچيون آهن، الاڻي نه پر هڪڙو سچ هي به آهي ته، هتي ڪجهه اڻيون چانئون حسين ڇههءَ کان پري رهي، لڙڪي ته پون ٿيون پر اُهي ڪنهن جي سڀني سان نه ٿيون ٽڪرائجن، ايستائين جيستائين اُهي هتان نڪري واپس ڳوٺ نٿيون وڃن.

ڏينهن ۾ ڳوٺ وڃڻ جي خبر ڏني ته هيڪر ٿورو ڊگير ٿي ويو هُئس، پر ويندڙن کي ڪير روڪي به نه ٿو سگهي، هُون به هر ڪنهن کي هڪ نه هڪ ڏينهن جدا ته ڇڏيو هُئي هوندو آهي، سو اُن تي دل نڀدي ڪرڻ مان ڪهڙو فائدو، چوڪريون جيستائين يونيورسٽي ۾ آهن ته اُهي اسان جون آهن، پڙهائي پوري ڪرڻ کان پوءِ يا سندن موءِ متجڻ کان پوءِ انهن کي ڪوئي روڪي به ناهي سگهندو.

يونيورسٽي جا پيسر به ٿي ويا هُئا، روئيءَ جي پڙهائي مون وانگي پوري ٿيڻ واري هُئي، اُن پل سوچيو هُئس ته اسان نوجوان عالیشان خواب کڻي يونيورسٽي اچون ٿا ۽ هتي پهچڻ کان پوءِ اسان جون اکيون ڪتابن ۽ نصاب جي سليبس کان هتي وڃي چوڪرين جي چڱن تي اٽڪي بيهي رهن ٿيون ۽ اسان پنهنجو تمام گهڻو نقصان ڪري پوءِ پڇڻايندا آهيون، ڪاش... اسان هتي اچڻ وقت ئي بهتر فيصلا ڪري، پنهنجو ڪيريئر ٺاهيون ته هوند اسان يونيورسٽي ڇڏڻ کان پوءِ اعليٰ عهدن تي پهچي وڃون، پر اسان هتي رڳو سونهن ۽ سُندرتا جا تمنا ئي ٿي، پنهنجو وقت لڇڪندڙ چيلم، وڻندڙ ويس ۽ ٻانوري بدن جي حاصلات ۾ وڃائي ٿا ڇڏيون.

پنهنجي منهن سوچي رهيو هُئس ته روئيءَ پاڻي جو چلهو منهنجي منهن تي هنيو ڇو ته چرڪي ڏيان سندس ڪلندڙ مٿاڇي ڏانهن ڇڪجي ويو هو، روئيءَ جڏهن ڪلندي هُئي ته ڳڻن تي وڻندڙ چڱهه هُئي ايندا هُئس ۽ سٺا چپ ٿورو ويڪرا ٿيندي ئي خوشبوءِ هاريندا هُئا، اُها خوشبوءِ جيڪا پنهنجي اندر اوتڻ لاءِ مون الاڻي ڪيترو وقت روئيءَ پويان صرف چپ چمڻ جي خواهش کي پاليندي وڃايو هو، الاڻي چو مون کي هر سڻي چوڪريءَ جا وڻندڙ چپ چوسڻ جي چوس پيل هوندي هُئي، ڀلي اُها سڻي چوڪريءَ ڪنهن جي گول فرينڊ ڇو نه هجي پر چاهيندو هُئس ته

سڀاڻي اٺليءَ جي فلاڻيت آهي، اُن ڪري سوچيم ته توهان سان ڪال تي ڳالهائجي

سيمي هڪ ساهي ۾ پنهنجي ماڻيل خوشي جو اظهار ڪيو ته مون به سيمي کي ڪوڙ ساربن دعائون ڏيندي، مبارڪون ڏيون، سيمي اسڪالرشپ تي اٺليءَ وڃي رهي هُئي، اُن کان اڳ ڪافي چوڪرا ۽ چوڪريون پنهنجي بهتر مستقبل لاءِ سوچي يونيورسٽيءَ کي الوداع ڪري چُڪا هئا. باقي مان ۽ روني رهجي وياسين، روني وس آهر ڪوششون ڪري هُئي ته من ڪٿان ڪو موقعو ملي پر سڀ ڳالهه محنت جي هوندي آهي، مون وانگي شايد روني به رڳو لذت ۽ چسڪن ۾ سوائي محنت ڪئي هُئي جو رهجي وئي.

آئون ڪڏهن ڪڏهن پنهنجي منهن سان ويهي سوچيندو آهيان ته ڪاش آئون آوارگيءَ تي ڊگري حاصل ڪري، چٽواڳي تي پي ايڇ ڊي ڪري ڪنهن انگريز ملڪ جو ويزا وٺي وڃي، پنهنجي اندر جون سوربون حسرتون پالي، گورنن جي ملڪ ۾ انجواءِ ڪيان ها، جتي ڪنهن به قسم جي ڪا جمل پل نه هجي ها، اُتان جون اڳڻايون عورتون ۽ انهن جاجنسي عضوا ڏسي لذت حاصل ڪري، پنهنجو پاڻ کي پر ڪيف محسوس ڪريان ها.

سيمي سان ڪچهري دوران مٿان روني جون ڪالون اچڻ لڳيون هُيون ته مون سيمي کان موڪلائي، روني سان ڳالهائڻ شروع ڪيو،

”جي روني ڪهڙا حال اٿئي“

”خير آڪٽي بزي لڳو پيو آهيون“

روني جي سوال جو ڪوڙو جواب ڏيندي چيم ته،
”گهروارن سان پئي ڳالهائيم، توهان ٻڌايو“

رات ٿيندي ئي ڪيفيت ۾ بيقاراري ڪاهي پئي هُئي، مومش جون يادون اڪيلائي ۾ اڌ مٽو ڪري رهيون هُيون، اڪيلي گهر ۾ اٽڪن کان سواءِ مون وٽ ٻيو هُيو به ڇا؟

بيقراراري کان بيزار ٿي، ليپ ٽاپ کولي گهڙي سوانغم ۾ پناهه ڳولي هُئڻم پر نغمن جي نرملا وڌيڪ نهوڙي ڇڏيو هو، آئون اڪثر جدائي جا گيت ٻُڌڻ پسند ڪندو آهيان، پر اُن گهڙي اُها موسيقي مرڳو ساهه ڪڍي رهي هُئي ته اُن کان به منهن موڙي، موبائل ۾ اڪيون اچيلايون هُئڻم، اُن ويل موبائل جي اسڪرين تي سيمي جي مس ڪال لڳل نظر آئي ته مون کيس بيڪ رنگ ڪئي، پريان سيمي جو سندس هاليءَ، قد ۽ وارن کان به وڏو آواز منهنجي ڪنن تائين پهتو ته مون کيس ڏيکاريو، سيمي به لهجي ۾ جهڪائي آئيندي مخاطب ٿي هُئي،

سيمي ٻُڌايو هو ته،

”توهان ٻن ڏينهن کان لڳاتار يونيءَ ڪو نه آيا، توهان جو روني کان پڇيو هُئڻم، توهان سان ڪچهري ڪرڻي هُئي ۽ ويندي ويندي موڪلائڻو به هُيو، منهنجو خيبر سان ويزا وارا مسئلو حل ٿي ويو آهي ۽ منهنجي

روئي جو آواز ڳورو ٿي ويو هو ۽ ڪي ٻل خاموش به ٿي وئي هئي، سنجبا ڳوڙها اکين جا ڪير ٽوڙي کاڌيءَ مان ٽمي رهيا هئا، بدن ۾ غلڙاڪ رڻهي اچي وئي هئي، ڏکي رکي مون سڏڪيل آواز ۾ روئي کان

پڇيو ته
"تو ڪي ايتري خبر ڪيئن ۽ ڪٿان پئي آهي ۽ ان ڏينهن تو چو

ڪون ٻڌايو هيو؟"
روئي جي سُڪڻ جو آواز پهتو ۽ پوءِ روڻڻ واري لهجي ۾ روئي ٻڌايو

ته
"مون ڪي ٻي ڏينهن تي سڄي ڳالهه نيلم پاڻ ئي ٻڌائي هئي، نيلم چيو هو ته،
"تون به هلين ها ته چار ڏوڪر ڪمائي اچين ها، نياڳي سڄو پٽڪ

اڪائونٽ چڻ چورين لاءِ سيف ڪري ڇڏيو هو!"
روئي چواڻي ته نيلم وڌيڪ ٻڌايو هو ته،

"موش ڪي به ان جو حصو مليو هو ۽ موش پريان ناراض ۽ پوءِ ڪمپروائيز ڪري وئي هئي..."
روئي جي آواز ۾ خوف سان گڏ حشرات محسوس ڪئي هئي، روئي

سمڪندي ٻڌايو ته،
مون خود موش کان ان بابت پڇيو هو ته موش لهجي لهجي ٿيندي

سڄي حقيقت مون ڪي به ٻڌائي هئي پر نيلم چوري موش جي ويڏيو ريڪارڊ ڪري پروفيسر حوالي ڪئي هئي. تنهن جي جان ته پهرين نه مون ڪي هئي ۽ نه ئي موش ڪي. اوجھتو پروفيسر جي بليڪ ميلنگ موش ڪي موش تي مجبور ڪري ڇڏيو... ۽ مان ان ڏينهن ئي توکي سڄي حقيقت ٻڌايان ها پر موش جي ويڏيو ۽ پروفيسر جي بليڪ ميلنگ جي

روئي معمول جيان خوش مرچيا ڪري، بس ڪئي ته مون روئي کان موش جي خودڪشي بابت پڇيو ته روئي هلڪي لهجي ۾ مخاطب ٿيندي ٻڌايو ته،

"اسد نيلم نياڳي تي وڏو پاپ پوندو، نياڳي قهر ڪيو آهي"
"وري ڇا ٿيو"

مون تجسس مان روئي کان پڇيئون
روئي ڳالهين جا ٽاڪيا ڪوليدي ٻڌايو هو ته،

موش جي خودڪشي کان ڪجهه ڏينهن اڳ نيلم ڪنهن ماڻهو کان تمام وڏي رقم وٺي، موش ڪي ساڻ ڪري ان شخص پاران روڪايل پارٽي ۾ شامل ٿي هئي، اها پارٽي ان شخص پنهنجي پراڻيوت جڳهه ۾ رڪرائي هئي.

روئي گسڪندي وڌيڪ ٻڌايو هو ته،

"مون ڪي به ان پارٽي جي نيلم دعوت ڏني هئي پر مان طبيعت خراب هجڻ ڪري نه وڃي سگهيس، ان رات موش سان شراب پيشل پنجن ماڻهن زبردستي ڪري، سندس اگهاڙي ويڏيو ريڪارڊ ڪئي هئي، موش ڪي ان ويڏيو جي خبر ڪجهه ڏينهن کان پوءِ هڪ پروفيسر کان پئي هئي، جيڪو موش ڪي وقت به وقت حر اسان ڪندو رهندو هو ۽ نيلم جي ان پروفيسر سان به تمام گھڻي ويجهڙائي هئي."

ڳالهين دوران روئي سمڪندي ۽ سڏڪندي به رهي، منهنجي پيرن هيٺان زمين نڪري وئي هئي، دل چوي پئي دنيا ڪي هن زمين جي گولي تان ئي اڏائي ڇڏيان، روئي وڌيڪ ٻڌايو ته،

"موش پهرين نيلم کان ان ڳالهه تي تمام گھڻو ناراض به ٿي هئي پر پوءِ نيلم گھڻين مشن کان پوءِ موش ڪي مڃائي ورتو هو، اچانڪ پروفيسر جي بليڪ ميلنگ جي ڪري موش ايڏو وڏو قدم ڪيو."

نه چاهيندي به اسان کي خاموش رهڻو پئجي ويو هو ۽ اسان جو پوڏورو سٽي ۽ آخري سال هيو، ان ڪري به اسان نه پنهنجي لاءِ ڪو خطرو کڻي پئي سگهياسين ۽ نه ئي وري پنهنجي والدين لاءِ...!

اها رات نفايت ئي ڪريپ مان لڄندي هئي، گهڻي دير تائين خاموشي جي خارش پنهنجي ذهن ۽ سمير کي کائيندي رهي، رڳو ان ڏينهن مون کان واعدو وٺي ان واقعي کي دل اندر دفن ڪرڻ جو چيو هو. نيٺ به الائي ڪهڙا وڻ وسايا هئا، بس مان، اڪيلائي ۽ يادون هڪ ٻئي جا همسفر ٿي هلي رهيا هئاسين.

حادثا ماڻهو جي عمر گهڻائي ڇڏيندا آهن ۽ ماڻهو وقت کان اڳ يا نه ڳري ويندو آهي يا مري ويندو آهي. آئون تنهنائي جي تپش هيٺ مسلسل ڳري رهيو هئس، ائين جيئن سڄي تي برف ڳرندي آهي.

مون کي اڄ خبر پئي آهي. پٽڻ ۽ آيو آهي ته پوليس ان پروفيسر کان پڇو ڳاڇا ڪرڻ لاءِ ڪٿي وئي اٿس، هاڻ ڏسو ته ڇا ٿو ٿئي!

رڳو جي خطرناڪ انڪشاف مون کي سڻ ڪري ڇڏيو هو، منهنجي اکين ۽ سانوڻي لهي آئي هئي، ساڳي ڪيفيت رڳو جي به هئي، مون رڳو کي چيو ته.

"توهان هڪ ساهي ۽ سحر داستان فون ڪال تي پڙايو آهي ۽ سگهي ته توهان جي ڪال به تريس ٿيندي هجي، پوليس ته اسان سحر کي انورسٽيگيشن هيٺ رکيو هو ۽ هاڻ به جاچ ٿي سگهي ٿي، سو فون ۽ اهڙيون ڳالهون ٺاهڻ ڪيون."

رڳو کان رڙ ٺڪري وئي هئي ۽ چوڻ لڳي ته،
 "هاڻ ڇا ٿيندو، مان ته مري ويس."

رڳو جا مٽڪا اڳي کان وڌيڪ تيز ٿي ويا هئا، مون رڳو کي آنر ڏيندي چيو ته،

"توهان پريشان نه ٿيو، انهي حادثي کي ڪافي وقت ٿي ويو آهي، ڪيس ڌري گهٽ بند به ٿي ويو هوندو، هن ملڪ جو نظام ئي ايتو ملي ٿو، جيڪي ڪيس هفتن ۾ حل ٿيڻ گهرجن ته اهي سالن تائين هلندا ٿا، جيڪي وري سالن تائين هلڻ ڪن ته اهي هفتن ۾ بند ٿي وڃن ٿا، سو توهان گهر آيو نه...!"

پنهنجي دلداري کان پوءِ رڳو ڳالهين جو رخ تبديل ڪري ڇڏيو ۽ پوءِ جلدي ۾ خدا حافظ چئي هن فون بند ڪئي هئي، رڳو جي ڇوڪرائيندڙ ڳالهين کان پوءِ سوچون پنهنجي ذهن کي ڪڍي رهيون هيون، ڪجهه به سمجهه ۾ ڪو نه پئي آيو ته ڇا ٿيڻو هيو ۽ ڇا ٿي ويو آهي.

کان پري رهڻ، پنهنجو مستقبل تباه نه ڪن، پنهنجو ڪير پٿر لاهي اچي

وڌن.

پر وري به ساڳي ڳولائي سوچ ذهن تي وٺي وٺي وار ڪيو ۽ انهن چورن جا افعال ڏسي سوچيو هُئَم ته اسان جو ڇا؟ جيڪو ڪندو سو لوڙيندو، اسان کي ان وقت ڪنهن روڪيو هُيو جو مان ڪنهن کي روڪي، سمجھائي، سھڻي صلاح ڏيان ۽ هُون به چيو ويندو آهي ته چڱائي جو وقت ناهي.

جڏهن واقعي چڱائي جو وقت ناهي ته پوءِ مان چڱائي ڪنهن سان

چو ڪيان.

يونيرورسٽي کان ٻاهر ايندي، مين روڊ تائين سنڌ جي سونھن جو مرڪز، حسين جيسمن جي نمائش نما الڳنڌڻ هن عاليشان درسگاه کان موڪلائي رهيو هُئَس، گرلس هاسٽل جي بالڪوني ۾ ٿرندڙ بنا پوتيءَ جي لامارا ڏيندڙ، هڪ آئي تي نظر پئي هُئي، جيڪا وارن جو موڙو ڪري ڳاڙهن ڪپڙن سان، پيسل ڪپڙا تار تي سُڪا رجهي رهي هُئي، ان جي بلڪل پير سان کليل وارن سان پينٽ شرٽ پاتل ڪا پويڙي به نظر آئي هُئي، جيڪا فون تي ڳالهائيندي وڏا وڏا ٽھڪ ڏيندي نظر آئي، مين روڊ کان اُهي وٺندڙ منظر ڪافي ڌنڌلا به لڳي رهيا هُئا پر هُئا ڏاڍا دلنريب..

ان پل سوچيو هُئَم ته هتان جي اڪثر چوڪرين جا وار ته کليل هوندا آهن پر اُهي پنهنجون خواهشون به کولي رکنديون آهن الائي نه..!

کليل وارن واريون آپس اقون جسماني طور ڪيترو کليل هجن ٿيون، اُهو ته تصور به نٿو ڪري سگهجي، پر ذهني طور تمام گهٽ کليل

محسوس ڪجن ٿيون.

آئون انهن عمارتن کي ٽڪيندو اچي رکڻا تي ويس ۽ پوءِ ان پار هليو ويس، جتان ڪيئي خواب ڪڍي آيو هُئَس ۽ سڪن هٿن سان واپس

سبح لئي کان ٿورو اڳ ۾ پنهنجو سمورو سامان سيٽ ڪري، راز واري گاڏي ۾ ڳوٺ وڃڻ جو سوچيو هُئَم پر دل يونيرورسٽي کان به موڪلائڻ جي رنجڻ تي راضي نه ٿي سگهي هُئي.

ٻي ڏينهن صُبح جو تيار ٿي، سموري يونيرورسٽي جي دوستن کي موڪلائي، يونيرورسٽي ۾ آيل نون دلڙا چوڪرين جون هلڻيون لکي انهن جي فٽيس جاچي، انهن جي اڏاڻن تي سوچيندو، سڌو آخري پير ٿانو واري ڪيٽين تي آيو هُئَس ته ڪي پل سُڪون حاصل ڪيان، ان ڪافي چوڪريون ۽ چوڪرا موجود هُئا، ڪي ڪنهن جي ڪُوڙي تويو ڪري رهيا هُئا ته ڪي وري بهتر گھرج جي به چوڪرين کي مفت ۾ ٻوڙ ڏئي رهيا هُئا، پاڻ وٽائڻ واري انهي انداز تي کل اچي رهي هُئي، پر سوچيو هُئَم ته اسان پاڻ اُهي سڀ حرڪتون ۽ اٽڪلون ڪري، گھڻن ۾ لڳي هتي پهتا آهيون ته هنن جا حق چو غصب ڪجن، ڀلي ويچارا ٻيا پورو ڪن.

پر ان پل رويي جي ڪجهه ڏينهن اول ڪيل گفتگو ياد پئي هُئي، چوڪرن کي سڌي رستي تي هلڻ جي تقليد ڪندا سين، ته جيئن اُهو پنهنجي پڙهائي بهتر نموني سان ڪري سگهن، اڃاين سرگرمين ۽ پٺا

موتيو هئس، چٽ ڪجهه حاصل ٿي نه ڪيو هجي. منهنجا ڪلاس ميت
چوڪرا ڪي ايم فل جي تياري ۾ لڳي ويا هئا ته ڪي اڳتي وڌڻ ۽
ڪامياب مستقبل جي ڳولا ۾ ڪراچي ۽ اسلام آباد وڃي وڌيڪ ڊگريون
حاصل ڪرڻ جي تياري ۾ لڳي ويا هئا.

روبي ۽ سيمي ڪي پاهرين ملڪ جي اسڪالرشپ ملي وئي هئي،
اسان واري سموري بئيج سڌري پنهنجو مقام ماڻيو هو، فقط مان ئي اڀاڳو
هئس، جيڪو مايوس ٿي واپس ڳوٺ موتيو هئس، مون پورا چار سال
يونورسٽي ۾ جيڪو ڪجهه به پرايو هو، اهو اکين جي تڏاڻ ۽ من جي
مستي کان سواءِ پيو ڪجهه به ڪونه هو، سيڪنڊ ڪلاس ڊگري ڪئي،
عشق جي اسيري ۾ مبتلا ٿي، واپسي جا وڻ تڪيندو اچي ڳوٺ پڳس،
جتي ڳوٺ جي زمين ڪيڙڻ لاءِ منهنجو انتظار ڪري رهي هئي.

DR ABBAS

- 25-04-24

HFD -

● حسين عورتن جي جسمن ۾ ڪمال درجي جي جادوگري هوندي آهي،
اها جادوگري مرد جي اُڃايل روح کي ائين ٿي کائي ڇڏي، جيئن ساحلي پتي
کي سمنڊ کائي رهيو آهي.

● آئون مست چيلي جيان سندس جوانيءَ جي خوشبوءَ پويان ائين هليو
آيو هئس، جيئن اڪثر ڌڻ ۾ شامل وهريل بڪريءَ پويان پوپو پيو هلندو آهي.
● چوڪريءَ سان سڄائي ڪرڻ ۽ سندس خواهش مطابق سيڪس
ڪرڻ کان پوءِ هر مرد ان چوڪريءَ کي پنهنجي ذاتي جاگير سمجهڻ لڳندو
آهي.

● پيار رڳو چنبرڙ جو نالو ناهي، پيار قرباني ۽ تقدس جو سنگم آهي،
جنهن کان يونيورسٽي جي وڏي اڪثريت واقف ٿي ناهي.
● ناسي وڳو ڀورو رنگ، کليل وار، زبردست خوشبوءَ، مڪمل واسيل
هئينءَ، پيرن کان چوٽيءَ تائين هڪ نظر تو ۾ وڌي هيم، مون کي ان ڏينهن
تون پوڄ تائين ڏنيل ماڪيءَ جو شيشو لڳي رهي هئينءَ.

masum.sah

چاندوڪي

